

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ
และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
พฤษภาคม 2559

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ
และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปริญญาณิพนธ์
ของ
ศิวาพัชร์ ลิ้มสุธาพัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

พฤษภาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ
และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
พฤษภาคม 2559

คิวาพัชร์ ลิ้มสุธาวัฒน์. (2559). ผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญาณิพนธ์: อาจารย์ ดร.ศุภววรรณ สัจจพิบูล.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ก่อนและหลังการทดลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวน 2 ห้อง รวม 54 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง สอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเดิม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน แผนการสอนแบบเดิม แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECTS OF TEACHING BASED ON THE SCAN AND RUN STRATEGY
ON READING COMPREHENSION ABILITY AND ATTITUDE TOWARD READING
COMPREHENSION IN THAI LANGUAGE OF GRADE SIX STUDENTS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Program in Education Science and Learning Management
at Srinakharinwirot University

May 2016

Sivaphat Limsuthaphat. (2016). *Effects of The Scan and Run Strategy on Reading Comprehension Ability and Attitude Toward Reading Comprehension in Thai Language of Grade Six Students*. M.Ed. Program in Educational Science and Learning Management (Thai language Learning Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Suppawan Satjapiboon.

The aim of this research were. 1) to compare Reading Comprehension Ability and Attitude Toward Reading Comprehension in Thai Language of Grade Six Students before and after they have been taught by Scan and Run Strategy 2) To compare Reading Comprehension Ability and Attitude Toward Reading Comprehension in Thai Language of Grade Six Students taught by Scan and Run Strategy with those taught by conventional instruction.

The samples of this study were 2 classrooms of The Sixth Grade Primary School Students at Chumchonbanputoei School under the Official Of Primary Education Service Phetchabun Area 3. There were 54 students by Purposive Sampling, the experimental group taught by Scan and Run Strategy the other was the control group taught by conventional instruction.

The research instruments were lesson plans of the Scan and Run Strategy and conventional instruction a Reading Comprehension Ability Test and Attitude Toward Reading Comprehension in Thai Language test. The data were analyzed by arithmetic Mean (\bar{x}), Standard Deviation, One-way MANOVA.

The results showed that

1. Reading Comprehension Ability and Attitude Toward Reading Comprehension in Thai Language of The Sixth Grade Students were significantly higher than before receiving instruction at the level of .05.

2. Reading Comprehension Ability and Attitude Toward Reading Comprehension in Thai Language of The Sixth Grade Students taught by Scan and Run Strategy was significantly higher than those taught by conventional instruction at the .05 level

ปริญญาบัตร

เรื่อง

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์สัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ
และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ของ

ศิวาพัชร ลิ้มสุธาวัฒน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีนทร์ ชัยวิสุทธิทางกูร)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....

(อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุะมาน)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.รุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง ไชยศรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. ศุภวรรณ สัจจิตพิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วรินทร์ โพนน้อย ที่ได้ช่วยกลั่นกรอง และเสนอข้อแนะนำ ในการเสนอหัวข้อปริญญานิพนธ์และอาจารย์ ดร. วิไลลักษณ์ ลังกา ที่ได้ช่วยแนะนำการใช้โปรแกรมสถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุमान คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ตรวจทานแก้ไข พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ตลอดจนบุคลากร ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์อันมีค่าให้กับศิษย์ตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ให้ความช่วยเหลือในขณะที่ทำการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาวสุกัญญา จันทร์งาม กัลยาณมิตรที่ดี ที่ได้คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในครั้งนี้ตลอดมา

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา รวมทั้งญาติพี่น้องที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาด้วยความรัก และห่วงใย คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่แก่ บิดา มารดา อากง อามา อาโก และญาติพี่น้องทุกคน ตลอดจนทั้งครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณ เพื่อนร่วมงาน ร่วมวิชาชีพ ที่ให้กำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ทำวิจัยจนสำเร็จ ลุล่วงเสมอมาจนจบการศึกษา

ศิวาพัชร์ ลิ้มสุธาพัฒน์

สารบัญ

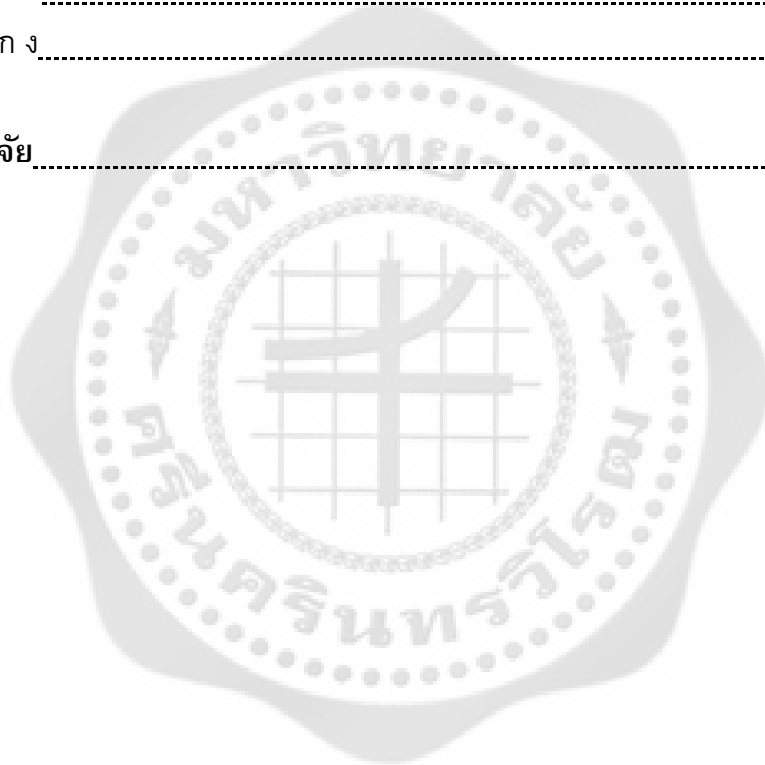
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	6
เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN).....	10
ความเป็นมาและความหมายของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN).....	10
ความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN).....	14
ขั้นตอนการสอนตามกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN).....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN).....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	21
ความหมายของการอ่านจับใจความ.....	21
ความสำคัญของการอ่านจับใจความ.....	22
ความสามารถในการอ่านจับใจความ.....	23
องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ.....	24
ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ.....	26
การวัดความเข้าใจการอ่านจับใจความ.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย.....	35
ความหมายของเจตคติ.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ลักษณะของเจตคติ.....	37
องค์ประกอบของเจตคติ.....	39
การเกิดเจตคติ.....	41
หลักการวัดและการสร้างแบบวัดเจตคติ.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
ระยะเวลาในการวิจัย.....	56
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การดำเนินการทดลอง.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	76
สมมติฐานในการวิจัย.....	76
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	93
ภาคผนวก ค.....	119
ภาคผนวก ง.....	136
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	145

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย.....	51
2 เนื้อเรื่องที่ใช้ในการสร้างแผนการสอน.....	57
3 แผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น.....	58
4 แผนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม.....	61
5 การวิเคราะห์ข้อสอบ เรื่องการอ่านจับใจความ.....	64
6 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย.....	66
7 แบบแผนการทดลอง (Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Group).....	67
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและ เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามวิธีการสอนและการวัด.....	73
9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่าน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี สแกนแอนดร์น.....	74
10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน จับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์น.....	75
11 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ.....	137
12 แสดงคะแนนและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total correlation).....	138
13 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น.....	139
14 ตารางแสดงเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี สแกนแอนดร์น.....	140
15 เมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมด้วย วิธี Box's M Test.....	141
16 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้วยวิธี Bartlett's Test.....	142
17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 1.....	143
18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 2.....	144

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 แบบฟอร์มของ Sematic differential scale.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในชีวิต คนที่มีความสามารถในการอ่าน มักจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพและในชีวิตมากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อยและอ่านช้า โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เรียกได้ว่าเป็นโลกของการอ่านเพราะการอ่านแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภท หรือแม้แต่การสื่อสารซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวันก็ต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งนี้เพราะการอ่านเป็นการรับรู้เรื่องราวภาษาที่ปรากฏอยู่ในวัสดุสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารมาถึงผู้อ่าน ประกอบกับสิ่งที่เราจะต้องอ่านในชีวิตประจำวันมีมากมาย ดังนั้นเราจึงต้องรู้จักเลือกอ่าน จับใจความให้ได้ในเวลารวดเร็ว เพื่อประหยัดเวลา และได้ผลจากการอ่านที่คุ้มค่า โดยเฉพาะเมื่ออ่านแล้วต้องสามารถอธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ หรือสามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง (กรมวิชาการ. 2546: 89)

การอ่านจับใจความถือได้ว่าเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนระดับประถมศึกษาควรมีฝึกฝน และพัฒนา โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนที่จะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ว่าผู้เรียนจะต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน รวมถึงเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551: 4) สอดคล้องกับที่แววมยุรา เหมือนนิล (2538: 15) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านในระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ ก็จะไม่สามารถอ่านเพื่อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้เช่นกัน จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การอ่านจับใจความมีความจำเป็นต่อการอ่าน เพราะถ้าผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดี จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาไทยรวมทั้งวิชาอื่นๆ ดังที่ ศิริวรรณ เสนา (2541: 40) ได้ทำการศึกษาวิจัย พบว่า ความเข้าใจในการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านเพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจและจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านไม่ได้ ผู้อ่านก็ไม่สามารถนำสาระความรู้ไปใช้ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้เช่นกัน และถือได้ว่าการอ่านนั้นเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต ตลอดจนช่วยให้ผู้อ่านรับรู้สาระเรื่องราวของเรื่องที่อ่านด้วยความเข้าใจ สามารถนำสาระความรู้มาพัฒนาตนเองให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากการอ่านจับใจความจะมีความสำคัญแล้ว เจตคติต่อการอ่านก็มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเช่นกัน เนื่องจากเจตคติเป็นสภาวะของจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์แต่ละบุคคล ที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้ารอบ ๆ ตัว เช่น คน วัตถุ สิ่งของ เป็นต้น ซึ่งเจตคติอาจจะแสดงออกมาในทางบวกหรือทางลบ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อย่างใดอย่างหนึ่ง สอดคล้องกับที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 45) กล่าวว่า เจตคติของเด็กที่มีต่อการอ่านเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม แม้บางครั้งเด็กต้องอ่านหนังสือโดยปฏิบัติตามคำร้อง หรือบังคับของผู้ปกครองแต่เด็กอาจไม่รู้หรือไม่ต้องการรับรู้ความหมายของคำในหนังสือ ลักษณะที่เกิดเช่นนี้เป็นความรู้สึกทางด้านลบของเด็กที่มีต่อการอ่าน ตรงกันข้ามกับเด็กบางคนที่อ่านหนังสือโดยผู้ปกครองไม่ต้องบังคับก็สามารถอ่านได้โดยเข้าใจความหมาย แสดงให้เห็นถึงเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และบันลือ พฤกษ์วัน (2532: 39-43) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของเจตคติในการอ่านว่า “เจตคติที่ดีในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีในการอ่านนักเรียนก็จะมีนิสัยรักการอ่าน ชอบหนังสือหลายประเภท หลายรส และเจตคติที่ดีต่อการอ่านยังช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นอกจากการเรียนและการเล่นอีกด้วย”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านจะมีความสำคัญ แต่จากการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษาพบว่า ผู้เรียนอ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่สามารถระบุใจความสำคัญและใจความรองได้ดังที่ ประมวง สวัสดิ์ลาภา (มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. 2551: 15; อ้างอิงจาก ประมวง สวัสดิ์ลาภา. 2552: 2) กราบบังคม ทูลรายงาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน” พบว่า ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนไทย ได้แก่ การออกเสียงไม่ถูก และการจับใจความไม่ได้ สอดคล้องกับผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ปีการศึกษา 2555 พบว่า ผลการทดสอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.09 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 และต่ำกว่าปีการศึกษา 2554 ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 51.95 จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการอ่าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศคิดเป็นร้อยละ 7.39 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3. 2555: 9-32)

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดการเรียนรู้ของครูในปัจจุบันยังขาดเทคนิค และวิทยาการทางการสอน การถ่ายทอดเนื้อหา ครูยังเน้นการอ่านท่องจำ โดยที่ผู้เรียนไม่ได้ทำความเข้าใจกับเรื่องราว และแก่นสารสาระที่ถ่ายทอดออกมา ทำให้ไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และมีเจตคติทางลบต่อการอ่านภาษาไทย สอดคล้องกับปัทมธร บัวอุบล (2557: สัมภาษณ์) กล่าวว่า สาเหตุของผลคะแนนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่าน พบว่านักเรียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง ส่งผลให้ผู้เรียนอ่านจับใจความจากแบบทดสอบระดับชาติไม่ได้ สาเหตุเนื่องจากการขาดแคลนครูที่จบสาขาวิชาภาษาไทยโดยตรง ซึ่งการที่ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ทำให้ไม่สามารถสอนแบบเจาะลึกในด้านภาษาไทย ครูขาดยังเทคนิคในการสอนอ่านที่น่าสนใจ ประการที่สอง นักเรียนไม่รักการอ่าน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านเพราะกิจกรรมการอ่านมักถูกบังคับให้อ่านออกเสียงให้ถูกต้อง มากกว่าที่จะอ่านจับใจความเพื่อให้เข้าใจในเนื้อหา ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย การอ่านหนังสือเพื่อจำไปสอบ ไม่ได้อ่านเพราะอยากอ่าน ประการที่สาม นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านออกแต่ไม่คล่อง ไม่สนใจที่จะพัฒนาการอ่านของตนเอง โดยจะจับใจความได้เพียงเรื่องสั้นๆ ข้อความสั้นๆ และใช้วิธีลอกข้อความหรือเนื้อเรื่องไม่สามารถสรุปเป็นคำพูดของตนเองได้ นอกจากนี้ สุนันท์ ประสาทสอน (2545: 5) ยังได้กล่าวว่า ปัญหาการอ่านนั้น สาเหตุหนึ่งเกิดจากครูบางส่วนที่ไม่ได้จบสาขาวิชาภาษาไทยโดยตรงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ การสอนของครูเน้นไปที่การสอนอ่านให้ถูกต้องตามหลักการอ่าน และเน้นการอ่านออกเสียงมากกว่าการอ่านจับใจความ รวมทั้งระดับความสามารถในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกัน จึงทำให้สมรรถภาพด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้เรียนขาดทักษะด้านการอ่าน เช่น การอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงไม่สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง

จากปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า กลวิธีที่ใช้ในการสอนอ่านเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยครูผู้สอนจะต้องค้นหากลวิธีการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านสติปัญญาของผู้เรียนได้ รวมทั้งเป็นกลวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านตามความสามารถของตน ดังที่สุนันท์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 88-89) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้อ่านมักจะมี ความแตกต่างกัน บางคนอ่านช้า ต้องใช้เวลามากเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง แต่ผู้อ่านบางคนอ่านจับใจความโดยใช้เวลารวดเร็ว และตอบคำถามได้ถูกต้อง ดังนั้น การที่ครูจะฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจึงต้องทำการวิเคราะห์ความยากง่ายของสาร และเลือกใช้ให้ตรงกับระดับความสามารถในการอ่านของผู้เรียน โดยการสอนผู้เรียนที่มีสติปัญญาในระดับปานกลางหรือค่อนข้างต่ำ ครูจะต้องให้แนวทางในการคิด ให้รู้จักสังเกตขณะที่ย่านเรื่องโดยใช้คำบางคำเพื่อเป็นแนวทาง ได้แก่ คำว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร คำที่ใช้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบได้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน สำหรับทักษะการคิดครูควรให้ผู้เรียนฝึกใช้ประสบการณ์ของตนเองเข้าไปตัดสิน และนอกจากผู้เรียนจะตอบคำถามได้แล้ว ครูควรให้ผู้เรียนสังเกตการใช้ถ้อยคำของผู้เขียนที่สื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ เกิดแนวคิด และคติสอนใจต่างๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้เพื่อให้อ่านนั้นเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากขึ้น

วิธีการสอนอ่านที่น่าสนใจวิธีหนึ่งที่น่าจะนำมาช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ คือ กลวิธีสแกน แอนด์รัน (SCAN and RUN) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่มุ่งพัฒนา และแก้ปัญหการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้คิดค้นและพัฒนาวิธีนี้ คือ ซาลอมบิเยร์ (Salembier) กลวิธีสแกนแอนด์รันเป็นวิธีการสอนอ่านซึ่ง

ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้น คือ ขั้นก่อนการอ่าน (SCAN) เป็นขั้นปูพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ขั้นอ่าน (RUN) เป็นขั้นอ่านเนื้อเรื่อง รวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามครู ขั้นหลังการอ่านเป็นขั้นแสดงความคิดเห็นเพื่อตอบคำถาม อภิปรายและสรุปเรื่องราวที่อ่าน โดยจะเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และดึงศักยภาพในตัวเด็กแต่ละคนออกมาใช้ในการทำความเข้าใจบทอ่าน เน้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตและตั้งคำถามจากสิ่งที่มีอยู่ในบทอ่าน พร้อมๆกับการค้นหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ที่ได้เรียนรู้จากบริบทแวดล้อมภายในบทอ่าน ซึ่งวิธีการสอนอ่านนี้ ถือเป็นแนวทางการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ในการสร้างความรู้จากการอ่านด้วยตนเอง มากกว่าจะรับจากครู ซาลอมบีเยร์ (Ellis; et al.1993; อ้างอิงจาก Salembier. 1999: 387) และเป็น การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในหมู่คณะ อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะในการใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็นของตนเองและเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดด้วยตนเอง สอดคล้องกับความคิดของบลูเมนเฟล และคณะ (Blumenfeld; et al. 1992: 120) ที่เสนอแนะวิธีในการกระตุ้นให้นักเรียนคิดในขณะที่เรียนรู้ไว้ว่า “ครูควรถามให้นักเรียนอธิบายเหตุผลของคำตอบและให้ตัดสินใจคำตอบด้วยตนเอง” นอกจากนี้ ยังเป็นการฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ซึ่งศุภวรรณ สัจจพิบูล (2547: 75) ได้ศึกษาผลการเรียนการสอนด้วย กลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีสแกน แอนดร์รันมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับ ดี โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 71.10 นอกจากนี้นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธี สแกนแอนดร์รันมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน อ่านด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับจินทนา อานมณี (2553: 84) ซึ่งได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เท่ากับ 94.87/82.70 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์มาตรฐาน คือ 80/80 และผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ เรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้โดยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 รวมถึงนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทยโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันอยู่ในระดับมาก

อาเชคกี (ศุภวรรณ สัจจพิบูล. 2547: 6; อ้างอิงจาก Archecki. 1999: 92) ได้ทดลองใช้ กลวิธีสแกนแอนดร์รันกับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 2 ห้องเรียนในวิชาสังคมศึกษา โดยให้นักเรียนอ่าน บทอ่านเดียวกันทั้งสองห้องเรียน พบว่ากลวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น นักเรียนได้ ฝึกทักษะการตั้งคำถาม การทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย มากขึ้น

จะเห็นได้ว่ากลวิธีสแกนแอนดร์รัน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการดู อย่างสัมพันธ์กัน โดยผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเรียนรู้ครบทั้ง 5 ทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านความสามารถในการคิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดวิเคราะห์ อีกทั้งผู้เรียนยังได้ฝึกฝนทักษะกระบวนการต่างๆที่จะช่วยส่งเสริมให้สามารถอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะการปรับความเร็วในการอ่าน ทักษะการอ่านแบบข้าม ทักษะในการเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทภายในประโยค การฝึกจับประเด็นสำคัญของเรื่องจากการสำรวจสิ่งที่อ่าน (ศุภวรรณ สัจจพิบูล. 2547: 3) ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องราว หรือบทเรียนที่อ่านเพิ่มมากขึ้น สามารถสรุป วิเคราะห์สาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดเจตคติดีในแง่บวกต่อการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนอ่านจับใจความต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางแก่ครูภาษาไทยในการนำกลวิธีสแกนแอนดร์รันมาใช้ในการสอนและพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยซึ่งผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆได้

ขอบเขตในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้สำหรับศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์พัฒนาวิชาการพุเตย-พุกามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวนนักเรียน 166 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้อง รวม 54 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ริน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเดิมซึ่งทั้ง 2 ห้องมีคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยใกล้เคียงกัน และมีระดับความสามารถทางการเรียนคละกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาทดลองจำนวน 15 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแบ่งเป็น ในชั้นการปฐมนิเทศทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 1 คาบ ชั้นการสอน 12 คาบ และทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจความสนใจในการอ่าน และศึกษาตามตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระที่ 1 การอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ ที่ระบุให้อ่าน เรื่องสั้นๆ นิทานและเพลงพื้นบ้าน บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี เรื่องสั้น งานเขียนประเภทโน้มน้าว บทความโฆษณา ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ ผู้วิจัยนำบทอ่านให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา แล้วเลือกไว้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้น บทความ สารคดี งานเขียนประเภทโน้มน้าว ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอน 2 วิธี
 - 1.1 การสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ริน
 - 1.2 การสอนแบบเดิม
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความ
 - 2.2 เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) หมายถึง กระบวนการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ประกอบการทำความเข้าใจบทอ่าน ที่ครูกำหนดให้ โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตั้งแต่การทบทวนความรู้เดิมสำรวจ อ่าน สรุปและตั้งคำถามจากเรื่องครูกำหนด และนำคำตอบหรือใจความสำคัญของเรื่องมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ซึ่งปรับตามแนวคิดของ ซาลอมบิเยร์ (Salembier) ที่ได้พัฒนากลวิธีสแกนแอนดร์รันไว้ ดังนี้

ขั้นปฐมนิเทศ

ขั้นปฐมนิเทศนี้ เป็นขั้นตอนแรกก่อนเข้าสู่กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน โดยครูผู้สอน ควรแนะนำและสาธิตวิธี ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ตลอดจนการวัดประเมินผล รวมทั้งการอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ โดยใช้เวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมง

ขั้นการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. ขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN)

- 1.1 ครูสนทนาซักถามความรู้และประสบการณ์เดิมจากเรื่องที่ให้นักเรียนอ่าน
- 1.2 ครูให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่อ่าน จากชื่อเรื่อง (S) รูปภาพ (C) และคำศัพท์หรือคำสำคัญ (A) แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกรายบุคคล
- 1.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มเท่า ๆ กัน แล้วแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน แล้วตั้งคำถามจากเรื่อง พร้อมทั้งสำรวจคำถามท้ายบท (N) เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน แล้วลงความเห็นกันว่าได้อะไรจากเรื่อง พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

2. ขั้นอ่านบทอ่าน (RUN)

2.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่อง ประมาณกลุ่มละ 10-20 นาที โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง อาจให้ครูหรือเพื่อนๆ ในกลุ่มที่อ่านคล่องช่วยอ่านและอธิบายเรื่องราวให้เพื่อนฟังอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่อง เมื่อพบคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำลง (R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทของเรื่อง (U) ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ไว้ แล้วจึงย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังอ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว (N)

3. ขั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน

3.1 นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามท้ายบท จากนั้นทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปราย โดยการนำข้อมูลในส่วนของตนเองและของกลุ่ม มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดในบทอ่าน หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูล แล้วบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

3.2 จากนั้นครูให้นักเรียนทุกกลุ่มอภิปรายร่วมกัน โดยให้แต่ละกลุ่มออกมา อภิปรายแสดงความคิดเห็นที่กลุ่มโดยนำข้อมูลของกลุ่มที่บันทึกไว้มาประกอบการอภิปรายแล้ว ให้กลุ่มที่ออกมาตั้งคำถามกลับไปยังกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายความรู้จาก เรื่องที่อ่าน

3.3 เมื่อจบการอภิปราย ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินข้อมูลที่ได้ และเขียน สรุป คำตอบของตนเอง พร้อมทั้งจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

2. การสอนแบบเดิม หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ที่ประกอบไปด้วยชั้นการสอน 3 ชั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนา ชักถาม อธิบาย หรือใช้เพลงและเกม เพื่อดึงดูดความสนใจให้เข้าสู่บทเรียน

2. ขั้นสอน ครูสอนตามเนื้อหาจากเอกสารประกอบการเรียน หรือบทเรียน โดยให้นักเรียนศึกษาและอ่านเรื่อง หาความหมายของคำศัพท์ แล้วจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ทำแบบฝึกหัด และอภิปรายชักถามร่วมกันในชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่อ่านและได้เรียนจากเอกสาร ประกอบการเรียน

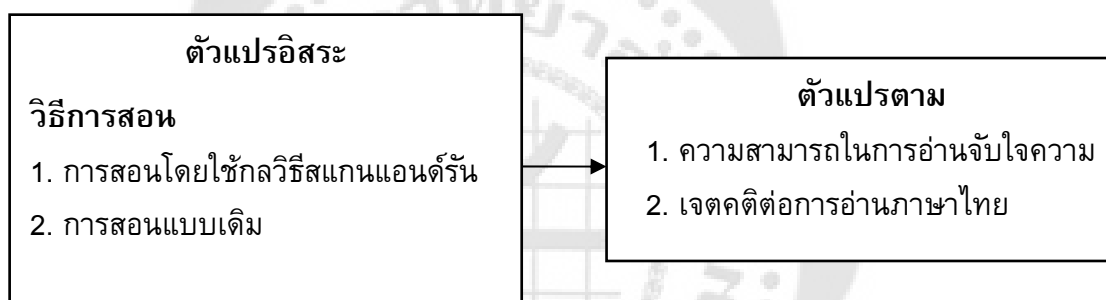
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ สามารถ ระบุดูมุ่งหมาย และสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องโดยครอบคลุมพฤติกรรมการอ่านจับใจความ 5 ด้าน ตามแนวคิดของ แวมมยุรา เหมือนนิล (2538: 16) และจิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554: 11) โดย 1. ผู้เรียนต้องเข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในเรื่อง 2. สามารถหาประโยคใจความสำคัญ 3. เรียงลำดับเหตุการณ์ 4. สรุปความ และ 5. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้วัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย หมายถึง สภาพของจิตใจ ความรู้สึก ความคิด ที่ส่งผล ต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้สึกต่อการอ่าน ที่มีทั้งในด้านบวก และด้านลบ โดยเกิดจากการได้สัมผัส เรียนรู้ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน ที่ปรับตามแนวคิดของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 45) และอุไรรัตน์ รัตมี (2553: 76-80) ได้แก่ 1. ความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน 2. ความรู้สึกเกี่ยวกับการอ่าน 3. พฤติกรรม เกี่ยวกับการอ่าน 4. ประโยชน์ของการอ่านและวัดได้จากคะแนนการทำแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วน (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) เป็นกลวิธีที่เน้นการกระตุ้นความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้เป็นพื้นฐานในการเข้าใจบทอ่าน โดยใช้ความรู้เดิมเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งใหม่เข้ากับโครงสร้างเดิม เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและทำให้เกิดความคงทนของความรู้ใหม่ ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 393)

ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 387) ได้ทำการศึกษาโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันในวิชาวิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 95 คน พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากกว่าวิธีการสอนอ่านแบบปกติ ตลอดทั้งครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน และวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาที่อ่านได้ดี ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการอ่านขั้นสูงต่อไปและมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กรอบแนวคิดงานวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)
 - 1.1 ความเป็นมาและความหมายของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)
 - 1.2 ความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)
 - 1.3 ขั้นตอนการสอนตามกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความ
 - 2.4 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
 - 2.5 ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ
 - 2.6 การวัดความเข้าใจของการอ่านจับใจความ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
 - 3.1 ความหมายของเจตคติ
 - 3.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 3.3 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 3.4 การเกิดเจตคติ
 - 3.5 หลักการวัดและการสร้างแบบวัดเจตคติ
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)

1.1 ความเป็นมาและความหมายของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)

ในปี ค.ศ. 1995 ประเทศสหรัฐอเมริกา มีนโยบายทางการศึกษาในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านการอ่าน ปลุกฝังให้เยาวชนอ่านหนังสืออย่างหลากหลายตลอดจนมีนิสัยรักการอ่าน จึงต้องมีการทดสอบการอ่านนักเรียนให้ประสบความสำเร็จส่งผลให้เกิดหลักสูตรให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านให้มากขึ้น

จากนโยบายและเหตุผลดังกล่าว ซาลอมบิเยร์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเวอร์มอนต์ (Vermont University) ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงได้นำทฤษฎี แนวคิดพื้นฐานและกลวิธีเกี่ยวกับการสอนอ่านมาพัฒนาเป็นการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยให้ชื่อว่า กลวิธีสแกนแอนด์รัน ถูกพัฒนามาจากการนำ กลวิธีฝึกอ่าน SQ3R เฟอร์เน่ และ ซาลอมบิเยร์ (Furney; & Salembier. 2006: 40-41) ซึ่ง ฟรานซิส บี โรบินสัน (Francis B. Robinson) ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio State University) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการอ่านให้กับนักศึกษาจนประสบผลสำเร็จ กลวิธีการอ่านแบบ SQ3R ประกอบไปด้วยอักษรแทน 5 ตัว มีความหมาย ได้แก่ S=Survey (สำรวจ) Q=Question (ตั้งคำถาม) R=Read (อ่าน) R=Recite (ท่อง) R=Review (ทบทวน) แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนได้ ดังนี้

1. Survey (สำรวจ) เป็นการอ่านสำรวจแบบผ่านๆอย่างรวดเร็ว เพื่อดูแนวทางกว้างๆ ก่อน โดยอ่านคำนำ สารบัญ ชื่อผู้แต่ง จุดหมายของผู้แต่ง จากนั้นสำรวจบทต่างๆของหนังสือ โดยดูหัวข้อใหญ่ หรือบทย่อหน้าสรุปของแต่ละบทตลอดจนคำศัพท์ แบบฝึกหัดท้ายบท เป็นต้น

2. Question (ตั้งคำถาม) เป็นการตั้งคำถามไว้ในใจหลังจากที่สำรวจเนื้อหา ว่ามีอะไรบ้าง หัวข้อแต่ละบทนั้นหมายความว่าอะไร หรืออาจตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่อเป็นการทำความเข้าใจกับเรื่องนั้นได้เป็นอย่างดี

3. Read (อ่าน) จะเป็นการอ่านอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้ใน การอ่านจะต้องรู้ว่าอะไรคือความคิดหลักของบทนั้นๆ ทำความเข้าใจกับคำศัพท์ เมื่อเข้าใจดีแล้ว ลองฝึกตอบคำถาม หรือทำแบบฝึกหัดท้ายบทจะช่วยให้เราเข้าใจและจดจำได้รวดเร็วขึ้น

4. Recite (ท่อง) เป็นการจดจำเมื่อทำความเข้าใจได้คำตอบจากเรื่องหรือหนังสือ แล้ว ควรพยายามจดจำเนื้อหา ข้อความไว้ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้ โดยการจดบันทึก หรือขีดเส้นใต้ หัวข้อทั้งหมดไว้ท่องจำให้ขึ้นใจ โดยเก็บไว้บนสมออย่างถาวร

5. Review (ทบทวน) เป็นการทบทวนจากการอ่านบันทึกย่อที่จดบันทึกไว้ หรือจากเครื่องหมายที่ทำไว้ ทบทวนเป็นครั้งคราวหรือก่อนสอบ ส่วนการทบทวนครั้งแรก ควรทำภายหลัง การอ่านหนังสือหรือเนื้อเรื่องนั้น จบไปแล้วโดยเร็วที่สุด

จะเห็นได้ว่า กลวิธีการอ่านแบบ SQ3R เป็นกลวิธีที่ให้ผู้เรียนสำรวจเรื่องที่จะอ่านแล้วตั้งคำถาม อ่านเนื้อเรื่อง สรุปย่อเรื่องที่อ่านและทบทวนเรื่องที่อ่านอีกครั้งเพื่อความเข้าใจ แนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นที่มาของกลวิธีสแกนแอนด์รัน (SCAN and RUN)

ซึ่ง ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 387-389) ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจแก่ผู้เรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยกลวิธีสแกนแอนด์รัน (SCAN and RUN) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือขั้นตอนแรกเป็นการปฐมนิเทศทำความเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นสำรวจบทอ่าน ประกอบไปด้วยวิธีการ **SCAN** โดยมีขั้นตอนตามลำดับก่อนหลัง ดังนี้

S ย่อมาจาก Survey Headings and Turn Them Into Questions

ในขั้นนี้ให้นักเรียนสำรวจหัวข้อ หรือชื่อเรื่องอย่างคร่าว ๆ แล้วตั้งคำถามกับตนเองว่า อะไร ทำไม หรืออย่างไร คำถามที่ตั้งขึ้นเหล่านี้จะช่วยทำให้เราเข้าใจเนื้อเรื่องมากขึ้น

C ย่อมาจาก Capture the Captions and Visuals

ในขั้นนี้ให้นักเรียนสังเกตรูปภาพ และคำบรรยายใต้ภาพที่ปรากฏอยู่ในบทอ่าน แล้วตั้งคำถามกับตัวเอง ว่าภาพและคำบรรยายใต้ภาพ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หมายถึงอะไร ซึ่งทำให้เราเข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น

A ย่อมาจาก Attack Boldface Words

ในขั้นนี้ให้นักเรียนหาความหมายของคำสำคัญที่เป็นตัวเข้มที่ปรากฏอยู่ในบทอ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับคำและรายละเอียดของเรื่องมากขึ้น

N ย่อมาจาก Note and Read the Chapter Questions

ในขั้นนี้ให้นักเรียนจดบันทึกและอ่านคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ซึ่งนักเรียนจะต้องหาคำตอบจากเนื้อเรื่องด้วยตนเอง จากการอ่านบทอ่าน

ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง ประกอบด้วยวิธีการ**RUN** โดยมีขั้นตอน ดังนี้

R ย่อมาจาก Read and Adjust Speed

ในขั้นนี้ให้นักเรียนอ่านและปรับความเร็วในการอ่าน โดยขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของบทอ่าน

U ย่อมาจาก Use Word Identification Skills

ในขั้นนี้ให้นักเรียนเดาคำศัพท์หาความหมายจากประโยคใกล้เคียงหรือบริบทแวดล้อม

N ย่อมาจาก Notice and Check Parts You Don't Understand and Reread or Read on

ในขั้นนี้ให้นักเรียนสังเกตและตรวจสอบส่วนที่ยังอ่านไม่เข้าใจ นักเรียนอาจทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ลงในส่วนที่ยังไม่เข้าใจจากบทอ่าน แล้วตัดสินใจว่าจะอ่านข้อความนั้นซ้ำอีกครั้ง หรือ ย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังจากอ่านบทอ่านจบแล้วอีกครั้ง

ขั้นหลังอ่าน ในขั้นนี้นักเรียนต้องนำข้อมูลที่ได้จากขั้นสำรวจ SCAN และขั้นอ่าน RUN มาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม ต่อประเด็นคำถามที่ครูกำหนดให้แล้วให้นักเรียนแต่ละคนประเมินผลการอภิปราย และนำมาสรุปเป็นคำตอบของตนเอง

การนำกลวิธีสแกนแอนด์รันมาใช้ในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นกลวิธีที่ฝึกให้ผู้เรียนสำรวจบทอ่าน โดยการสังเกตชื่อเรื่อง ภาพและคำสำคัญ นำมาตั้งคำถาม เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในสิ่งที่อ่าน ได้ด้วยตนเองตลอดทั้งการอภิปรายประเด็นข้อมูลที่ได้จากการอ่าน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ในกลุ่มและแสดงความคิดเห็นสรุปใจความสำคัญเพื่อตอบคำถามที่ครูกำหนดให้ทั้งหมดนี้สอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ตั้งพฤติกรรมของการอ่านจับใจความไว้โดยผู้เรียน

ต้องเข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในเรื่อง สามารถหาประโยคใจความสำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์ สรุปความ และตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ถึงแม้ว่ากลวิธีสแกนแอนดร์รันจะถูกพัฒนามาเพื่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ของกลวิธีสแกนแอนดร์รันพบว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งมีขั้นตอนและกลวิธีคล้ายคลึงกัน อีกทั้งยังเป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และยังเป็นการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

มีนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านที่ได้ศึกษาค้นคว้าและทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ได้กล่าวและให้ความหมาย ไว้ดังนี้

แอลลีส (Ellis; et al. 1993: 151-187) กล่าวว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน คือกลวิธีที่ให้ผู้เรียนฝึกการวางแผนและเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากทีครูให้อ่านเรื่องที่กำหนดให้ ก่อนที่จะมีการอ่านเนื้อเรื่อง ต้องมีการสำรวจองค์ความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนหลังจากนั้น ก็เลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจหรือหัวข้อที่ครูกำหนดให้ หลังจากนั้นผู้เรียนจะต้องอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้และสรุปเรื่องที่อ่าน

ซาลอมบีเยร์ (Salembier. 1999: 387) กล่าวถึง กลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) เป็นกลวิธีสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูกระตุ้นให้ผู้เรียนสำรวจและตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลผนวกกับความรู้เดิม แล้วออกไปอภิปรายแสดงความคิดเห็นหัวข้อที่ครูกำหนด พร้อมประเมินข้อมูลและสรุปใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านด้วยตนเอง

อาเชคกี (ศุภวรรณ สัจจพิบูล. 2547: 13; อ้างอิงจาก Archecki. 1999: 92) กล่าวว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นกลวิธีสอนอ่าน ที่สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งคำถาม การทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

เฟอร์เน่ และซาลอมบีเยร์ (Furney; & Salembier. 2006: 41) กล่าวว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นสำรวจเนื้อหา ขั้นอ่าน ขั้นสรุปและตอบคำถาม ซึ่งเป็นการรวมขั้นทั้ง 4 ขั้นที่แตกต่างกันมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการสอน โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยงและผู้ให้คำปรึกษา รวมถึงมีกระบวนการกลุ่มเข้ามาช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองพร้อมกับมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม

ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2547: 13) กล่าวโดยสรุปว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รันเป็นกลวิธีสอนอ่านที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยครูกระตุ้นให้ผู้เรียนสำรวจและตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แล้วให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลผนวกกับความรู้และประสบการณ์เดิม ตลอดจนนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามที่ครูกำหนด ต่อจากนั้นให้ผู้เรียนประเมินข้อมูลและให้ข้อสรุปจากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง

จินทนา อานมณี (2553: 87) ได้กล่าวไว้ว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นวิธีที่ทำให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอย่างสัมพันธ์กัน ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการดู เนื่องจากขั้นตอนในการสอนอ่านด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ได้เน้นให้ผู้เรียนสำรวจ อ่านเนื้อเรื่อง

และสังเกตภาพประกอบ บทอ่าน เพื่อจับประเด็นของเรื่องที่อ่าน จากนั้นบันทึกข้อมูลความรู้ที่ได้ แล้วอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กับผู้อื่น โดยครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป กลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) หมายถึง กลวิธีการสอนอ่าน ที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอย่างสัมพันธ์กัน โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนปฐมนิเทศ แนะนำ การทำเป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนจดจำกลวิธีสแกนแอนดร์รัน(SCAN and RUN) ขั้นตอนที่สอง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นสำรวจเนื้อหา(SCAN) ขั้นอ่านบทอ่าน (RUN) ขั้นสรุปเรื่องที่อ่านและตอบคำถาม รวมเข้าไว้ด้วยกัน ครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและควบคุมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองพร้อมสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยประสบการณ์ความรู้เดิม ผนวกกับกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนๆในกลุ่มตลอดทั้งทักษะในการสื่อสารอภิปรายกับผู้อื่น

1.2 ความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)

กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะในการอ่านและแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีทักษะและความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีนักวิชาการและผู้กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รันดังนี้

ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 393) กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ว่าเป็นกลวิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน เพื่อนำทางให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการในการอ่านด้วยตนเองซึ่งพบว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากกว่าวิธีการสอนอ่านแบบปกติ โดยใช้กลยุทธ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในระหว่างการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียน และผู้สอนเกิดความเข้าใจในตัวผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการอ่านขั้นสูงต่อไป

อาเชคกี (ศุภวรรณ สัจพิบูล. 2547: 17; อ้างอิงจาก Archecki.1999: 93) กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รันว่า เป็นกลวิธีที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านให้กับผู้เรียน และยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

เฟอร์เน่ และ ซาลอมบิเยร์ (Furney; & Salembier, 2006: 42-43) กล่าวว่ากลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นวิธีสอนอ่านที่คุ้มค่ามาก สำหรับครูเพราะไม่ต้องใช้สื่อการสอนมากและครูเป็นเพียงแค่พี่เลี้ยงหรือผู้ให้คำปรึกษา แต่สามารถให้ความรู้และข้อมูลการอ่านจากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ผู้เรียน โดยผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองจากเรื่องที่ครูกำหนดให้ การศึกษาด้วยตนเองเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในการอ่านได้เป็นอย่างดี

ศุภวรรณ สัจพิบูล (2547: 17) กล่าวว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นกลวิธีสอนอ่านที่มีความสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยเป็นกลวิธีที่มีขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจในการอ่าน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม และได้รับความรู้และความคิดเห็นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จินทนา อานมณี (2553: 88) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ กลวิธีสแกนแอนดร์รันไว้ว่า ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการตั้งคำถาม ซึ่งนำไปสู่การจับประเด็นสำคัญของเรื่อง อันเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะการคิด มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจท่อนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ได้ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยได้ดีขึ้น ส่งเสริมและฝึกทักษะการทำงานกลุ่มให้กับผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นกลวิธีสอนอ่านที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน มีขั้นตอนที่ง่าย ไม่ซับซ้อนครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและควบคุมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งผู้เรียนยังได้ศึกษาด้วยตนเองผนวกกับความรู้อันได้มาจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ขั้นตอนการสอนตามกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)

กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นวิธีการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้กับหัวข้อหรือเรื่องที่ครูกำหนดให้ โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตั้งแต่การทบทวนความรู้เดิม สืบค้น อ่าน สรุปและตั้งคำถามจากเรื่องครูกำหนด และนำคำตอบหรือใจความสำคัญของเรื่องมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ตลอดทั้งเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ได้มีผู้นำวิธีการสอนตลอดทั้งทำการทดลองวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ซึ่งมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 388-392) ได้พัฒนากลวิธีสแกนแอนดร์รันไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการปฐมนิเทศ แนะนำ การทำเป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนจดจำ กลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)

เป็นการสอนทั้งชั้นเรียน โดยการแนะนำให้นักเรียนเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้ของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน โดยการอธิบายความหมายของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน การอธิบายทำความเข้าใจ ตลอดจนการสาธิตถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน โดยผู้สอนควรที่จะฝึกผู้เรียนให้เข้าใจถึงกลวิธีนี้ประมาณ 3-5 ครั้ง ครั้งละประมาณ 30 นาที

2. ขั้นสำรวจเนื้อหา (SCAN)

2.1 เป็นการสอนบทเรียนโดยฝึกให้ผู้เรียนสำรวจเนื้อหา (SCAN) ในการเรียน แบบร่วมมือเป็นกลุ่ม

2.2 ในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนประมาณ 5 คน โดยคละนักเรียนเก่ง กลาง อ่อน อยู่ภายในกลุ่ม โดยดูพื้นฐานจากการอ่านแล้วแบ่งหน้าที่กัน เช่น ผู้อำนวยความสะดวก ผู้จัดบันทึก ผู้รักษาเวลา ฯลฯ

2.3 ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง โดยการสำรวจเนื้อหา (SCAN) ที่กำหนดให้ กลุ่มละประมาณ 5-10 นาที เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับโครงสร้างเนื้อหา และความคิดหลักของเรื่อง ในแต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้ากลุ่มคอยให้สัญญาณการอ่านและให้นักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการอ่านทุกคน

2.4 ผู้เรียนแต่ละคนควรตั้งคำถาม แปลความหมายคำศัพท์ หรือข้อความจากบทอ่าน เพื่อเป็นการทำความเข้าใจกับเรื่องในขณะที่สำรวจเนื้อหา (SCAN) ลงในแบบบันทึกส่วนตัว

2.5 หลังจากนั้นสมาชิกในกลุ่มช่วยกัน ตรวจสอบความเข้าใจหลังจากการอ่าน โดยสมาชิกในกลุ่ม อภิปรายบอกเล่าลำดับความคิดจากเรื่อง พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลว่าได้อะไรบ้าง จากการสำรวจเนื้อหา (SCAN) ให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และลงความเห็นในกลุ่มว่าได้อะไรจากเรื่องที่อ่าน

2.6 ผู้บันทึก จดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย และสรุปความคิดหลักของเรื่องของสมาชิกในกลุ่มลงในแบบบันทึกของกลุ่มไว้เป็นข้อมูล

3. ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (RUN)

3.1 ให้เวลาแต่ละกลุ่มประมาณ 10-20 นาที โดยขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่องที่อ่านโดยใช้วิธีการอ่านอย่างรวดเร็ว จับใจความสำคัญและตรวจสอบเรื่องอ่าน

3.2 ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านเนื้อเรื่อง (RUN) ตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง โดยเขียนบอกเล่าลำดับความคิดเป็นแผนภาพความคิดตามความเข้าใจของตนเองในแบบบันทึกส่วนตัว

3.3 สำหรับนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง อาจให้ผู้สอนหรือเพื่อนในกลุ่มที่อ่านคล่องช่วยอธิบายเรื่องราวให้เพื่อนฟังอีกครั้งหนึ่ง

3.4 เมื่อสมาชิกทุกคนอ่านเนื้อเรื่องจบ (RUN) แต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันตอบคำถามจากเรื่อง โดยจะต้องช่วยกันพิจารณาว่าคำตอบใดถูกต้องที่สุด และหาข้อมูลมาสนับสนุนคำตอบนั้น ว่าปรากฏอยู่ส่วนใดของเนื้อเรื่องโดยใช้ข้อมูลที่ได้นบันทึกไว้ในขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN) และขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (RUN) ทั้งที่เป็นข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลของกลุ่มเพื่อที่จะใช้ตอบคำถามที่ถูกต้อง

3.5 สมาชิกแต่ละคนบันทึกคำตอบของตนลงในแบบบันทึกส่วนตัว

4. ขั้นสรุปเรื่องที่อ่าน

4.1 หลังจากนั้นครูให้นักเรียนทุกกลุ่มออกมาอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยใช้เวลาประมาณ 25-30 นาที เพื่อแลกเปลี่ยน สรุป ประเมิน และขยายความรู้จากการอ่าน และคิดว่ากลวิธีสแกนแอนดริ้นสามารถช่วยในการอ่านได้อย่างไร

4.2 แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายเรื่องที่อ่านพร้อมกับตั้งคำถามแล้วให้สมาชิกที่ออกมาอภิปราย ตั้งคำถามไปยังกลุ่มอื่น ๆ ตอบ

4.3 เมื่อกลุ่มที่ออกมาอภิปรายตั้งคำถามเสร็จแล้วให้กลุ่มอื่น ๆ ตั้งคำถามกลับไปยังกลุ่มที่ออกไปอภิปราย เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และเน้นย้ำคำตอบที่ถูกต้อง

4.4 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ และคำตอบที่ถูกต้องอีกครั้ง

ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2547: 65-66) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนอ่าน (SCAN)

1.1 ครูปูพื้นความรู้ให้นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน พร้อมทั้งสนทนาซักถามความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

1.2 ครูให้นักเรียนทุกคนสำรวจเรื่องที่จะอ่านอย่างคร่าว จากชื่อเรื่อง (S) ภาพ (C) และคำสำคัญ (A) แล้วตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง บันทึกคำถามและข้อมูลที่ได้ลงในแบบบันทึกรายบุคคลที่ครูแจกให้

1.3 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยนำคำถามและข้อมูลที่บันทึกไว้ ผนวกกับความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคนมาประกอบการอภิปรายให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม เลขากลุ่มจดบันทึกลงในแบบบันทึกของกลุ่มที่ครูแจกให้

1.4 จากนั้น ครูตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะต้องหาคำตอบด้วยตนเองจากบทอ่าน (N)

2. ขั้นอ่าน (RUN)

2.1 นักเรียนทุกคนอ่านเนื้อเรื่อง รวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามของครู แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกรายบุคคล โดยในขณะที่อ่านเมื่อพบคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำลง (R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทแวดล้อม หรือสังเกตส่วนประกอบอื่นๆ ของเรื่อง (U) ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมายไว้ แล้วตัดสินใจว่าจะอ่านข้อความนั้นซ้ำหรืออ่านข้ามไปแล้วจึงค่อยย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังจากอ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว (N)

3. ขั้นหลังอ่าน

3.1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามที่ครูให้ไว้ในขั้นก่อนอ่าน ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องอภิปราย โดยนำข้อมูลในส่วนของตนและของกลุ่มที่บันทึกไว้ในขั้นก่อนอ่านและขั้นอ่านมาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ที่ใดในบทอ่าน แล้วให้เลขากลุ่มบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

3.2 จากนั้น ครูรวมทุกกลุ่มให้อภิปรายร่วมกัน โดยครูเรียกให้แสดงความคิดเห็นที่ละกลุ่ม แล้วให้กลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายในประเด็น คำตอบที่ไม่ตรงกัน

3.3 เมื่อจบการอภิปราย ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินข้อมูลที่ได้และเขียนสรุปคำตอบของตนเองพร้อมทั้งเหตุผลประกอบลงในแบบบันทึกรายบุคคล

จินทนา อานมณี (2553: 56-58) ได้ทำการศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เลือกเนื้อหาไว้สร้างชุดการเรียนรู้ จำนวน 6 เรื่องจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและได้สำรวจความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน (Scan)

1.1 ครูปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ชักถามความรู้ และ ประสพการณ์เดิม

1.2 นักเรียนสำรวจเรื่องที่จะอ่านอย่างคร่าว ๆ จากเรื่อง (S) ภาพ (C) คำ สำคัญ (A) ตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง

1.3 นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายจากข้อมูลที่บันทึกไว้

1.4 ครูตั้งคำถาม นักเรียนหาคำตอบจากการอ่าน บทอ่าน (N)

2. ขั้นอ่าน (Run)

2.1 นักเรียนอ่านบทอ่านเพื่อตอบคำถาม ขณะอ่านเมื่อพบคำที่ไม่เข้าใจ ให้อ่านซ้ำลง (R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทแวดล้อม (U) ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำ เครื่องหมายไว้แล้วตัดสินใจว่าจะอ่านซ้ำ หรือค่อยย้อนกลับมาอ่านใหม่ (N)

3. ขั้นหลังอ่าน

3.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย และตอบคำถามที่ครูกำหนดไว้

3.2 นักเรียนประเมินข้อมูล และสรุปคำตอบของตนเองลงในแบบบันทึก จากการศึกษาขั้นตอนการสอนด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) ผู้วิจัยจึงได้ ปรับขั้นตอนการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ตามแนวคิดของ ซาลอมบีเยร์ (Salembier) ดังนี้

ขั้นปฐมนิเทศ

ขั้นปฐมนิเทศนี้ ผู้วิจัยปฐมนิเทศกลุ่มทดลองก่อน โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ก่อนทดลองสอนจริงเพียงครั้งเดียว “โดยการแนะนำและสาธิตวิธี ขั้นตอนการเรียนการสอน และการ วัดประเมินผลโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน รวมทั้งการอธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านจับ ใจความ”

ขั้นการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ย่อย ดังนี้

1. ขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN)

1.1 ครูสนทนาชักถามความรู้และประสพการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ที่จะอ่าน โดยให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่จะอ่านจากชื่อเรื่อง (S) รูปภาพ (C) และคำศัพท์หรือคำสำคัญ (A) แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในแบบบันทึกรายบุคคล

1.2 นักเรียนตั้งคำถาม จากเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งสำรวจคำถามท้ายบท (N) เพื่อ เป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน

1.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มเท่าๆกันโดยละนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วแบ่ง หน้าที่กัน เช่น ประธาน เลขာ ผู้รักษาเวลา ฯลฯ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยนำคำถาม ข้อมูลที่ บันทึกไว้ในแบบบันทึกรายบุคคล ผนวกกับความรู้ ประสพการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคนมา ประกอบการอภิปราย พร้อมทั้งลงความเห็นว่าได้อะไรจากเรื่อง เลขาคัดบันทึกข้อมูลและสรุป ความคิดหลักของเรื่องจากสมาชิกในกลุ่ม ลงในแบบบันทึกของกลุ่ม

2. ขั้นอ่านบทอ่าน (RUN)

2.1 ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มอ่านเนื้อเรื่อง โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่อง เมื่อพบคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำลง (R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทของเรื่อง (U) ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ไว้ แล้วจึงย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังอ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว (N)

3. ขั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามท้ายบท ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องอภิปราย โดยการนำข้อมูลในส่วนของตนเอง และของกลุ่มที่บันทึกไว้ในขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN) มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดในบทอ่าน หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบคำถามท้ายบท แล้วบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

3.2 ครูเรียกรวมนักเรียนทุกกลุ่มให้อภิปรายร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยน สรุป ประเมิน และขยายความรู้จากการอ่าน โดยนำข้อมูลของกลุ่มที่บันทึกไว้มาประกอบการอภิปราย

3.3 เมื่อจบการอภิปราย ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินข้อมูลที่ได้อ่าน และเขียนสรุปคำตอบของตนเอง พร้อมทั้งจับใจความสำคัญลงในแบบบันทึกรายบุคคล

หมายเหตุ: การเลือกบทอ่าน (สื่อ) ผู้สอนควรเลือกบทอ่านที่มีคุณสมบัติตามคุณลักษณะของ SCAN ประกอบด้วย S (มีชื่อเรื่อง) C (รูปภาพประกอบ) A (คำศัพท์หรือคำสำคัญปรากฏในบทอ่าน) N (บทอ่านหรือเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ)

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN)

งานวิจัยในประเทศ

ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2547: 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้การสอนด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับดี โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 71.10 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทนา อานมณี (2553: 84) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ/ผลลัพธ์ เท่ากับ ร้อยละ

94.83/82.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ไว้ โดยมีระดับการพัฒนาดังนี้ 64.76/70.00 74.44/74.07 และ 92.69/83.20 ตามลำดับ ผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน หลังเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 387) ได้ทำการศึกษาใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันในวิชาวิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นชาย 50 คนและหญิง 45 คน รวมทั้งสิ้น 95 คน พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ตลอดทั้งครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน และวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาที่อ่านได้ดีและมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น

อาเชคกี (ศุภวรรณ สัจจพิบูล. 2547. 42; อ้างอิงจาก Archecki. 1999: 92) ได้ทดลองใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ในวิชาสังคมศึกษา โดยใช้สอนนักเรียนเกรด 9 จำนวน 45 คน ผลการทดลองใช้พบว่า เป็นกลวิธีการสอนอ่านที่สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งคำถาม การทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

กลวิธีสแกนแอนดร์รันเป็นกลวิธีในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งถูกคิดค้นขึ้นโดย ซาลอมบิเยร์ (Salembier) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเวอมอนต์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพัฒนามาจากกลวิธีการฝึกอ่าน SQ3R กลวิธีสแกนแอนดร์รันยังมีผู้ทำการศึกษาวิจัยอยู่น้อยมาก โดยเฉพาะในประเทศไทย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับกลวิธีสแกนแอนดร์รัน พบว่าการสอนอ่านด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รันสามารถใช้ได้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา อีกทั้งยังเพิ่มความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจให้กับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในที่นี้ผู้วิจัยจึงได้นำกลวิธีสแกนแอนดร์รันมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวัยใกล้เคียงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ถึงแม้จะเป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจแต่หลักและวิธีการนั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี ซึ่งกลวิธีนี้จะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และช่วยเพิ่มความสนใจในการอ่าน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น อีกทั้งได้ฝึกทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความผู้วิจัยจึงได้นำกลวิธีสแกนแอนดร์รันนี้มาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตลอดจนการสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถจับประเด็นของเรื่อง แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการอ่าน เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่าน ก็จะไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดของเนื้อความในหนังสือที่อ่านได้ อีกทั้งยังทำให้การอ่านในระดับสูงขึ้นไปก็ทำได้ยาก การอ่านจับใจความจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้หลายท่าน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 88) กล่าวว่าถ้าพิจารณาความหมายการอ่านจับใจความแล้ว จะแบ่งลำดับขั้นของการอ่านได้ 4 ขั้น คือ 1.การแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร 2.การทำความเข้าใจความหมายของ คำ ประโยค และข้อความ 3.การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน 4.กระบวนการคิดที่เกิดขึ้น ขณะที่ทำความเข้าใจสัญลักษณ์

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2537: 111) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านต้องฝึกฝนเอง เพราะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่เขียนนำเสนอ โดยผู้อ่านควรเริ่มต้นค้นหาข้อคิดสำคัญที่ปรากฏก่อน แล้วนำข้อคิดนั้นมาประมวลเพื่อให้ได้ใจความสำคัญของเรื่องนั้นๆ จึงต้องทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด ทั้งความหมายของคำ ประโยค และเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งบางครั้งความหมายของคำนั้นๆ ก็อาจมีนัยสำคัญทางความหมาย ดังนั้นผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับบริบทเนื้อหาด้วย

แววมยุรา เหมือนนิล (2538: 9-10) กล่าวว่า การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนขึ้น ในกรณีเรื่องที่อ่านมีย่อหน้าเดียว ในย่อหน้านั้นจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง นอกนั้นเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

กัลยา ยวนมาลัย (2539: 32) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความก็คือ การจับประเด็นสำคัญให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร โดยปกติในการเขียนข้อความแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญอยู่ที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคแรกวิธีที่จะจับความคิดให้ได้นั้น คือ ต้องพยายามจับให้ได้ว่า แต่ละย่อหน้ามีความคิดอะไรแฝงอยู่ อะไรเป็นความคิดสำคัญในย่อหน้านั้น ความคิดสำคัญในแต่ละย่อหน้ามักจะอยู่ที่ประโยคแรกหรือประโยคแรกๆ ของย่อหน้า เพราะโดยปกติการขึ้นย่อหน้าใหม่หมายถึงการเปลี่ยนความคิดหรือเปลี่ยนเรื่องที่พูด

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547: 115) กล่าวว่า เป็นการอ่านเก็บเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องจากการอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพียงย่อๆ แต่ได้ใจความบริบูรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

กอบกุล สุกุลแก้ว (2553: 25) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านจับใจความนั้น เป็นกระบวนการทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง และสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ถูกต้อง โดยในการทำความเข้าใจนี้ ต้องอาศัยกระบวนการคิดผนวกเข้ากับความรู้เดิมเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้น เราจึงจะสามารถหาสาระสำคัญของเรื่อง หรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่ต้องการแสดงให้ผู้อ่านเห็นได้ถูกต้อง

จิรนนท์ พูลสวัสดิ์ (2554: 47) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง ทั้งส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ความรู้ ความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน และจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554: 25) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการเข้าใจความหมายและแปลความเนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมาย สาระสำคัญของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความว่าเกี่ยวกับข้องกันอย่างไร สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม หาประโยคใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ และสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านได้

ความหมายของการอ่านจับใจความ สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเป็นเรื่องอะไร ซึ่งผู้อ่านสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านหรือการทำแผนภาพโครงเรื่อง ด้วยสำนวนของผู้อ่านว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ซึ่งผู้อ่านต้องอาศัยความสามารถประสบการณ์ ความรู้เดิม ในการแปลความ ตีความ ขยายความ คำศัพท์หรือประโยค แล้วจับใจความสำคัญให้ได้ว่า แต่ละย่อหน้ามีความคิดอะไรแฝงอยู่ อะไรเป็นความคิดสำคัญในย่อหน้านั้นแล้วนำส่วนที่เป็นใจความสำคัญมาเรียบเรียงลำดับความคิดที่สำคัญได้

2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

จากความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนหรือผู้อ่านมีทักษะในการอ่าน สามารถทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งส่งผลต่อการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญกับมนุษย์ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความพร้อมที่จะศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ และถือเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับสูงต่อไป

ได้มีนักการศึกษาและผู้ทำวิจัยเรื่องนี้ได้ กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้

สมบัติ มหารศ (2523: 43) ได้เสนอความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่านฉลาด รอบรู้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อมและพัฒนานิสัย การอ่านจับใจความบ่อย ๆ ย่อมทำให้เข้าใจความหมายของคำ จำได้ดีและอ่านได้เร็วขึ้น ตลอดจนเพิ่มความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525: 73) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุดและการฝึกฝนการอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่าน อ่านหนังสือเป็น นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้อ่านเป็นผู้มีความรู้ สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

เววมยุรา เหมือนนิล (2538: 15) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือไม่รู้เรื่อง ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดีได้เลย

จวีลักษ์ณ์ บุณยะกาญจน (2547: 23) กล่าวถึงความสำคัญในการอ่านจับใจความว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตของคนปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยี และความนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ที่เกิดมาในโลกปัจจุบันต้องสนใจการอ่าน และต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าต่างๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้านและทุกโอกาส ทั้งในด้านศึกษาค้นคว้าความรู้ การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ ช่วยส่งเสริมความรู้ความคิดของคนเราให้เพิ่มพูนขึ้น

ภคิน โชติชนเลิศ (2553: 13) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ ยิ่งมีการฝึกฝนบ่อยๆ ทำให้เกิดความชำนาญจะทำให้เข้าใจความหมายของคำมากขึ้น และช่วยอ่านให้เร็วขึ้น และทำให้ผู้อ่านเป็นผู้เกิดความรู้ สามารถนำประโยชน์ที่ได้จากการอ่านจับใจความมาใช้ได้ทันที โดยไม่ต้องเสียเวลากลับไปอ่านใหม่ และยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านระดับสูงต่อไป

จากการศึกษาความสำคัญของการอ่านจับใจความนั้น การมีทักษะการอ่านที่ดีในเบื้องต้นจะส่งผลต่อการอ่านจับใจความ ซึ่งถือว่ามีมีความสำคัญกับมนุษย์ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และศึกษาค้นคว้าความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพ เพราะโลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวัตถุ เทคโนโลยี และความรู้สึกนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องให้ความสำคัญกับการอ่านจับใจความ เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าต่างๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การอ่านจับใจความยังมีความสำคัญที่ทำให้มนุษย์ สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความนั้นต้องอาศัยทักษะพื้นฐานความพร้อมหลายประการการที่บุคคลนั้นๆ สามารถอ่านจับใจความได้ถูกต้อง ต้องอาศัยทักษะการฝึกฝน การเรียนรู้และเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เช่นการเข้าใจในตัวอักษร ข้อเท็จจริงของเรื่องที่อ่าน การแปลความ การตีความ สรุปความและจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ในเรื่องความสามารถในการอ่านจับใจความ มีผู้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความไว้หลายท่านดังนี้

มิลเลอร์ (เสาวนีย์ ธนะสาร. 2553: 39; อ้างอิงจาก Miller. 1990: 1) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งสรุปได้ 4 ประการ ดังนี้

1. ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (Literal or Factual Comprehension) ผู้อ่านสามารถบอกใจความสำคัญ รายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์และปฏิบัติตามคำแนะนำได้

2. ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น (Interpretation or Inferential Comprehension) สามารถตอบคำถามโดยใช้การตีความ อ้างอิงหรือสรุปความ เข้าใจอารมณ์และจุดประสงค์ของผู้เขียน ย่อความจากสิ่งที่อ่าน เข้าใจความที่เป็นเหตุเป็นผล สรุปใจความสำคัญได้

3. ความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Reading) เป็นความสามารถประเมินหรือตัดสินสิ่งที่อ่านด้วยเกณฑ์ที่ผู้อ่านกำหนดขึ้น ได้แก่ ความสามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็น ประเมินสิ่งที่อ่าน เปรียบเทียบสิ่งที่อ่าน แปลความภาษาบอกถึงความโน้มเอียงของผู้เขียน

4. ความสามารถอ่านอย่างสร้างสรรค์หรือการนำไปใช้ (Critical Reading) เป็นความสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน

โลโน (Lono. 1987: 67) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการรับรู้ข้อเท็จจริง รู้ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ตลอดจนมีความสามารถในการตีความและประเมินความคิดจากเรื่องที่อ่านได้

คาร์; และคนอื่นๆ (Carr; et al. 1983: 1-2) กล่าวว่า ผู้อ่านจะต้องตีความความหมายจากเรื่องที่อ่าน และหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องของเรื่องที่อ่านผนวกเข้ากับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เพื่อใช้ความรู้ในการตีความและตัดสินข้อความนั้นๆ อย่างมีเหตุผลและรู้จักการใช้ความรู้ประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ให้สอดคล้องและเหมาะสมกัน

แวมยุรา เหมือนนิล (2538: 16) กล่าวว่า พฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ อาจพิจารณาจากทักษะต่อไปนี้

1. การจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริงรายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ เป็นต้น
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้

จากการกล่าวถึง ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักวิชาการ ผู้รู้หลายท่านที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปถึงพฤติกรรมความสามารถของผู้อ่านที่แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ ดังนี้ ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในเรื่อง สามารถหาประโยคใจความสำคัญเรียงลำดับเหตุการณ์ สรุปความ และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

2.4 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การอ่านจับใจความบรรลุตามจุดประสงค์และพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ต้องประกอบไปด้วยพื้นฐานสำคัญและความพร้อมของแต่ละบุคคล ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านและผู้ท้าวิจัยในเรื่องนี้ได้เสนอแนะไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

บันลือ พุกษะวัน (2532: 27) กล่าวว่า องค์ประกอบของการอ่านที่ส่งผลต่อความพร้อมของการอ่านจับใจความ ที่ควรคำนึงถึง มีดังนี้

1. ความพร้อมทางด้านร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูงน้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย นอกจากนี้ยังเน้นถึงการใส่สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว มีความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความ และแปลความ การอธิบายงานที่ตนทำ เล่าเรื่องราวของตนและผู้อื่นได้ดี ฯลฯ

2. ความพร้อมทางอารมณ์และสังคม ได้แก่ การมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน การรู้จักระงับอารมณ์ เล่นร่วมกับเพื่อน ไม่แย่งของเพื่อน แบ่งปันของใช้ หรือช่วยเหลือเพื่อน

3. ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ การมีสมาธิในการฟังนิทานหรือเรื่องราว มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก นำกลุ่ม รู้จักลำดับเหตุการณ์ในนิทาน และอื่นๆได้

4. ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การตอบคำถาม การมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบๆตัว เป็นต้น

แวมยุรา เหมือนนิล (2538: 11-14) กล่าวว่า iva การอ่านจับใจความให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว ต้องอาศัยแนวทางและพื้นฐานสำคัญหลายประการดังนี้

1. สํารวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คํานํา สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ฯลฯ ก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

2. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน

3. มีสามารถทางภาษา นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่ง ในการอ่านจับใจความ โดยเฉพาะทักษะในการแปลความหมายของ คำ ประโยค และข้อความต่างๆ ในเรื่อง ให้เข้าใจอย่างถูกต้องรวดเร็ว เพราะหากไม่เข้าใจความหมายของคำเสียแต่เบื้องต้นแล้ว ย่อมไม่มีโอกาสอ่านจับใจความได้เลย

4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

5. ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภท มีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

อัมพร สุขเกษม (2543: 25) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของการอ่านจับใจความและความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านควรมีความรู้ความสามารถ 9 ประการ ดังนี้

1. ผู้อ่านควรมีความรู้ในเรื่องคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน

2. ผู้อ่านมีความสามารถในการหาความหมายและสามารถรวบรวมความหมายของใจความหลายๆ ใจความเข้าด้วยกัน

3. ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อความ ที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าได้อย่างกระจ่างแจ้ง เพื่อประโยชน์ต่อการรวบรวมความคิดของเนื้อเรื่องนั้นได้

4. ผู้อ่านสามารถแสดงความมุ่งหมาย ความคิดและความสนใจของผู้เขียนได้

5. ผู้อ่านสามารถที่จะหาความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคย หรือสามารถตัดสินใจได้ว่าในบรรดาความหมายหลายๆอย่างของคำนั้น ความหมายใดจะเหมาะสมกับคำในข้อความนั้น

6. ผู้อ่านมีความสามารถในการรวบรวมเนื้อหาสำคัญแต่ละย่อหน้า ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านได้

7. ผู้อ่านมีความสามารถในการติดตามวิธีดำเนินเรื่องที่อ่านได้ เช่นการทำแผนภาพโครงเรื่องตามเรื่องที่อ่านเพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และสามารถคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนและหลังเรื่องที่อ่านได้ เช่น การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

8. ผู้อ่านมีความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่างๆ

9. ผู้อ่านมีความสามารถในการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งอาจใช้ประสบการณ์ หรือภูมิความรู้เดิมของผู้อ่านเอง

อุมาพร ทศนุรักษ์ (2554: 49) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความ จะต้องประกอบไปด้วยความสามารถพื้นฐานหลายประการ เช่น การรู้คำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน การเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ความสามารถเหล่านี้ครูต้องให้ความสำคัญและความสนใจเป็นพิเศษที่จะสร้างขึ้นให้มีในตัวเด็ก จึงจะเกิดประโยชน์กับเด็กต่อไป

จิรนนท์ พูลสวัสดิ์ (2554: 49) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ ควรคำนึงถึง ความพร้อมทางภาษา เกี่ยวกับร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ความพร้อมทางอารมณ์ และสังคม ได้แก่ การมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ การมีสมาธิในการฟัง นิทานหรือเรื่องราว ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การตอบคำถาม รวมถึงประสบการณ์ของผู้อ่าน ในด้านการอ่าน ข้อมูลที่อ่านหรือเรื่องราวที่อ่าน ด้านภาษา การใช้ภาษา และด้านความคิด ความคิดของผู้อ่านมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่าน

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดของนักวิชาการศึกษาและงานวิจัยข้างต้นพบว่า องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ สิ่งสำคัญคือผู้อ่านควรมีความพร้อมและพื้นฐานความรู้ความสามารถ อาทิเช่น ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนทั้งประสบการณ์ ภูมิความรู้ทางด้านภาษา เช่นการรู้จักคำศัพท์ในเนื้อเรื่องที่อ่าน การแปลความหมาย ความเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาประโยคและจับใจความสำคัญ มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน อีกทั้งสามารถรู้ถึงความคิดของผู้เขียนที่แสดงออกมาได้ ครูหรือผู้สอนก็มีส่วนสำคัญที่จะพัฒนาให้ผู้อ่านเกิดประสบการณ์การอ่านที่ถาวร โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน

2.5 ลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ

เพื่อให้การอ่านจับใจความบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านจะต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอแนวทางในการอ่านเป็นขั้นตอน ดังนี้

สัทันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 95-96) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเป็นการทำงานประสานระหว่าง การมองเห็น การได้ยิน และแปลความของสมอง ดังนั้น การอ่านที่จะได้ผล จำเป็นต้องมีลำดับขั้นของการคิดตั้งแต่เบื้องต้นจนกระทั่งถึงขั้นสูงสุด นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักการของ B.S.Bloom มาทำการประยุกต์ใช้ในการฝึกอ่าน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แต่ละขั้นจะมีลำดับขั้นของการคิดที่แตกต่างกัน ขั้นที่ 1-3 เป็นการคิดขั้นเบื้องต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่าน สำหรับขั้นที่ 4-6 เป็นการคิดขั้นสูงของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีพื้นฐาน 3 ขั้นต้นมาก่อนแล้วเป็นอย่างดีด้วย ดังนั้น ในการสอนอ่านของครูจึงควรฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายขั้นเบื้องต้นก่อนแล้วจึงฝึกขั้นสูง ในแต่ละขั้นจะมีจุดมุ่งหมายของการคิดเรียงลำดับขั้นที่ 1-6 ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่ นักเรียนมีความจำเรื่องี่อ่านได้มากหรือน้อย ก็ใช้วิธีการตั้งคำถามเรื่องี่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำ บอกความหมายและบอกคำจำกัดความ

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องี่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้เกิดสอใจ สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตัวเอง ดังนั้น การที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งคำถามด้วยการให้เล่าเรื่องสรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรฝึกฝนนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่น ๆ ดังนั้น คำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องี่เคยอ่าน สุภาชิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและแตกต่างกันได้ด้วย

ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้นักเรียนรู้จักตัดสินเรื่องี่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู และยังรวมถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตการณ์ใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่านเรื่อง

แวมยุรา เหมือนนิล (2538: 23-29) กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้

1. การอ่านจับใจความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่งแม้มีใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงอย่างเดียว เรื่องหนึ่งมีหลายย่อหน้า ย่อมแสดงว่าจะมีใจความหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่อง หรือแนวคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น

2. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึงข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นไว้ทั้งหมด

3. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ส่วนมากมักอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง โดยมีข้อสังเกตได้ดังนี้

3.1 ประโยคตอนต้นย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อนแล้วขยายรายละเอียด เพื่อให้ชัดเจนขึ้นภายหลัง

3.2 ประโยคตอนท้ายย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญมากกรองลงมา จากประโยคตอนต้นย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยมาก่อน แล้วสรุปด้วยประโยคที่เก็บประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง

3.3 ประโยคตอนกลางย่อหน้า เป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญได้ยากขึ้น เพราะต้องพิจารณาเปรียบเทียบให้ได้ว่า สาระสำคัญที่สุดอยู่ที่ประโยคใด

3.4 ไม่ปรากฏในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยคหรืออยู่รวมๆ ในย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง นับเป็นการอ่านจับใจความสำคัญที่ยากกว่าอย่างอื่น อาจจะใช้วิธีการตั้งคำถามแล้วตอบตัวเองให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไมซึ่งจะทำให้มองเห็นส่วนที่เป็นประเด็นเสริม หรือการขยายความได้ง่ายขึ้น

3.5 การอ่านจับใจความในแต่ละย่อหน้านอกจากการพยายามค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมดแล้ว ยังอาจใช้กลวิธีการจับใจความสำคัญอย่างง่าย ๆ ด้วยการตัดประโยค หรือข้อความที่เป็นส่วนขยาย หรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด ในที่สุดก็จะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้เช่นกัน ส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญซึ่งควรตัดออกไปในแต่ละย่อหน้า ได้แก่ สิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

3.6 ส่วนขยายหรือรายละเอียดต่างๆ

3.7 ข้อเปรียบเทียบต่างๆ

3.8 ตัวอย่างประกอบ

3.9 คำศัพท์ สำนวน หรือโวหารที่ยกมาประกอบ

3.10 ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด

3.11 คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน

3.12 ชื่อบุคคลที่ผู้เขียนอ้างอิงโดยไม่เน้นความสำคัญ

3.13 ย่อหน้าพิเศษบางย่อหน้าที่เป็นส่วนขยายความหรือตัวอย่าง

ของเรื่อง ฯลฯ

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 13) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อ่านเร็ว เป็นการอ่านคร่าว ๆ อ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้พอเข้าใจเรื่อง ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า เรื่องที่อ่านจบไปแล้วมีเนื้อหาเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 อ่านเก็บรายละเอียด เป็นการอ่านทวนอีกครั้ง ให้นักเรียนอ่านทบทวนเรื่องอีกครั้งเพื่อเก็บรายละเอียดที่ขาดหายไป แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อ ๆ

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งคำถามจากเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม มีเหตุใดในการกระทำ เพื่อคิดหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านไปแล้ว

ขั้นตอนที่ 4 หาประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า ทุกย่อหน้าจะมีใจความสำคัญให้นักเรียนหาประโยคใจความสำคัญที่บอกว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร หรือหาเหตุการณ์สำคัญในย่อหน้าโดยเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ขั้นตอนที่ 5 ตอบคำถาม โดยนำคำตอบมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของนักเรียนเองจากภาพประกอบโครงเรื่อง

กรมวิชาการ (2546: 186) ได้อธิบายถึงการอ่านจับใจความให้บรรลุวัตถุประสงค์มีแนวทางดังต่อไปนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือ เพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่าน ได้อย่างเหมาะสมและจับใจความหรือคำตอบได้อย่างรวดเร็วขึ้น

2. สืบตรวจสอบประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ จะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหนังสือที่อ่านได้กว้างขวาง

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่า เป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษา ด้านการแปลความหมาย ของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ เพื่อจะทำให้เข้าใจ และจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ฟองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ (2553: 30-31) กล่าวถึงขั้นตอนในการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. กวาดสายตา เป็นการใช้สายตาค้นหารายละเอียดอย่างรวดเร็ว เช่น การอ่านแผนผังโฆษณา พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. เคลื่อนสายต้าย้อนซ้ำ บางครั้งผู้อ่านอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจความหมายของข้อความ จึงต้องเคลื่อนสายตากลับมาค้นหาคำสำคัญอีกครั้ง แต่พึงระลึกไว้เสมอว่า การเคลื่อนสายตากลับมาค้นหาคำหรือความหมายอีกครั้ง ทำให้ประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความลดลง

3. ฝึกอ่านสำรวจ โดยสำรวจบทอ่านหรือเนื้อความคร่าว ๆ เพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวโดยสังเขปเฉพาะใจความสำคัญ หรือมุ่งแสวงหาจุดมุ่งหมายของสารหรือของผู้เขียน และพยายามตอบคำถามว่าได้รับรู้อะไรบ้างจากบทอ่านหรือสารนั้น การอ่านสำรวจมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 อ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายก่อน เพื่อจับประเด็นเริ่มเรื่องและประเด็นปิดท้าย

3.2 สำรวจหัวข้อซึ่งมีเลขกำกับ เป็นการศึกษารอบเนื้อหา

3.3 อ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของแต่ละย่อหน้าเพื่อหาประเด็นหลักในแต่ละย่อหน้า

3.4 อ่านข้อความตัวเน้น ตัวเอน ข้อความที่ขีดเส้นใต้ เพื่อสังเกตเจตนาของผู้เขียน

3.5 อ่านแผนภูมิ ตาราง ภาพประกอบ คำบรรยายภาพ ข้อมูลเหล่านี้ช่วยประหยัดเวลาในการอ่าน

4. ปรับกระบวนการอ่านให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง หรือจุดมุ่งหมายในการอ่าน นักอ่านที่ดีต้องรู้จักปรับกระบวนการอ่านให้เหมาะสมกับประเภทของสื่อที่อ่าน หรือจุดมุ่งหมายในการอ่าน

5. ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยทั่วไปคนอ่านมักจะ “อ่านได้” พาให้นึกว่าตน “อ่านเป็น” แท้จริงการ “อ่านได้” เป็นเพียงการออกเสียงหรืออ่านสะกดการันต์ได้ถูกต้อง แต่การอ่านเป็น คือ การอ่านที่ถูกวิธี อ่านได้รวดเร็วและอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความมีลำดับขั้นการฝึกฝน ดังนี้

5.1 ฝึกแปลความหมายของคำ วลี ประโยค รู้หน้าที่ของบทต่างๆ ในประโยค รู้ความหมาย ของคำซึ่งมีหลายลักษณะ เช่น ความหมายโดยอรรถ ความหมายตามรูปศัพท์ หรือตามพจนานุกรม และความหมายนัยประหวัด เป็นต้น คำที่มีความหมายไม่ตรงตามรูปคำ เป็นความหมายแฝงความรู้สึกเชิงเปรียบเทียบ

5.2 ความหมายโดยบริบท เป็นความหมายของคำที่ขึ้นอยู่กับถ้อยคำแวดล้อม

5.3 ฝึกสังเกตนัยของเครื่องหมายวรรคตอน นัยของวรรคตอน และนัยของการแบ่งวรรคตอน

5.4 ฝึกสังเกตความสัมพันธ์เชื่อมโยงของหัวข้อในเรื่องที่อ่าน หัวข้อในเรื่องที่อ่านก็คือโครงเรื่อง

5.5 ขณะอ่านให้ทำแผนภาพโครงเรื่องตามไปด้วย จะทำให้เข้าใจภาพของเรื่อง

จากลำดับขั้นตอนการอ่านจับใจความนั้น ผู้อ่านจะต้องเริ่มจากการอ่านอย่างคร่าวๆ ตั้งแต่ย่อหน้าแรกจนถึงย่อหน้าสุดท้ายเพื่อสำรวจเนื้อหาของเรื่องทีอ่านว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร จากนั้นจึงอ่านเก็บรายละเอียด เป็นการอ่านทบทวนอีกครั้ง เพื่อเก็บรายละเอียดที่ขาดหายไป ผู้อ่านควรใช้ประสบการณ์ทางภาษาหรือศึกษาความหมายของคำซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อหา เช่นการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ จากนั้นพยายามหาประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า ซึ่งทุกย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญหรือข้อความที่มีสาระครอบคลุมข้อความอื่นๆ อยู่ ผู้อ่านควรใช้เทคนิคในการอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่าย ๆ ด้วยการตัดประโยคข้อความที่เป็นส่วนขยาย ที่ไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด จนเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญที่สุดของแต่ละย่อหน้านั้นเพียงข้อความเดียว ขณะอ่านผู้อ่านควรทำแผนภาพโครงเรื่องตามไปด้วยโดยใช้สำนวนภาษาของผู้อ่านเอง เพื่อที่จะทำให้เข้าใจภาพของเรื่องและจับใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

อนึ่งวิธีการฝึกฝน การอ่านจับใจความให้แม่นยำมากยิ่งขึ้น ครูหรือผู้สอนควรมีขั้นตอนในการฝึกหัดให้ผู้อ่าน ตั้งคำถามด้วยการเล่าเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องเพื่อประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจกับเรื่องทีอ่านมากหรือน้อยเพียงใด

2.6 การวัดความเข้าใจของการอ่านจับใจความ

การวัดความเข้าใจของการอ่านจับใจความ มีวิธีการต่างๆหลายวิธี ครูหรือผู้สอนควรเลือกวิธีการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความตามจุดประสงค์ของการวัดเพื่อให้เหมาะสมและความสามารถของผู้อ่าน ซึ่งมีวิธีการวัดความเข้าใจของการอ่านจับใจความ ดังนี้

แมดเซน (Madsen. 1983: 89-92) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการอ่านไว้ 3 ด้าน ต่อไปนี้

1. ด้านการตีความหมายประโยคหรือข้อความทีปรากฏในบทอ่าน
2. ด้านการสรุปใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญของเรื่อง
3. ด้านการสรุปความหมายโดยนัยของเรื่อง

สายสุนี สกุลแก้ว (2534: 30) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบมาตรฐาน ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอนๆ หรือเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้ว เลือกคำตอบ เรียงจากเรื่องง่ายไปหายาก จำกัดเวลานักเรียนจะได้รับคะแนนตามความสามารถของความเข้าใจในการอ่านแบบทดสอบคะแนนจะออกในรูปแบบคะแนนดิบเปอร์เซ็นต์ไทล์หรือระดับ

2. แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ ข้อสอบนี้มีข้อเสนอเป็นตอนๆ หรือ เป็นเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่มีเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเกณฑ์ปกติหรือกับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนอ่านนั้นอยู่ระหว่างร้อยละ 80 และ 90

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 154-155) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านว่า สามารถพิจารณาได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ทางด้านคำศัพท์ คือ ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่างๆ

1.2 ความรู้ด้านไวยากรณ์ คือ ความรู้ความสามารถในการใช้ไวยากรณ์ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนาม การเชื่อมความ เช่น การใช้คำบุพบท คำสันธาน เป็นต้น

2. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน สามารถเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ให้ได้ใจความเดิมโดยใช้ความรู้ในด้านคำศัพท์และไวยากรณ์

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เข้ากับใจความสำคัญของเรื่องได้

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการระบุ แก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของเนื้อความ และสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความเข้าใจวิเคราะห์ ประเมินและสรุปบทอ่าน ว่าเป็นสารประเภทใด เข้าใจเจตนา ทศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ วิพากษ์วิจารณ์ถึงถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้

การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สามารถทำได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการวัด วิธีวัด จะเลือกการใช้เครื่องมือวัดแบบใด ขึ้นอยู่กับผู้วิจัย ส่วนใหญ่ที่พบมักใช้แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ ในรูปของข้อสอบที่เป็นอัตนัย และข้อสอบปรนัย ในที่นี้จะกล่าวถึงการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ด้วยแบบทดสอบปรนัยที่สร้างขึ้นตามพฤติกรรมการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยกำหนด

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

งานวิจัยในประเทศ

ประมง สวัสดิ์ลาภา (2552: 62-63) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและประสิทธิภาพ 83.69/81.44 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตรลดา บุญเรือง (2552: 69) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้าน กม.7 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยการประเมินผลระหว่างเรียน และหลังเรียนแสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ คือ 82.00/83.83 และนักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ภคิน โชติชนเลิศ (2553: 63) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่ามีประสิทธิภาพเป็น 82.95/80.12 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรพันธ์ พูลสวัสดิ์ (2554: 91) ได้ศึกษาความสามารถอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนด้วยวิธี KWL-PLUS ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนอ่านด้วยวิธี KWL-PLUS อยู่ในระดับดี และความสามารถการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนอ่านด้วยวิธี KWL-PLUS สูงขึ้น

อุมาพร ทศนุรักษ์ (2554: 93-94) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ CIRC กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านจับใจความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554: 52) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการสอนด้วยเทคนิค KWL อยู่ในระดับมาก

อุษณีย์ เชนยทิพย์ (2554: 53) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

เบอร์นิงแกน และ คนอื่นๆ (Berningen, M. Virginia W.; et al. 2006: Online) ได้ทำการศึกษาวิจัย การอ่านจับใจความกับนักเรียนเกรด 2 โดยใช้การคาดเดาจากเสียงของภาษาและให้การชี้แนะ เกี่ยวกับคำอ่านนั้นและเชื่อมโยงความรู้ด้วยการอภิปราย โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ 1. เรียงลำดับตามตัวอักษร 2. แปลรหัสการออกเสียง ด้วยความถูกต้องแม่นยำของคำอ่านอย่างอัตโนมัติ 3. บันทึกเป็นรหัส 4. อ่านคำอย่างคล่องแคล่วอัตโนมัติ

ซุง (Chung. 1994) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะข้อความของเอกสารจริงที่ส่งผลต่อระดับความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างจากระดับความสามารถทางการเรียน ด้านความยาวของข้อความส่งผลต่อความเข้าใจของนักเรียน ซึ่งให้เห็นเอกสารจริงที่มีข้อความยาวมีผลทำให้นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญและทำคะแนนได้ดีกว่าเนื้อหาที่มีข้อความสั้น

ลินดา และ แนนซี (Linda; & Nancy. 1990: 470-472) ได้ทำการศึกษาวัดความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับ 7 และ 4 จำนวน 72 คน ที่มีปัญหาเรื่องการอ่านจับใจกลุ่มทดลอง จะได้รับการฝึกอ่านด้วยวิธีฟังพาดซึ่งกันและกัน โดยให้วิธีการคาดเดาความก่อนอ่านล่วงหน้า เพื่อฝึกการตั้งคำถาม สรุปเรื่องที่อ่าน และชี้ประเด็นที่ยากต่อความเข้าใจ ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับแนวทางการสอนอ่านด้วยวิธีฟังพาดซึ่งกันและกัน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนทั้ง 4 และ 7 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนจากการทำข้อสอบมาตรฐานก่อนและหลังการทดลองต่างกันมาก โดยกลุ่มทดลองจะมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านจับใจความ พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะ หลักวิธีการอ่านที่ถูกต้อง และสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น นั้น คือ เทคนิคการสอนอ่าน และสื่อการสอน ตลอดจนแบบฝึกทักษะต่างๆ ที่ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

3.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติหรือทัศนคติ (Attitude) เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกด้านหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ มีรากศัพท์มาจากคำว่า Aptus มีความหมายว่า ทำที่ ความรู้สึก เดิมทีเรามักใช้คำว่า “ทัศนคติ” แปลว่าลักษณะของความเห็น ซึ่งรวมถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ปัจจุบันเราใช้คำว่า “เจตคติ” แทนเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญมาก ในทางจิตวิทยาสังคม มีนักจิตวิทยา นักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ เจตคติ ไว้หลายท่านดังนี้

เกียตแมน (Gleitman. 1992: 309) ให้ความหมายเจตคติไว้ว่า สภาพของจิตใจ มีความรู้สึก ความคิดเห็น ต่อสิ่งต่างๆ โน้มน้าวให้เกิดการแสดงออกในทางบวกและทางลบ

ฟิชไบร์น (Fishbein. 1967: 8) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นสภาพของจิตใจและระบบประสาท ตลอดจนประสบการณ์ที่ผ่านมา กลายมาเป็นพฤติกรรมของบุคคลในการแสดงออก ตอบสนองต่อวัตถุ สิ่งของ และสถานที่ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

กิบสัน (Gibson. 2000: 102) ให้ความหมายเจตคติไว้ดังนี้ เจตคติ คือ ความรู้สึกในด้านบวกหรือด้านลบ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมให้แสดง สภาวะจิต ทำที่ ที่จะส่งผลต่อ บุคคล วัตถุ สถานการณ์ ในด้านใดด้านหนึ่งออกมาตอบสนองต่อสิ่งเหล่านั้น ซึ่งเจตคตินี้สามารถเรียนรู้และจัดการได้โดยประสบการณ์ที่ผ่านมา

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531: 3) กล่าวว่า เจตคติ เป็นการรวบรวมเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Beliefs) และความจริง (ซึ่งได้แก่ความรู้ต่างๆ) รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งอาจเป็นการประเมินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกันแล้วบรรยายให้รู้ถึงจุดแกนกลางของวัตถุนั้น ความรู้และความรู้สึก เหล่านี้มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้นต่อไป

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 108) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง ความพร้อมของสภาพจิตใจของบุคคลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นอารมณ์ที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป เป็นสิ่งผลักดันให้บุคคลแสดงออกทางปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว อันอยู่ในลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546: 121) กล่าวว่า เจตคติเป็นศัพท์เทคนิคทางจิตวิทยาสังคมคำหนึ่งที่นักจิตวิทยาสังคมยุคปัจจุบันมีความเห็นค่อนข้างพ้องกันว่า หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ และแนวโน้มของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งของ หรือความคิดใดก็ตามในลักษณะของการประเมินค่า ฯลฯ ความรู้สึก ความเชื่อ และแนวโน้มของพฤติกรรมนี้ต้องคงอยู่นานพอสมควร

สุรางค์ โค้วตระกูล (2548: 246) ได้ให้ความหมายของ เจตคติว่า เป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจเป็นทั้ง คน สัตว์ สิ่งของ และวัตถุ ความคิดที่อาจจะเป็นลบหรือบวก เช่น ถ้ามีความคิดและรู้สึกทางบวกก็จะมีพฤติกรรมที่ชอบเผชิญหรือต้องการเข้าหาสิ่งนั้น แต่ถ้ามีความคิดและความรู้สึกทางลบก็จะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยง และไม่อยากพบเจอสิ่งนั้น

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549: 3) กล่าวว่า เจตคติเป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งในทางสังคม รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สมฤดี แยมขจร (2553: 20) ได้สรุปไว้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เกิดจากการเรียนรู้และสะสมประสบการณ์ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งเร้าไปในทางที่พอใจ หรือไม่พอใจ สนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

ศศิกัญจน์ ชีถนอม (2553: 68) ได้สรุปไว้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความเชื่อ และแนวโน้มพฤติกรรม หรือท่าทีที่จะตอบสนองต่อประสบการณ์หรือ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในแง่ดีและแง่ไม่ดี

และได้มีนักวิชาการ และนักการศึกษาบางท่านได้ให้ความหมายของ เจตคติต่อการอ่านไว้ ดังนี้

สุมาลี ไชยคำหาญ (2535: 20) ได้ให้ความหมาย เจตคติต่อการอ่านว่า หมายถึง ความรู้สึก ความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อการอ่าน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ เป็นเรื่องของอารมณ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว บุคคลจะมีเจตคติต่อการอ่านที่แตกต่างกันไป เจตคติต่อการอ่านจึงเป็นความรู้สึกเฉพาะบุคคลที่มีต่อการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 45) ได้กล่าวถึงเจตคติต่อการอ่านไว้ว่า เจตคติของเด็กที่มีต่อการอ่านเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม แม้บางครั้งเด็กต้องอ่านหนังสือโดยปฏิบัติตามคำขอร้องหรือบังคับของผู้ปกครอง แต่เด็กอาจไม่รู้หรือไม่ต้องการรับรู้ความหมายของคำในหนังสือ ลักษณะที่เกิดเช่นนี้เป็นความรู้สึกทางด้านลบของเด็กที่มีต่อการอ่าน ตรงกันข้ามกับเด็กบางคนที่อ่านหนังสือโดยผู้ปกครองไม่ต้องบังคับก็สามารถอ่านได้โดยเข้าใจความหมาย แสดงให้เห็นถึงเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

สมเดช เจริญชนม์ (2541: 68) ได้สรุปไว้ว่า เจตคติในการอ่านหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อการอ่านหนังสือ ซึ่งเกิดจากอารมณ์ในทางนั้นและสื่อ (หนังสือ) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้นให้เกิดความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อการอ่าน

จากความหมายของเจตคติที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น พอจะสรุปความหมายของเจตคติต่อการอ่านได้ว่า เจตคติต่อการอ่าน หมายถึง สภาพของจิตใจ ความรู้สึก ความคิด ที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้สึกต่อการอ่าน ที่มีทั้งในด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ รู้สึกรัก ชอบ เกลียด กลัว ดี เลว ฯลฯ ถ้ามีความรู้สึกในด้านบวกต่อการอ่านก็จะทำให้บุคคลนั้นอยาก

เข้าหา เผชิญหน้า มีความรู้สึกสนใจและรู้สึกที่ติดต่อกับสิ่งนั้น ถ้ามีความรู้สึกด้านลบต่อการอ่านก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกไม่ชอบ เกลียดกลัว ไม่อยากเผชิญหน้า หลีกหนี จากสิ่งนั้นๆ โดยเกิดจากการได้สัมผัส เรียนรู้ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงความชอบหรือไม่ชอบอ่านภาษาไทย จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยกวีวิธีสแกนแอนด์รีน กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.2 ลักษณะของเจตคติ

เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เป็นแรงขับแรงจูงใจของบุคคล ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จะออกมาในทางบวกหรือทางลบ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ถ้าเราสามารถทราบเจตคติของบุคคลนั้นๆ เราก็จะสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ มีนักจิตวิทยา นักวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ ดังนี้

ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (สมเดช เจริญชนม์. 2541: 68; อ้างอิงจาก ส. วาสนา ประवालพฤษ์. 2524: 5) ได้สรุปลักษณะสำคัญที่น่าสนใจดังนี้

1. เจตคติเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ
2. สภาวะตอบสนองของบุคคลที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ นั้น มีลักษณะที่ซับซ้อน ทั้งนี้สัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย
3. เจตคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และเป็นตัวกำหนดแนวทางการแสดงออกของพฤติกรรม
4. เจตคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายเจตคติได้
5. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีเจตคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมระดับอายุ เชื้อชาติ วัฒนธรรม เป็นต้น

6. เจตคติมีความมั่นคงที่แน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549: 3-4) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกที่ซับซ้อนของลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ของบุคคล ซึ่งอาจเป็นลักษณะที่ไม่แสดงออกมาภายนอกให้บุคคลอื่นเห็นหรือเข้าใจได้ ซึ่งมีลักษณะทั่วไปที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ (Feeling) อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะมีการกระทำที่เสแสร้งโดยแสดงออกไม่ให้เห็นตรงกับความรู้สึกของคนเมื่อเขารู้ตัวหรือรู้ว่าคนอื่นสังเกต
2. เจตคติเป็นเรื่องเฉพาะตัว (Typical) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันแต่รูปแบบการแสดงออกแตกต่างกันไป หรืออาจมีการแสดงออกที่เหมือนกันแต่ความรู้สึกต่างกันก็ได้
3. เจตคติมีทิศทาง (Direction) การแสดงออกของความรู้สึกสามารถแสดงออกได้ 2 ทิศทาง เช่น ทิศทางบวกเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา และทิศทางลบเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา ได้แก่ ซื่อสัตย์-คดโกง รัก-เกลียด ชอบ-ไม่ชอบ ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

4. เจตคติมีความเข้ม (Intensity) ความรู้สึกของบุคคลเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกัน แต่อาจแตกต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน เช่น รักมาก รักน้อย ขยันทันมาก ขยันทันน้อย เป็นต้น

5. เจตคติต้องมีเป้า (Target) ความรู้สึกจะเกิดขึ้นลอยๆ ไม่ได้ เช่น รักพ่อแม่ ขยันทันเข้าชั้นเรียน ขี้เกียจทำการบ้าน เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (สมฤดี แยมขจร. 2553: 20-21; อ้างอิงจาก ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2548: 249-250) กล่าวถึงคุณลักษณะของเจตคติไว้ ดังนี้

1. เจตคติที่เกิดจากประสบการณ์สิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสิ่งก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกันจะมีเจตคติที่แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นกรตระเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนอง มีลักษณะที่ซับซ้อนที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้ บางครั้งไม่มีเหตุผล

3. เจตคติทางการประเมินและทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่า ชอบ พอใจ เห็นด้วย ก็คือทิศทางในทางที่ดี เรียกว่าเป็นทิศทางในทางบวก และถ้าประเมินออกมาในทางที่ไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็มีทิศทางในทางลบ เจตคติในทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรจะมีเจตคตินั้น แต่เป็นเพียงความรู้สึกในทางไม่ดี เช่นเจตคติในทางลบต่อการคดโกง ต่อการเล่นการพนัน การมีเจตคติทางบวก ก็ไม่ได้หมายถึง เจตคติที่ดีและพึงปรารถนา เช่น เจตคติทางบวกต่อการโกหก การสูบบุหรี่ เป็นต้น

4. เจตคติมีความเข้ม คือ มีปริมาณน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมาก หรือไม่เห็นด้วยอย่างมากก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียด ก็แสดงว่ามีความเข้มสูงเกินไปอีกทางหนึ่ง

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใด ทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจ ซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้น เจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออกเมื่อถูกกระตุ้น การกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย เช่น บุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูดำคนอื่น นอกจากไม่ชอบคนนั้นแล้ว อาจเป็นเพราะถูกทำทายนมาก่อน

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งที่เร้าจึงมีการตอบสนอง แต่ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกมาจากพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออก บุคคลนั้นจะปรับให้เหมาะกับบรรทัดฐานของสังคมแล้วจึงแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก

ลักษณะของเจตคติเกิดตัวจากบุคคล โดยแสดงผ่านพฤติกรรมที่แสดงออก ได้ทั้งภายใน และภายนอกว่าชอบหรือไม่ชอบ แต่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง สามารถวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนาย เจตคติมีลักษณะที่มีความคงทนแน่นอน แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาและวัยที่เปลี่ยนไป

3.3 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติเป็นลักษณะหนึ่งของคุณลักษณะทางด้านความรู้สึก เจตคติเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม บุคคลจะเกิดเจตคติทางด้านบวก ทางด้านลบ และการรู้สึกหนึ่งเฉยต่อสิ่งๆนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบของเจตคติของบุคคลนั้นๆ ทั้งด้านทักษะการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจ การเลียนแบบ และประสบการณ์ ได้มีผู้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้หลายท่าน ดังนี้

ศักดิ์ สุนทรเสถียร (2531: 4-5) กล่าวว่า เจตคติเป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่งซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านการรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของความรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ ว่ารู้สิ่งต่างๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ทางบวกหรือทางลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติขึ้น ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี เราก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี และถ้ารู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางไม่ดี เราก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลย เจตคติก็จะไม่เกิดขึ้น หรือไม่มีสิ่งใดในโลก เราก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งใดๆเลย ตัวอย่างเช่น

สวย (รู้ในทางที่ดี)	→	จะเกิดเจตคติบวก
ยวส (เราไม่รู้จักคำนี้)	→	จะไม่เกิดเจตคติ (เจตคติมีค่าเป็น 0)
ซีเหร์ (รู้ในทางที่ไม่ดี)	→	จะเกิดเจตคติในทางลบ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้น เมื่อเราเกิดการรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ไม่ดี เราก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจในสิ่งนั้น

ซึ่งความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่ง คือชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ไม่เหมือนกับความจริง (Facts) ต่างๆ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าถ้ามีเหตุผลเพียงพอ

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency Component or Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือในทางทำลายขัดขวาง ต่อสู้ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

เจตคติของชายคนหนึ่งต่อดารารายานตร์สาวคนหนึ่ง อาจมีองค์ประกอบ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจว่าเธอเป็นดารารายานตร์สาวคนหนึ่ง
2. ความรู้สึกชอบพอหรือประทับใจในตัวเธอ
3. แนวโน้มทางด้านพฤติกรรมหรือการกระทำ อันได้แก่ แนวโน้มที่จะไปดูภาพยนตร์ที่เธอแสดงบ่อยๆ

ภาพยนตร์ที่เธอแสดงบ่อยๆ

สจฺซา จันทน์เอม (2539: 242) แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรู้ หรือความเชื่อถือของบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดี ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

2. Feeling Component เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีอารมณ์มาเกี่ยวข้อง หากมีความรู้สึกที่ดี ชอบพอดต่อสิ่งใดหรือบุคคลใด ก็จะช่วยให้มีเจตคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งนั้นๆ

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือ ความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้บางอย่างหนึ่งออกมา ซึ่งเกิดจากความรู้สึกที่มีต่อ บุคคล วัตถุ และเหตุการณ์

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546: 121-122) กล่าวไว้ว่า เจตคติจะเกิดขึ้นต่อสิ่งใดก็ตามสามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ปฏิกริยาทางด้านความเชื่อหรือความคิด (Cognitive Reaction)
2. ปฏิกริยาด้านความรู้สึก (Affective Reaction)
3. ปฏิกริยาด้านการแสดงออกของพฤติกรรม (Behavioral Tendency)

ถ้าหากคนเรามีปฏิกริยาทั้ง 3 ด้านนี้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างคงทนพอสมควร เรากล่าวได้ว่าผลรวมของมันคือ เจตคติ ดังนั้นไม่ว่าเป้าหมายของเจตคติจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ตาม เจตคติก็ต้องเกิดจากการที่มีองค์ประกอบ 3 ประการนี้ร่วมกัน

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549: 8-11) กล่าวว่า องค์ประกอบของเจตคติเป็นสิ่งเชื่อมโยงไปยังแง่มุมอื่นๆ อีก 2 ด้านคือ ด้านแรกเชื่อมโยงไปยังนิยามของเจตคติ อีกด้านหนึ่งเชื่อมโยงไปยังประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ นักจิตวิทยาได้เสนอองค์ประกอบของเจตคติ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เจตคติมีองค์ประกอบเดียว คืออารมณ์ ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อที่ความหมายของเจตคติ

2. เจตคติมีสององค์ประกอบ แนวคิดนี้ระบุว่า เจตคติมี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัญญา และองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก

3. เจตคติมีสามองค์ประกอบเจตคติในลักษณะนี้กำหนดไว้ 3 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

3.1 องค์ประกอบด้านปัญญา (Cognitive Component) มีส่วนประกอบย่อยคือด้านความเชื่อ ความรู้ ความคิด และความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติ (Attitude Object)

3.2 องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ หรือทำที่ที่ดี-ไม่ดี ที่บุคคลมีต่อที่หมายของเจตคติ

3.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง แนวโน้มหรือความพร้อมที่บุคคลจะปฏิบัติต่อที่หมายของเจตคติ

การที่บุคคลจะเกิดเจตคติต่อสิ่งหนึ่งใดนั้น ไม่วาจะเป็นทางด้านบวกหรือลบ จะต้องผสมผสานคุณลักษณะย่อยหลายๆ อย่าง เช่น การรับรู้ การประเมินค่า ความซาบซึ้ง ความสนใจ คุณลักษณะเหล่านี้จะรวมตัวกันขึ้นเป็นความรู้สึกและเจตคติของบุคคลนั้น แต่อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบที่สำคัญจะทำให้คนเราเกิดเจตคติขึ้นได้นั้นมีอยู่ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ (Cognitive Component) บุคคลใดจะมีเจตคติต่อสิ่งใดได้ บุคคลนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นก่อน เพื่อใช้เป็นรายละเอียดสำหรับให้เหตุผลในการที่จะสรุปเป็นความเชื่อต่อไป

2. ความรู้สึก (Feeling Component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหลังจากรับรู้และเข้าใจสิ่งนั้นแล้ว กล่าวคือเมื่อบุคคลใดรู้และเข้าใจเรื่องใด จะสรุปเป็นความเห็นในรูปการประเมินผลว่าสิ่งนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่ สำคัญหรือไม่ ดีหรือเลว ซึ่งเท่ากับเกิดอารมณ์ หรือความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

3. ความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ (Action tendency component) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่รวมตัวมาจากความรู้และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนทำให้เกิดความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งนั้น ในทิศทางที่สนับสนุน คล้อยตาม หรือขัดแย้งตามความรู้และความรู้สึกที่เป็นพื้นฐานนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น องค์ประกอบของเจตคติประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 3 ประการหลัก ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ และด้านพฤติกรรม ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ จะมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันและส่งผลต่อเนื่องกันไป เพราะเมื่อบุคคลหนึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดเจตคติต่อสิ่งๆ นั้น อาจเป็นด้านบวกหรือด้านลบแล้วส่งผลต่อการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกซึ่งจะแสดงออกผ่านพฤติกรรมของบุคคลนั้น ว่าชอบหรือไม่ชอบ รักหรือเกลียด ต่อสิ่งๆ นั้น

3.4 การเกิดเจตคติ

เจตคติเป็นสภาวะของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้เกิดความรู้สึก ความคิดเห็น ต่อสิ่งนั้นๆ ไม่ว่าจะ เป็นในทางบวกหรือทางลบ มีปัจจัยหลายด้านที่ก่อให้เกิดเจตคติ อาทิ เช่น การศึกษาเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ ความเชื่อจากอิทธิพลของสังคม ที่ทำให้เกิดเจตคติ ได้มีนักจิตวิทยา นักการศึกษา อธิบายการเกิดเจตคติไว้ ดังนี้

วอร์นดี แสงประทีปทอง (2544: 8) กล่าวว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล เกิดได้ตามเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1. จากกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูน และบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น เจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู เพื่อการเรียนการสอน เป็นต้น
2. ประสบการณ์ส่วนตัว ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ยังทำให้เกิดรูปแบบที่เป็นตัวเองอีกด้วย ดังนั้นเจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล แล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนๆ นั้น

3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดเจตคติของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบเจตคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ครู เป็นต้น

4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม บุคคลย่อมมีเจตคติคล้ายตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น เจตคติต่อศาสนา สถาบันต่างๆ เป็นต้น

สิทธิดุริย วรรณสันติกุล (2546: 126-128) กล่าวว่า การเกิดเจตคติไว้ 3 ประเภทที่ทำให้คนเราเกิดเจตคติขึ้นมา ดังนี้

1. การเกิดเจตคติจากการเรียนรู้แบบโยงความสัมพันธ์ หลักการเรียนรู้แบบโยงความสัมพันธ์ (Classical Conditioning) เป็นเรื่องธรรมดาที่ง่ายแก่การทำความเข้าใจคือ ถ้าเรานำเอาสิ่งเร้าที่เป็นกลางไปเข้ากับสิ่งเร้าที่มีอำนาจ ทำให้เราต้องตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งมาก่อน ในที่สุดสิ่งเร้าที่เป็นกลางนั้นก็จะมีอำนาจทำให้เกิดการตอบสนองอย่างนั้นตามไปด้วยเช่นกัน

2. การเกิดเจตคติเพราะหลักการเรียนรู้จากผลกรรม คนเราเรียนรู้จากผลการกระทำในอดีต ถ้าผลกรรมนั้นน่าพึงใจ เราจะมีแนวโน้มจะทำอย่างนั้นอีกเมื่อมีสิ่งเร้าเดิมปรากฏ และถ้าผลกรรมนั้นไม่น่าพึงใจ เราจะหาทางหลีกเลี่ยงไม่ทำอย่างนั้นอีกเมื่อมีสิ่งเร้าเดิมปรากฏขึ้นมาด้วยหลักการนี้นักจิตวิทยาสังคมบางคนเห็นว่า บุคคลที่แสดงเจตคติออกมาเป็นภาษาแล้วได้รับแรงเสริมย่อมจะทำให้เจตคตินั้นมั่นคงยิ่งขึ้น แต่ถ้าได้รับผลกรรมที่ไม่พึงพอใจ เขาจะเปลี่ยนเจตคติไปในทิศทางอื่น

3. การเกิดเจตคติต่อการเรียนรู้โดยสังเกตจากตัวแบบ บางครั้งเจตคติที่เรามีอยู่เกิดมาจากการเลียนแบบจากผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีคุณสมบัติที่น่าเลื่อมใส ในการโฆษณาทางโทรทัศน์เราจะเห็นการใช้หลักการนี้เสมอ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อุไรรัตน์ รัตมี. 2553: 12-13; อ้างอิงจาก ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526: 4) กล่าวถึงแหล่งที่ทำให้เกิดทัศนคติที่สำคัญ ได้แก่

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง คือการมีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งเกี่ยวกับทัศนคตินั้น เช่น เรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลหนึ่ง เราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น แต่ถ้าเรามีประสบการณ์ไม่ดี เราก็มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ชอบบุคคลนั้น

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทัศนคติหลายอย่างของบุคคล เกิดขึ้นจากผลการติดต่อกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง ทัศนคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบจากคนอื่น กระบวนการเกิดทัศนคติ เกิดขึ้นโดย ชั้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะมองเห็นว่าบุคคลมีการปฏิบัติอย่างไร ชั้นต่อไป บุคคลนั้นจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้น ในรูปแบบของความเชื่อ ทัศนคติซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขา

4. องค์กรประกอบเกี่ยวกับสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่างๆ สถาบันเหล่านี้จะเป็นแหล่งที่มาและสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดทัศนคติชัดเจน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคตินั้น เกิดได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การเลียนแบบ ตลอดจนอิทธิพลในสังคมของสถาบันต่างๆที่ทำให้เกิดความเชื่อความศรัทธา ซึ่งก่อให้เกิดเจตคติของบุคคลนั้นๆ

การเสริมสร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับบุคคลก็เป็นจุดเริ่มต้นให้บุคคล เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งในที่นี่จะกล่าวถึงเจตคติต่อการอ่านซึ่งมีนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างเจตคติในการอ่านให้เกิดขึ้นกับบุคคลและผู้เรียนไว้ ดังนี้

บันลือ พฤษะวัน (2532: 39-43) กล่าวว่า “เจตคติที่ดีในการอ่านเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถ้าผู้เรียนหรือบุคคลนั้นๆ มีเจตคติที่ดีในการอ่านนักเรียนก็จะมีนิสัยรักการอ่าน และยังช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์นอกเหนือจากการเรียนและการเล่นอีกด้วย”

ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ซึ่งสามารถกระทำได้ดังนี้

1. ในการสอนอ่านต้องระลึกอยู่เสมอว่า สอนอ่านให้อ่านง่าย ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จง่าย เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจที่จะอ่าน

2. ส่งเสริมให้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้เล็งเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่าน จากคำที่อ่านได้ไปเรียนรู้เรื่องราวใหม่ได้ ร้องเพลงได้ การเล็งเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่าน ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ดังนั้นการสอนอ่าน เพื่อจะเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ของการอ่านนั้นไปเรียนรู้ ซึ่งนอกจากจะช่วยฝึกทักษะได้ดีแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เล็งเห็นประโยชน์ และก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

3. การเรียนอ่านของผู้เรียน จะต้องส่งเสริมให้ได้เรียนอย่างสนุกสนานและเพลิดเพลินครูหรือผู้สอนควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ต้องพิจารณาว่าสิ่งที่เรียน (บทอ่าน) ควรสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ลักษณะการเรียนอ่านเป็นความต้องการ เป็นสิ่งที่ทำลาย ยั่วยุ ให้เด็กหรือผู้เรียนอยากที่จะอ่านมากกว่าบังคับยึดเยียดให้อ่าน เพราะการบังคับข่มขู่ย่อมทำให้ผู้เรียนเกลียดการอ่าน

3.2 ในการสอนอ่านหรือการจัดกิจกรรมการอ่านทั้งปวง จะต้องสร้างบรรยากาศในการสอนให้อบอุ่นสนุกสนาน เช่น ครูมีความเป็นกันเอง ทั้งรักและเมตตาเด็ก คอยให้กำลังใจหาทางช่วยเหลือและแก้ไข

จากการอธิบายหลักการเกิดเจตคติและการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้การกระทำ ประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู การเลียนแบบ ตลอดจนความเชื่อ ความศรัทธา ที่เกิดจากอิทธิพลจากสังคม เช่น โรงเรียน สถาบันทางศาสนา องค์กร ครอบครัว และการสื่อสารต่างๆ ในที่นี้จะกล่าวถึง การเกิดเจตคติต่อการอ่านนั้น สิ่งแรกคือตัวครูผู้สอนจะต้องส่งเสริม สร้างบรรยากาศ และจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เช่น เทคนิควิธีการสอน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน ตลอดจนการให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเล็งเห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการอ่าน เพราะสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3.5 หลักการวัดและการสร้างแบบวัดเจตคติ

การวัดเจตคติเป็นเรื่องที่ยุ่ยากพอสมควร เพราะเจตคติดีมีลักษณะเป็นความรู้สึก ความความคิดเห็น และเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อน ซ่อนเร้นภายในจิตใจ ต้องอาศัยเครื่องมือในการวัดเจตคติและการตอบสนองออกมาเป็นถ้อยคำภาษาหรือพฤติกรรมภายนอก ซึ่งจะแสดงออกต่อสิ่งเร้าหนึ่งๆ

การวัดเจตคติสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การรายงานตนเองแบบสอบถาม ฯลฯ ได้มีนักจิตวิทยา นักวิชาการ นักการศึกษา ได้รวบรวมหลักการและเครื่องมือการวัดตามหลักวิธีการและทฤษฎีต่างๆ ไว้ดังนี้

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549: 19-20) กล่าวว่า เนื่องจากเจตคติเป็นมโนภาพที่วัดยาก เมื่อเทียบกับการวัดด้านอื่นนักจิตวิทยาและนักวัดผลได้พยายามหาวิธีการวัด และสร้างเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพที่จะกระตุ้นให้ได้มาซึ่งความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ถูกวัด สามารถสรุปวิธีการวัดเจตคติได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมามากที่สุด การสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมข้อรายการที่จะซักถามไว้อย่างดี ข้อรายการนั้นต้องเขียนเน้นความรู้สึกที่สามารถวัดเจตคติให้ตรงเป้าหมาย ผู้สัมภาษณ์จะได้ทราบความรู้สึก หรือความคิดเห็น ผู้ตอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีข้อเสียว่า ผู้ถามจะไม่ได้รับคำตอบที่จริงใจจากผู้ตอบ เพราะผู้ตอบอาจบิดเบือนคำตอบ เนื่องจากอาจเกิดความเกรงกลัวต่อการแสดงความคิดเห็น วิธีแก้ไขคือ ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศในการสัมภาษณ์ให้เป็นกันเอง ให้ผู้ตอบรู้สึกสบายใจ ไม่เคร่งเครียด และแน่ใจว่าคำตอบของเขาจะเป็นความลับ

2. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการที่ใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามอง และจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลที่เราสังเกตมีเจตคติ ความเชื่อ อุดมคติเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริง หรือเป็นที่เชื่อถือได้เพียงใดนั้น มีข้อคำนึงหลายประการกล่าวคือ ควรมีการศึกษาหลายๆครั้ง ทั้งนี้เพราะเจตคติของบุคคลมาจากหลายๆสาเหตุ นอกจากนี้ตัวผู้สังเกตเองจะต้องทำตัวเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียง และการสังเกต ควรสังเกตหลายๆ ช่วงเวลา ไม่ใช่สังเกตเฉพาะเวลาใดเวลาหนึ่ง

3. การรายงานตนเอง (Self-Report) วิธีนี้ต้องให้ผู้ถูกสอบวัดแสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือ สิ่งเร้าที่เป็นข้อคำถามให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมา แบบทดสอบหรือมาตราวัดที่เป็นของแรว เทอร์สโตน (Thurstone) กัทท์แมน (Guttman) ลิเคอร์ท (Likert) และออสกู๊ด (Osgood) นอกจากนี้ที่กล่าวมายังมีแบบให้ผู้สอบรายงานตนเองและอื่นๆ อีกมากแล้วแต่จุดมุ่งหมายของการสร้างและการวัด

4. เทคนิคการจินตนาการ (Projective Techniques) วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้สอบ เช่นประโยคไม่สมบูรณ์ ภาพแปลกๆ เรื่องราวแปลกๆ เมื่อผู้สอบเห็นสิ่งเหล่านี้จะจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมาย จากการตอบนั้นๆ พอจะรู้ได้ว่ามีเจตคติต่อเป้าเจตคติอย่างไร

5. การวัดทางสรีระภาพ (Physiological Measurement) การวัดด้านนี้อาศัยเครื่องมือไฟฟ้า แต่สร้างเฉพาะเพื่อจะวัดความรู้สึกอันจะทำให้พลังไฟฟ้าในร่างกายเปลี่ยนแปลง เช่น ถ้าดีใจเข็มจะชี้อย่างหนึ่ง เสียใจเข็มจะชี้อีกอย่างหนึ่ง ใช้หลักการเดียวกันกับเครื่องจับเท็จ เครื่องมือนี้ยังพัฒนาไม่ดีพอจึงไม่นิยมใช้เท่าใดนัก

วรรณดี แสงประทีปทอง (2544: 15-18) กล่าวว่า การวัดเจตคติอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้ 6 วิธี ได้แก่

1. วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เก่าแก่ที่สุด การสังเกตหมายถึง การเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน การวัดเจตคติโดยการสังเกตนี้ ผู้ศึกษาจะต้องอนุมานเจตคติของบุคคลเป้าหมายจากพฤติกรรมที่เขาแสดง ในการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลนี้ ผู้สังเกตจะต้องสังเกตพฤติกรรมตามธรรมชาติของบุคคล กล่าวคือ 1) ไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ว่ากำลังถูกสังเกต 2) ไม่ขอความร่วมมือจากผู้ถูกสังเกต และ 3) ไม่เปลี่ยนแปลงปรากฏการณ์ที่ต้องการวัด

ข้อดีของการสังเกต คือ ใช้ได้ง่ายในสถานการณ์ต่างๆ ผู้สังเกตอาจสังเกตพฤติกรรมหลายอย่างไปพร้อมๆ กันได้

ข้อจำกัดของการสังเกต คือ สามารถศึกษาได้เฉพาะพฤติกรรมปัจจุบันของบุคคล และการแสดงพฤติกรรมอาจทำด้วยเหตุผลหลายอย่างและอาจถูกจำกัดด้วยสภาพแวดล้อม ฉะนั้นข้อมูลที่ได้อาจคลุมเครือและเฉพาะเจาะจง ซึ่งอาจทำให้การอนุมานเจตคติจากพฤติกรรมที่สังเกตได้ขาดความเที่ยงตรง โดยทั่วไปในการวัดเจตคติไม่นิยมใช้การสังเกตพฤติกรรมเพียงอย่างเดียว แต่จะใช้ควบคู่ไปกับวิธีสัมภาษณ์หรือวิธีการอื่นๆ

2. วิธีการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ เป็นการถามให้ตอบด้วยปากเปล่า ผู้สัมภาษณ์อาจจดบันทึกคำตอบหรืออัดเสียงคำตอบไว้แล้วนำมาวิเคราะห์ในภายหลัง การสัมภาษณ์จะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ข้อดีของการสัมภาษณ์ คือ การเก็บข้อมูลทำได้สะดวก และสามารถเก็บข้อมูลได้มากจนเป็นที่แน่ชัดในระยะเวลาอันสั้น และอาจจะได้ข้อมูลบางอย่างที่เป็นประโยชน์แก่เรื่องที่ศึกษา ซึ่งข้อมูลเช่นนี้อาจจะไม่เกิดขึ้นในการวัดด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น ผู้สัมภาษณ์ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ไม่ชอบรับประทานผักว่า เมื่อบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์เป็นเด็กเคยรับประทานผักแล้วเกิดป่วยหนัก เพราะผักที่รับประทานเข้าไปมีสารกำจัดศัตรูพืชผสมอยู่มาก

ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์ คือ การสัมภาษณ์อาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ตอบ ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจรู้สึกว่าคุณไม่มีอิสระพอที่จะตอบอย่างเปิดเผย หรืออาจรู้สึกว่าคุณคุ้นเคยกับผู้สัมภาษณ์เพียงพอที่จะเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงของตน ฉะนั้นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่างๆ อาจไม่ตรงกับความจริง แต่เป็นคำตอบที่ตอบคาดหวังที่คิดว่าควรจะเป็น

3. วิธีการใช้มาตรวัด มาตรวัดเจตคติ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยอาศัยระเบียบวิธีที่มีการศึกษาวิจัยกันมาแล้ว มาตรวัดเจตคติที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ มาตรอันตรภาคเท่ากับของเทอร์สโตน มาตรรวมของลิเคิร์ท มาตรวัดของกัตต์แมน และมาตรจำแนกความหมายของออสกูด

ข้อดีของการใช้มาตรวัด คือ สามารถใช้กับคนจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณน้อยกว่าวิธีการอื่นๆ และผู้ตอบสามารถตอบได้โดยอิสระ มาตรวัดที่ใช้จะมีความชัดเจนในเชิงทฤษฎี และสามารถนำคะแนนการวัดเจตคติที่ได้ไปเปรียบเทียบระหว่างบุคคลหรือเป็นกลุ่มได้ วิธีการนี้จึงเป็นที่นิยมมาก

ข้อจำกัดของการใช้มาตรวัด คือ การสร้างเครื่องมือต้องใช้เวลามากกว่าวิธีการอื่น และในหลายกรณีเครื่องมือที่สร้างขึ้นไม่สามารถนำไปใช้กับเรื่องอื่น ๆ ได้ เช่น มาตรวัดรวมของลิเคิร์ต ที่สร้างขึ้นสำหรับวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษก็ไม่สามารถนำไปใช้วัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยได้ นอกจากนี้การใช้มาตรวัดจะใช้ได้เฉพาะผู้ที่อ่านออกเขียนได้ และกลุ่มเป้าหมายอาจไม่ยอมรับและไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน

4. วิธีการสะท้อนภาพ การวัดเจตคติ โดยการคำถามตรงๆ ซึ่งแสดงถึงเจตนาของผู้ถามว่าต้องการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับผู้ถูกถามนั้น บางครั้งผู้ถูกถามอาจมีปฏิกิริยาต่อคำถามนั้น เช่นอาจยินดีตอบ หรือตอบตามที่เห็นสมควร หรือเสแสร้งตอบให้ต่างไปจากความจริง ดังนั้นกรณีที่ผู้ศึกษาไม่แน่ใจว่าเรื่องที่ต้องการศึกษาจะถูกปิดบัง หรือจะได้ข้อมูลเพียงบางส่วน อาจใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางอ้อมซึ่งเป็นการวัดที่จะสะท้อนให้เห็นลักษณะต่างๆ ที่ต้องการ วิธีการสะท้อนภาพ มี 3 วิธี คือ

4.1 วิธีการต่อให้จบประโยค (Sentence completion) วิธีการนี้ใช้มากในการวัดเจตคติที่อยู่ใต้จิตสำนึก ผู้ศึกษาจะให้ประโยคมาส่วนหนึ่ง ซึ่งจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ถูกถามเกิดการตอบสนองไปในทางต่างๆ กัน แล้วให้แสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาโดยต่อประโยคให้จบ

4.2 วิธีการโยงสัมพันธ์ของคำต่างๆ (Word association) วิธีการนี้ผู้ศึกษาจะให้คำแทนข้อความ แล้วให้ผู้ตอบบอกว่าเมื่อได้ยินคำนั้นแล้ว นึกถึงอะไรเป็นสิ่งแรก การวัดตามวิธีการนี้มี 2 ลักษณะ คือ เนื้อหา หรือคำที่ผู้ตอบตอบมา และระยะเวลาที่ใช้ในการคิดหาคำตอบ ในบางครั้งผู้ตอบอาจใช้เวลาในการนึกหาคำอื่นที่จะมาใช้แทนสิ่งที่นึกถึง เนื่องจากไม่อยากตอบคำนั้น หรืออาจเป็นเพราะเป็นคำที่สังคมไม่นิยม เช่น เงิน เผด็จการ เป็นต้น

4.3 วิธีการเล่าเรื่องราวจากภาพ (Story telling) วิธีการนี้ ผู้ศึกษาจะใช้ภาพเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลตอบสนอง คำบอกเล่าจากภาพสะท้อนให้เห็นเจตคติของบุคคลนั้นๆ ได้ ภาพที่ใช้มีตั้งแต่ภาพถ่ายที่ชัดเจน ภาพวาดเหมือนของจริง ภาพถ่ายที่จงใจทำให้พรัมัวไม่ชัดเจน ตลอดจนภาพหยดหมึกบนกระดาษ

ข้อดี ของวิธีการสะท้อนภาพ คือ ใช้ง่ายและสามารถใช้วัดบุคคลหลายคนได้พร้อมๆ กัน

ข้อจำกัดของวิธีการสะท้อนภาพ คือ ผู้ตอบอาจให้ข้อมูลที่บิดเบือน เพื่อทำให้งานเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งซึ่งสำคัญมาก คือการตีความหมายหรือการวิเคราะห์เนื้อหาของคำตอบ ต้องทำโดยผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างชำนาญแล้วเท่านั้น มิฉะนั้นข้อวินิจฉัยที่ได้ขาดความน่าเชื่อถือ และนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้

5. วิธีการวัดร่องรอยความสึกรหรือ และร่องรอยของการกระทำ วิธีการนี้จะเก็บข้อมูล โดยผู้เก็บข้อมูลไม่จำเป็นต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษาเป็นการส่วนตัว ทั้งในลักษณะรายบุคคลและเป็นกลุ่ม พฤติกรรมของผู้ถูกเก็บข้อมูลเป็นไปตามธรรมชาติที่สุดวิธีการวัดร่องรอยมี 2 วิธี คือ

5.1 การวัดร่องรอยความสึกหรอ (Erosion measures) วิธีการนี้จะวัดความสึกหรอของวัตถุต่างๆ อันเป็นผลจากการกระทำของบุคคลต่างๆ เช่น รอยทางเดินในสนามหญ้า เสื้อตัวที่ชอบมาก ส่วนมากจะเก่ากว่าเสื้อตัวอื่นๆ

5.2 การวัดร่องรอยการกระทำ (Trace measures) วิธีการนี้เป็นการเปรียบเทียบปริมาณของวัตถุไร้ค่าที่ทิ้งอยู่ตามสถานที่ต่างๆ เช่น ก้นบุหรี่ รอยมือ รอยเท้า

ข้อดีของวิธีการวัดร่องรอย คือ ใช้ได้ง่ายในสถานการณ์ต่างๆ และอาจวัดร่องรอยหลายอย่างในสถานการณ์เดียวกัน

ข้อจำกัดของวิธีการวัดร่องรอย คือ ร่องรอยที่สังเกตเห็นได้จากคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง เช่น อาจเป็นร่องรอยที่เกิดจากบุคคลอื่นที่มีได้เป็นบุคคลเป้าหมายด้วยและอาจเป็นร่องรอยที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผลอื่นที่มีสาเหตุที่ศึกษาโดยตรง นอกจากนี้พฤติกรรมบางอย่างไม่มีร่องรอยความสึกหรอ หรือร่องรอยจากการกระทำให้เห็น เช่น จำนวนคนที่สนใจภาพเขียนที่จัดแสดงไว้

6. วิธีการวัดทางสรีระ วิธีการวัดทางสรีระเป็นการใช้เครื่องมือไฟฟ้า หรือเครื่องมืออื่นๆ ในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เนื่องจากเจตคติต่อสิ่งหนึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความรู้สึกต่อสิ่งนั้นและความรู้สึกนี้อาจรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเรื่องราวและบุคคลนั้น เมื่อบุคคลถูกกระตุ้นด้วยสิ่งที่เขาเคยชอบ หรือเคยไม่ชอบจะทำให้ระดับอารมณ์ในขณะนั้นของเขาเปลี่ยนแปลงไป ถ้าใช้เครื่องมือวัดทางสรีระที่ละเอียดอ่อนก็สามารถตรวจพบความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์นี้ได้

เครื่องมือวัดทางสรีระที่ใช้วัดเจตคตินี้ คล้ายกับเครื่องมือทางการแพทย์ มีราคาสูง และผู้ใช้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับสรีระศาสตร์อย่างดี การใช้เครื่องมือเหล่านี้จึงยังไม่แพร่หลายนัก วิธีการวัดทางสรีระ ได้แก่ การวัดความต้านทานกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง (Galvanic skin response) การขยายของลูกนัยน์ตา (Pupil dilation) การวัดปริมาณของฮอร์โมนบางชนิด

ข้อดีของวิธีการวัดทางสรีระ คือ ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและไม่บิดเบือน

ข้อจำกัดของวิธีการวัดทางสรีระ คือ การวัดทำได้ค่อนข้างลำบากต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ และเครื่องมือราคาสูง

กล่าวได้ว่า การวัดเจตคตินั้นมีวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยควรพิจารณาและเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะที่ต้องการวัด การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ฯลฯ เพื่อที่จะนำไปใช้ให้เกิดผลและความเที่ยงตรงแน่นอน

สำหรับการวัดเจตคติโดยใช้มาตรวัดเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมากที่สุดและการใช้มาตรวัดเป็นวิธีการที่ใช้ได้กับคนจำนวนมากในเวลาจำกัด ซึ่งง่ายกว่าการใช้วิธีวัด เพราะวิธีการวัดเจตคติบางวิธีต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ โดยเฉพาะ

สำหรับเครื่องมือและมาตรวัดที่ใช้ในการวัดเจตคติ โดยเฉพาะการวัดเจตคติที่มีต่อการอ่านนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงเครื่องมือและมาตรวัดเจตคติต่อการอ่าน ไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (สมฤดี แยมขจร. 2553: 26-27; อ้างอิงจาก สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2539: 115) กล่าวว่า เจตคติที่มีต่อการอ่านนั้นเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการอ่าน นักเรียนบางคนต้องการอ่านหนังสือ แต่ไม่ต้องการรู้หนังสือ นั่นคือ นักเรียนจะอ่านอย่างผิวเผิน ไม่ต้องการรู้ว่าเนื้อหาภายในหนังสือกล่าวถึงอะไร เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็น

เห็นว่า เจตคติในการอ่านของผู้เรียนเป็นไปในทางลบ ครูผู้สอนจะต้องสังเกตความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการอ่าน ปัจจุบันมีการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติที่มีต่อการอ่าน ไว้ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือวัดเจตคติของแคมป์เบลล์ (Campbell) เครื่องมือชนิดนี้มีจุดมุ่งหมายในการถามความรู้สึกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน นักเรียนจะกาเครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของตน

2. เครื่องมือวัดเจตคติของรีด ออฟฟิศ (Read office) เครื่องมือชนิดนี้มีจุดมุ่งหมายวัดความรู้สึกในการอ่านโดยใช้ภาพแทนความหมาย นักเรียนจะกาเครื่องหมาย กากบาทลงบนอักษรที่ภาพบอกความหมายตรงกับความรู้สึกของนักเรียน

3. เครื่องมือวัดเจตคติของแรนเบอร์รี่ (Ranbury) ซึ่งแรนเบอร์รี่ได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติ 3 ชนิด คือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึกที่มีต่อการอ่าน เครื่องมือชนิดนี้จะถามเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การมีสมาธิในขณะที่อ่าน ประเภทของหนังสือที่นักเรียนควรอ่านรวมทั้งสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียนซึ่งช่วยให้ครูเข้าใจความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

3.2 เครื่องมือวัดความสนใจในการอ่าน การพัฒนาความสนใจในการอ่านที่มีต่อการอ่านขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการอ่านของนักเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพื้นฐานและประสบการณ์ทางด้านภาษาของนักเรียนแต่ละคน ครูควรศึกษาความสนใจของนักเรียนทุกคน ทั้งนี้เพื่อจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ แรนเบอร์รี่ ได้สร้างเครื่องมือวัดความสนใจ เพื่อเป็นแนวทางให้ทราบถึงความสนใจของนักเรียน

3.3 แบบสำรวจข้อตกลงในการเรียน แบบสำรวจนี้ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย กากบาทลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจจะช่วยให้ครูรู้พื้นฐานและประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียน นอกเหนือจากข้อตกลงในการเขียน

การใช้เครื่องมือวัดเจตคติ เครื่องวัดความสนใจในการอ่าน และแบบสำรวจข้อตกลงในการเรียนเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ร่วมกัน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาตัดสินใจในขั้นตอนสุดท้ายอีกครั้งหนึ่ง เครื่องมือที่นำมาเสนอแนะไว้ข้างต้น เป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐานเพราะผู้สร้างได้นำไปทดลองและใช้ได้ผลมาแล้ว

สำหรับมาตรวัดเจตคติที่นิยมใช้ในการวิจัย พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538: 106-109) ได้กล่าววามตรวัดเจตคติที่นิยมใช้สร้างแบบวัดเจตคติ มีหลายชนิดแต่ที่นิยมใช้กันมีอยู่ 3 ชนิด พอสรุปได้ดังนี้

1. แบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน กำหนดช่วงความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็น 11 ช่วงจากน้อยที่สุด จนถึงมากที่สุด แต่ละช่วงมีระยะห่างเท่าๆ กันจึงมีชื่อเรียกได้อีกอย่างว่า The Method of Equal Appearing Intervals ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดจะต้องนำไปให้ผู้ตัดสิน (Judge) พิจารณาว่าควรอยู่ในตำแหน่งใดของมาตราและแต่ละข้อความก็ต้องหาค่าประจำข้อความคือค่า Scale Value (S) หาในรูปของมัธยฐาน (Median) และหาค่า Quartile deviation (Q) จำนวนข้อความที่ประกอบเป็นมาตรวัดทัศนคติ ตามวิธีของเทอร์สโตน มีประมาณ 20 ข้อความ หรือมากกว่าเล็กน้อย

การสร้างมาตรวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประเด็นหรือเรื่องที่จะสร้างแบบวัด ซึ่งภาษาทางการวัดผลเรียกว่า Psychological object เช่น เจตคติต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย เจตคติของนักเรียนต่อวิชาที่เรียน เป็นต้น

2. กำหนดโครงสร้าง (Structure) ของเรื่องที่จะวัดให้ชัดเจน เป็นการกำหนดว่าเรื่องนี้จะวัดในแง่มุมใดบ้าง เช่น วิธีการสอนของคุณ ประโยชน์ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ฯลฯ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการคิดข้อความได้สะดวกขึ้น

3. สร้างข้อความที่ได้กำหนดแง่มุมต่างๆ ไว้อย่างละหลายๆ ข้อ ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยมีความเชิงบวก เชิงลบ และเชิงที่เป็นกลางๆ คือ ผู้สร้างคาดหวังว่าผู้ตอบจะตอบทั้งเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และความรู้สึกเป็นกลางๆ จำนวนข้อความควรมีประมาณ 100-200 ข้อความ แล้วพิมพ์ข้อความลงในบัตร บัตรละ 1 ข้อความ อัดสำเนาไว้หลายๆ ชุดอย่างน้อยตามจำนวนผู้ตัดสินข้อความ

4. กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะให้เป็นผู้ตัดสิน (Judge) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความชำนาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ ควรมีจำนวนหลายคน ตามทฤษฎีมีถึง 50 คน ในทางปฏิบัติอาจมีสัก 10 คน หรือน้อยกว่าเล็กน้อยให้ผู้ตัดสินพิจารณาข้อความว่าแต่ละข้อความควรอยู่ในช่วงความรู้สึกใดใน 11 ช่วง

5. นำผลการจัดอันดับของแต่ละคนมารวมกัน ซึ่งจะทำให้ทราบว่าจะระดับความเห็น มีผู้ตัดสินมากน้อยเพียงใดในแต่ละข้อความ แล้วนำมาหาค่าประจำข้อความ (Scale value -S) และค่าการกระจาย (Quartile deviation -Q)

ค่า S แสดงให้ทราบว่า ผู้ตัดสินพิจารณาว่าข้อความประเภทสนับสนุนหรือต่อต้าน ค่า S ต่ำๆ เป็นข้อความประเภทสนับสนุน หรือเป็นข้อความที่ผู้ตัดสินมีเจตคติทางบวก ค่า S สูง เป็นข้อความประเภทต่อต้าน หรือเป็นข้อความที่ผู้ตัดสินมีเจตคติทางลบ

ค่า Q แสดงให้ทราบว่าผู้ตัดสินมีความเห็นสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด ค่า Q สูง แสดงว่าผู้ตัดสินมีความคิดเห็นต่างกันมากหรือขัดแย้งกันมาก ค่า Q ต่ำ แสดงว่าผู้ตัดสินมีความเห็นคล้ายๆ กัน หรือสอดคล้องกันมาก

2. แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ทกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) และมีจำนวนพอกๆ กัน ข้อความเหล่านี้ก็อาจมีประมาณ 18-20 ข้อความ การกำหนดน้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือก กระทำภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว โดยกำหนดตามวิธี Arbitrary weighting method ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด

การสร้างมาตราวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัด เพื่อให้ทราบว่าเป็น Psychological object นั้น ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
3. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วนทุกแง่มุม และต้องมีข้อความที่เป็นไปในทางบวกและทางลบมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์แล้ว เหลือจำนวนข้อความที่ต้องการ

ตัวอย่างข้อความทางบวก

วิชาคณิตศาสตร์ทำให้คนฉลาด

ตัวอย่างข้อความทางลบ

วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนยากกว่าวิชาอื่น

4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นซึ่งทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองและนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบโดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะการตอบกับข้อความที่สร้างว่าสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด เช่น พิจารณาว่า ควรจะตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, เฉยๆ ไม่เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” หรือ “ชอบมากที่สุด ชอบมาก ปานกลาง ชอบน้อย ชอบน้อยที่สุด” เป็นต้น

5. ทำการทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของมาตราวัดทัศนคติทั้งชุดด้วย

6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปที่นิยมใช้คือ กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวกและ 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ ซึ่งการกำหนดแบบนี้เรียกว่า Arbitrary weighting method ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมากในทางปฏิบัติ

ข้อสังเกต มาตราวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ตไม่ต้องมีผู้ตัดสิน

ตาราง 1 ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง แบบวัดเจตคตินี้ต้องการทราบความรู้สึกที่มีต่อวิชาภาษาไทย ให้ท่านอ่านข้อความในแบบวัดเจตคติแต่ละข้อความ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าเรียน					
2. ภาษาไทย เป็นวิชาที่น่าไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้กว้างขวาง					
3. การเรียนภาษาไทย ช่วยให้การเรียน วิชาอื่นๆดีขึ้น					
4. การเรียนภาษาไทยทำให้เป็นคน เชื่องช้า					
5. คนที่เรียนภาษาไทยได้ดี มีความคิด สร้างสรรค์สูง					
6. คนส่วนมากไม่ชอบเรียนวิชา ภาษาไทย					
7. ภาษาไทยเป็นวิชาที่ช่วยสร้างสรรค์ สังคม					
8. ภาษาไทยเป็นวิชาที่เรียนแล้วเกิด ความสบายใจ					
9. ขำพเจ้า่วงนอนทุกครั้งเมื่อเรียนวิชา ภาษาไทย					
10. การเรียนวิชาภาษาไทยช่วยทำให้ เข้าใจผู้อื่นได้ดี					

ที่มา: พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. หน้า 108.

3. แบบวัดเจตคติโดยใช้ความหมายทางภาษา (Semantic differential scale) วิธีนี้ผู้คิดคือ ออสกูต (Osgood) สเกลแบบนี้ใช้คำคุณศัพท์มาอธิบายความหมายของสิ่งเร้า โดยมีคุณศัพท์ตรงข้ามกันเป็นขั้วของมาตราวัด ออสกูตใช้สิ่งเร้านี้ว่า Concept (สังกะสี) คำคุณศัพท์ที่ใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของสิ่งเร้านี้ออสกูตพบว่า สามารถอธิบายได้ 3 รูปแบบ หรือ 3 องค์ประกอบ คือ

3.1 องค์ประกอบด้านประเมินค่า (Evaluative factor) เป็นองค์ประกอบที่แสดงออกด้านคุณค่า คำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบาย เช่น ดี-ชั่ว จริง-เท็จ ฉลาด-โง่ สวย-น่าเกลียด เป็นต้น

3.2 องค์ประกอบด้านศักยภาพ (Potential factor) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึง กำลัง อำนาจ เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ หนัก-เบา หนา-บาง หยาบ-ละเอียด เป็นต้น

3.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรม (Activity factor) เป็นคุณศัพท์แสดงถึงลักษณะกิจกรรมต่างๆ เช่น ช้า-เร็ว เฉื่อยชา-กระตือรือร้น เป็นต้น

ในการวิจัยเรื่องหนึ่งๆ อาจต้องใช้สังกะสีมากมาย ซึ่งการเลือกสังกะสีมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1. พยายามเลือกสังกะสีที่เข้าใจตรงกัน มีความหมายเดียว แจ่มชัด เพื่อให้แน่ใจว่า กำลังพรรณนาลักษณะอะไร

2. พยายามเลือกสังกะสีที่เมื่อผู้ตอบตอบแล้วมีความแปรปรวนระหว่างบุคคลมาก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า พยายามเลือกสังกะสีที่ต่างคนต่างตอบได้ค่าแต่ละมาตราต่างๆ กันออกไป นั่นคือ ในแต่ละ Scale มีผู้ตอบกระจายกันเพราะในแต่ละ Scale ถ้ามีคนตอบเหมือนกันสังกะสีนั้นก็ไม่สามารถแยกคนออกจากกันได้

3. พยายามเลือกสังกะสีที่ผู้ตอบมีความคุ้นเคย เพราะถ้าเป็นสังกะสีที่ผู้ตอบไม่คุ้นเคย จะทำให้ผลของการประมาณค่าจะมีแนวโน้มไปอยู่ตรงกลางๆ ของมาตรา

4. พยายามเลือกสังกะสีให้ครอบคลุมตัวแทนของประชากรของสังกะสี เช่น การเรียนการสอนต้องใช้สังกะสีหลายอย่าง เช่น หลักสูตร ตัวครู วิชาที่เรียน เป็นต้น

แบบฟอร์มของ Semantic differential scale มี 2 แบบ

แบบที่ 1 มี Concept ควบคู่ไปกับสเกลแต่ละสเกล ดังตัวอย่าง

Concept	Scale					
ผู้หญิง สวย	2	1	0	-1	-2	น่าเกลียด
พ่อ ยุติธรรม	2	1	0	-1	-2	อยุติธรรม
ครู ใจดี	2	1	0	-1	-2	ดุ

แบบที่ 2 มีสเกลจำนวนหนึ่ง สำหรับประเมินสังกัด (Concept) 1 ตัวอย่าง

	Concept						
	ผู้หญิง						
สวย	3	2	1	0	-1	-2	-3 น่าเกลียด
สเกล	อ่อนโยน	3	2	1	0	-1	-2 -3 แข็งกระด้าง
ฉลาด	3	2	1	0	-1	-2	-3 โง่

ภาพประกอบ 2 แบบฟอร์มของ Semantic differential scale

ที่มา: พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. หน้า 109.

แบบที่ 2 นิยมใช้กันมาก ช่วงห่างของสเกลที่ใช้ไม่ได้กำหนดไว้แน่นอนว่าควรใช้เท่าใด อาจเป็น 5 7 หรือ 9 ช่วงก็ได้ แต่เมื่อกำหนดใช้ช่วง ก็ช่วง ควรจะให้มีความยาวช่วงเท่ากัน โดยตลอด Concept เพื่อประโยชน์ในการแปลความหมายหรือตีความ แต่ที่นิยมใช้ 7 ช่วง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการวัดและสร้างแบบวัดเจตคตินั้น พบว่าการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดเจตคตินั้น สามารถสร้างได้หลายรูปแบบแต่ละวิธีล้วนแล้วแต่ให้ความเชื่อถือได้ทั้งสิ้น และได้มีนักวิจัยหลายท่าน ที่ได้ทดลองนำไปใช้แล้วได้ผลเป็นอย่างดี แต่รูปแบบที่เป็นที่นิยมใช้วัดเจตคติและมีค่าความเชื่อมั่นที่ดีคือ วิธีการของลิเคิร์ต (Likert) โดยการกำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก ซึ่งนิยมใช้การกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวกและ 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ และเรียกการกำหนดแบบนี้ว่า Arbitrary weighting method ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมากในทางปฏิบัติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีของลิเคิร์ตเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยในครั้งนี้

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

งานวิจัยในประเทศ

สมเดช เจริญชนม์ (2541: 136-142) ได้ทำการศึกษา การเปรียบเทียบ ความสามารถและเจตคติที่มีต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านด้านการรู้จักคำกับแบบฝึกทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านด้านการรู้จักคำมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยสูงกว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านด้านการรู้จักคำ มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทั่วไปที่กรมวิชาการจัดทำขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุไรรัตน์ รัตมี (2553: 62-66) ได้ทำการศึกษา ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 13 ปี เกรดเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ใช้ปริมาณเวลาเวลาในการอ่านต่อสัปดาห์ ไม่เกิน 30 นาที ระดับทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับทักษะการอ่านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับได้แก่ ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน ความรู้สึกเกี่ยวกับการอ่าน และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน

สมฤดี แยมขจร (2553: 71-74) ได้ทำการศึกษา เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการอ่าน หลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เจตคติต่อการอ่าน หลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน และเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่าน หลังการทดลองของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ศศิกาญจน์ ชีถนอม (2553: 88) ได้ทำการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ที่ใช้สื่อการสอนซึ่งเน้นวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการสอนแบบเดิมผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในต่างประเทศ

โรเอจเจอร์ และคนอื่นๆ (Roettger; et al. 1979: 138-141) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนเกรด 3-6 จำนวน 697 คน พบว่า เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนระดับ 5-6 สูงกว่านักเรียนในเกรดอื่นๆ และมีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่านกับความเข้าใจในการอ่าน และคะแนนคำศัพท์ โดยผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงก็จะมีเจตคติในการอ่านสูงขึ้นด้วย

ฮาร์จาซุจานา (Harjasujana. 1985: 388) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของข้อความ สภาพแวดล้อมในการอ่าน เจตคติต่อการอ่านกับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในชวาตะวันตกประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของเรื่องที่อ่าน สภาพแวดล้อมในการอ่าน และความสามารถด้านการอ่าน มีผลต่อเจตคติ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อการอ่าน พบว่า การใช้วิธีการสอนอ่าน สื่อการสอน แบบฝึกต่างๆ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านนั้น มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติทางบวกต่อการอ่าน ถ้านักเรียนมีเจตคติทางบวกหรือเจตคติที่ดีต่อการอ่านนั้นก็ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้นำกลวิธีสแกนแอนดร์นมาใช้กับผู้เรียน โดยข้อดีของกลวิธีนี้เป็นวิธีการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมของผู้เรียนกับการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมาใช้ในการสอนอ่านจับใจความ อาจกล่าวได้ว่ากลวิธีสแกนแอนดร์นนั้นมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลถึงเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยมากขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะเวลาในการวิจัย
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การดำเนินการทดลอง
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้สำหรับศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์พัฒนาวิชาการพุเตย-พุขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวนนักเรียน 166 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 มีจำนวน 25 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 มีจำนวน 29 คน รวม 54 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเดิม ซึ่งทั้ง 2 ห้องมีคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยใกล้เคียงกัน และมีระดับความสามารถทางการเรียนคละกันคือ เก่ง ปานกลาง อ่อน

ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาทดลองจำนวน 15 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เวลาในการปฐมนิเทศทั้งกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองห้องละ 1 คาบ กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน จำนวน 12 คาบ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเดิม จำนวน 12 คาบ ทดสอบก่อนและหลังเรียน กลุ่มละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจความสนใจในการอ่าน และศึกษาตามตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระที่ 1 การอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอ่านจับใจความ จากสื่อต่างๆ ที่ระบุให้อ่าน เรื่องสั้นๆ นิทานและเพลงพื้นบ้าน บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี เรื่องสั้น งานเขียนประเภทโน้มน้าว บทความโฆษณา ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ ผู้วิจัยนำบทอ่านให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา แล้วเลือกไว้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้น บทความ สารคดี งานเขียนประเภทโน้มน้าว ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ตาราง 2 เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแผนการสอน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท
1	ดาวลูกไก่	นิทานพื้นบ้าน
2	แ่งคิดจากผีเสื้อ	เรื่องสั้น
3	แก่นตะวัน พืชที่มากประโยชน์ กว่าที่คิด	บทความ
4	ปริญยา : ปลาจ่อมโหดแห่งโลกใต้ฟ้า	สารคดี
5	เรามาช่วยลดโลกร้อนด้วยการแยกขยะกันเถิด	งานเขียนโน้มน้าวใจ
6	ไฟไหม้วอด! ร้านข้าวมันไก่ไหลล่า คาดแก๊สในครัวระเบิด	ข่าว,เหตุการณ์สำคัญ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน
2. แผนการสอนแบบเดิม
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

1. ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน จำนวน 6 แผน รวม 12 คาบ คาบละ 50 นาที แต่ละแผนประกอบด้วยการสอน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นสำรวจบทอ่าน ชั้นการอ่านบทอ่าน ชั้นสรุปและตอบคำถามจากบทอ่าน ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ขอบข่ายของเนื้อหา ตัวชี้วัดวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย ตำบลพุเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียน มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2 สำนวความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาจากหนังสือแบบเรียนทั่วไป เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกบทความ เนื้อเรื่อง ที่มีความเหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับระดับความสนใจของนักเรียน ดังที่จินตนา ไบกาซูยี (2542: 24-25) กล่าวไว้ว่า เด็กวัย 10-11 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อ่านหนังสือได้คล่อง เป็นระยะที่มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กผู้หญิงและเด็กชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของตน เด็กหญิงชอบเรื่องกระจุกกระจิม ตลกขบขัน นิทาน นิยาย ชีวิตในครอบครัว เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับกีฬา ผจญภัย หุ่นยนต์และเครื่องยนตร์กลไกต่างๆ นิยายส่งเสริมความเป็น “พระเอก” นอกจากนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องความรู้ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา งานอดิเรกที่ชอบทำ เช่น ทำของเล่น พับกระดาษ วาดรูป เล่นแอสตมป์ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

1.3 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี หลักการ และแผนการสอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน แล้วนำมาจัดทำแผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน ซึ่งกำหนดเนื้อหาจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระที่ 1 การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ ที่ระบุให้อ่าน เรื่องสั้นๆ นิทานและเพลงพื้นบ้าน บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี เรื่องสั้น งานเขียนประเภทโน้มน้าว บทโฆษณา ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ แบ่งเป็น 6 เรื่อง จำนวน 12 คาบ คาบละ 50 นาที เมื่อจัดทำแผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน เสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและประเมินค่าความสอดคล้องของแผนการสอน

ตาราง 3 แผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา/ คาบ
1	ดาวลูกไก่	2
2	แ่งคิดจากผีเสื้อ	2
3	แก่นตะวัน พืชที่มากประโยชน์ กว่าที่คิด	2
4	บิรinya : ปลาจ่อมโหดแห่งโลกใต้น้ำ	2
5	เรามาช่วยลดโลกร้อนด้วยการแยกขยะกันเถิด	2
6	ไฟไหม้วอด! ร้านข้าวมันไก่ไหหลำ คาดแก๊สในครัวระเบิด	2

1.4 ผู้วิจัยรวบรวมเนื้อหาและออกแบบแผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน โดยมี ส่วนประกอบของแผนการสอนดังนี้

- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- สมรรถนะ
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- สาระการเรียนรู้
- กระบวนการจัดการเรียนรู้
- สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
- การวัดผลประเมินผล
- บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1.5 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยตนเองตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น จำนวน 6 แผน แผนละ 2 คาบ รวมเวลาสอนทั้งหมด 12 คาบ โดยคาบที่ 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียน(Pre-test) และตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ส่วนคาบที่ 15 เป็นการให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังเรียน(Post-test) และตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

1.6 ผู้วิจัยปฐมนิเทศผู้เรียนกลุ่มทดลองในคาบที่ 2 โดยแจ้งจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักและวิธีการอ่านจับใจความ และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน

1.7 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยตนเอง ในคาบที่ 3-14 รวมเวลาสอนทั้งหมด 12 คาบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์รัน (SCAN and RUN) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. ขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN)

1.1 ครูสนทนาซักถามความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่จะอ่าน จากชื่อเรื่อง (S) รูปภาพ (C) และคำศัพท์หรือคำสำคัญ (A) แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในแบบบันทึกรายบุคคล

1.2 นักเรียนตั้งคำถาม จากเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งสำรวจคำถามท้ายบท (N) เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน

1.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มเท่าๆกันโดยคณะนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วแบ่งหน้าที่กัน เช่น ประธาน เลขานุการ ผู้รักษาเวลา ฯลฯ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยนำคำถาม ข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกรายบุคคล ผนวกกับความรู้ ประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคนมาประกอบการอภิปราย พร้อมทั้งลงความเห็นว่าได้อะไรจากเรื่อง เลขาคัดบันทึกข้อมูลและสรุปความคิดหลักของเรื่องจากสมาชิกในกลุ่ม ลงในแบบบันทึกของกลุ่ม

2. ขั้นอ่านบทอ่าน (RUN)

2.1 ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มอ่านเนื้อเรื่อง โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่อง เมื่อพบคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำลง (R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทของเรื่อง (U) ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ไว้ แล้วจึงย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังอ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว (N)

3. ขั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามท้ายบท ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องอภิปราย โดยการนำข้อมูลในส่วนของตนเอง และของกลุ่มที่บันทึกไว้ในขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN) มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดในบทอ่าน หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบคำถามท้ายบท แล้วบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

3.2 ครูเรียกรวมนักเรียนทุกกลุ่มให้อภิปรายร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยน สรุป ประเมิน และขยายความรู้จากการอ่าน โดยนำข้อมูลของกลุ่มที่บันทึกไว้มาประกอบการอภิปราย

3.3 เมื่อจบการอภิปราย ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินข้อมูลที่ได้อ่าน และเขียนสรุปคำตอบของตนเอง พร้อมทั้งจับใจความสำคัญลงในแบบบันทึกรายบุคคล

2. วิธีการหาคุณภาพแผนการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์น

2.1 ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นให้ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

2.2 ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบการสอน ด้านการสอนภาษาไทย ตรวจสอบพิจารณาในเรื่องความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหา ลำดับขั้นการสอน ความเหมาะสมสอดคล้องของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะดังนี้

2.2.1 ให้ปรับขั้นตอนและกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับช่วงเวลาที่ใช้ทดลอง

2.2.2 การใช้ภาษาให้เหมาะสม

2.2.3 เปลี่ยนจากการใช้แผนการสอน ใช้คำว่า การจัดการเรียนรู้

2.2.4 ให้ระบุชื่อเรื่องแผนให้ชัดเจน เช่น การอ่านจับใจความนิทานเรื่องดาวลูกไก่ เพื่อจะทำให้เขียนสาระสำคัญได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้นำไปปรับ แก้ไข ตามคำแนะนำก่อนนำไปทดลองสอน

2.3 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1/2558 โรงเรียนบ้านพุขาม ตำบลพุขาม อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพ ความเหมาะสมของลักษณะกิจกรรม เวลาที่ใช้และความคล่องตัวในการใช้แผนการสอน

3. ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนแบบเดิม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการสอน การอ่านจับใจความโดยใช้การสอนแบบเดิม จำนวน 6 แผน รวม 12 คาบๆ ละ 50 นาที ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ขอบข่ายของเนื้อหา ตัวชี้วัดวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย ตำบลพุเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียน มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2 สำนวจความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาจากหนังสือแบบเรียนทั่วไป เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกบทความ เนื้อเรื่อง ที่มีความเหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับระดับความสนใจของนักเรียนในช่วงชั้นดังกล่าว

3.3 กำหนดเนื้อเรื่องที่ใช้ในการสอนโดยพิจารณาจากสาระมาตรฐาน และตัวชี้วัดวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเนื้อเรื่องที่เลือกไว้นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

ตาราง 4 แผนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา/คาบ
1	ดาวลูกไก่	2
2	แ่งคิดจากผีเสื้อ	2
3	แก่นตะวัน พืชที่มากประโยชน์ กว่าที่คิด	2
4	ปีรinya : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ	2
5	เรามาช่วยลดโลกร้อนด้วยการแยกขยะกันเถิด	2
6	ไฟไหม้วอด! ร้านข้าวมันไก่ไหหลำ คาดแก๊สในครัวระเบิด	2

3.4 ผู้วิจัยรวบรวมเนื้อหาและออกแบบแผนการสอนแบบเดิม โดยมีส่วนประกอบของแผนการสอน ดังนี้

- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- สมรรถนะ
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- สาระการเรียนรู้
- กระบวนการจัดการเรียนรู้
- สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
- การวัดผลประเมินผล
- บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

3.5 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนกลุ่มควบคุมด้วยตนเองตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นจำนวน 6 แผน แผนละ 2 คาบ รวมเวลาสอนทั้งหมด 12 คาบ โดยคาบที่ 1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียน (Pre-test) และตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ส่วนคาบที่ 15 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังเรียน (Post-test) และตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

3.6 ผู้วิจัยปฐมนิเทศผู้เรียนกลุ่มทดลองในคาบที่ 2 โดยแจ้งจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ หลักและวิธีการอ่านจับใจความ รวมถึงการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน

3.7 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง ในคาบที่ 3-14 รวมเวลาสอนทั้งหมด 12 คาบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนา ชักถาม อธิบาย เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน

ขั้นสอน

2. ครูสอนตามเนื้อหาในบทเรียน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องในบทอ่าน ค้นหาความหมายของคำศัพท์ จับใจความสำคัญ ทำแบบฝึกหัดท้ายบท และอภิปรายชักถามร่วมกัน

ขั้นสรุป

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

4. วิธีการหาคุณภาพแผนการสอนแบบเดิม

4.1 ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4.2 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบการสอน ด้านการสอนภาษาไทย ตรวจสอบพิจารณาในเรื่องความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหา ลำดับ ขั้นตอนการสอน ความเหมาะสมสอดคล้องของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แล้วมีข้อเสนอแนะดังนี้

4.2.1 ให้ปรับขั้นตอนและกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับช่วงเวลาที่ใช้ทดลอง

4.2.2 การใช้ภาษาให้เหมาะสม

4.2.3 เปลี่ยนจากการใช้แผนการสอน ใช้คำว่า การจัดการเรียนรู้

4.2.4 ให้ระบุชื่อเรื่องแผนให้ชัดเจน เช่น การอ่านจับใจความนิทานเรื่องดาวลูกไก่ เพื่อจะทำให้เขียนสาระสำคัญได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้นำไปปรับ แก้ไข ตามคำแนะนำก่อนนำไปทดลองสอน

4.3 ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองสอนกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1/2558 โรงเรียนบ้านพุดาม ตำบลพุดาม อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัด เพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการ ทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพ ความเหมาะสมของลักษณะกิจกรรม เวลาที่ใช้ และความ คล่องตัวในการใช้แผนการสอน

5. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ใช้ทดสอบก่อนและหลัง เรียน ในการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รีน และการสอนแบบเดิม ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบโดยมี ขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ วิเคราะห์ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

5.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา และการ หาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลของนักการศึกษาและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ตามตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนคือ ตอบ ถูกให้ 1 คะแนน และตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน ใช้ทดสอบก่อนและหลัง เรียนโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน

5.4 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน แล้วทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ลักษณะของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย บทอ่านที่ตัดตอนมาให้ให้นักเรียนอ่าน และคำถามที่ครอบคลุมความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกและตัดตอนเนื้อเรื่องมาจาก นิทาน ข่าว เรื่องสั้น สารคดี บทความ วรรณกรรมเยาวชน วรรณกรรมปัจจุบัน แบบเรียน นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ โดยพิจารณาถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการอ่าน และเนื้อเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับอายุและความสนใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยกำหนดประเภทเนื้อเรื่อง และจำนวนข้อ แบ่งตามความสามารถในการอ่านจับใจความ ดังนี้

ตาราง 5 วิเคราะห์ข้อสอบ เรื่องการอ่านจับใจความ

ประเภทเนื้อเรื่อง	นิทาน พื้นบ้าน	เรื่อง สั้น	บทความ	สารคดี	งาน เขียน ประเภท ใหม่ แนว	ข่าวและ เหตุการณ์ สำคัญ	จำนวน ข้อ
ระดับความสามารถ ในการอ่านจับใจความ							
1. เข้าใจความหมายของคำและ สำนวนที่ปรากฏในเรื่อง	2	2	2	2	2	2	12
2. สามารถหาใจความสำคัญของ เรื่องได้	2	2	2	2	2	2	12
3. สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ ของเรื่องได้	1	1	1	1	1	1	6
4. สรุปความได้	1	1	1	1	1	1	6
5. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้	2	2	2	1	1	1	9
รวม	8	8	8	7	7	7	45

6. วิธีการหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

6.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ตรวจสอบความถูกต้อง ภาษาที่ใช้ และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

6.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และการวัดประเมินผลจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข และดูความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนน ความคิดเห็นไว้ดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526: 69)

คะแนน +1 สำหรับข้อสอบที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 สำหรับข้อสอบที่ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

6.3 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.906

6.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพุดาม ตำบลพุดาม อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 30 คน นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

6.5 ผู้วิจัยนำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ แล้วเลือกข้อที่ได้คุณภาพตามเกณฑ์ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23-0.53 และค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.23-0.80 ไว้ 30 ข้อ เพื่อเป็นแบบทดสอบ

6.6 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 123) มีค่าเท่ากับ 0.866

7. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

การสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยมีลำดับการสร้าง ดังนี้

7.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

7.2 ผู้วิจัยรวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหาแบบวัดเจตคติของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา และนำมาเทียบเคียงกับการวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย และสรุปเป็นกรอบด้านการวัดที่สำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้

7.2.1 ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน

7.2.2 ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับการอ่าน

7.2.3 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน

7.2.4 ด้านประโยชน์ของการอ่าน

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่แสดงลักษณะของเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย นำข้อความที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย 3 ท่าน ทางด้านวัดผล 2 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงให้เข้าใจง่าย ครอบคลุม ชัดเจน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตาราง 6 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

ค่าเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มาก
2.50-3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	น้อย
1.00-1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ที่มา: บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. หน้า 103.

8. วิธีการหาคุณภาพแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ตรวจสอบความถูกต้อง ภาษาที่ใช้ และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

8.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

8.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยที่คัดเลือกไว้ ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพุขาม ตำบลพุขาม อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 30 คน

8.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ที่ได้ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total correlation) ไว้จำนวน 20 ข้อ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 118)

8.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ที่คัดเลือกไว้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัท (α -Cronbach) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 171-172) มีค่าเท่ากับ 0.799

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Group) มีแบบแผนตามตาราง (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2544: 162-163) ดังนี้

ตาราง 7 แบบแผนการทดลอง (Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Group)

กลุ่ม	วัดผลก่อนทดลอง	ทดลอง	วัดผลหลังการ ทดลอง
E	O ₁	X	O ₂
C	O ₁		O ₂

E แทน กลุ่มทดลอง
C แทน กลุ่มควบคุม
O₁ แทน การวัดผลก่อนการทดลอง
O₂ แทน การวัดผลหลังการทดลอง
X แทน การสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์ัน

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (Pretest) กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนด้วย เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น
2. ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งกลุ่มทดลองกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 15 คาบๆ ละ 50 นาที รวมทดสอบก่อนและหลังเรียน
3. ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (Posttest) กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยหลังเรียนด้วย
4. ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) กำหนดจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 143)

$$s = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	s	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 การหาค่าความแปรปรวน (Variance) สูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 142)

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	n-1	แทน	ค่าของชั้นแห่งความเป็นอิสระ

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับพฤติกรรมการเรียนรู้ (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจ โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526: 69)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ พฤติกรรมการเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 129) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 130) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R_u	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_e	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 123)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_r^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ
	S_r^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total correlation) ดังต่อไปนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 118)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	คือ	ค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง
	N	คือ	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	X	คือ	คะแนนรายข้อของแต่ละคน
	Y	คือ	คะแนนรวมทุกข้อของแต่ละคน

2.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทย โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัต (α -Cronbach) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 171-172) สูตรที่ใช้ คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือวัด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

3.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{x}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T ₁	แทน	คะแนนทดสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน	คะแนนทดสอบหลังเรียน
F	แทน	ค่าสถิติ Multivariate F Test ที่ใช้ในการคำนวณ
Sig.	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ันกับการสอนแบบเดิม ก่อนและหลังการทดลอง

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ัน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ันกับการสอนแบบเดิม ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามวิธีการสอนและการวัด

ตัวแปรตาม	กลุ่มทดลอง (N=29)				กลุ่มควบคุม (N=25)			
	T ₁		T ₂		T ₁		T ₂	
	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD
ความสามารถในการอ่านจับใจความ	11.31	3.67	15.41	3.77	11.16	2.39	12.48	3.24
เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย	64.00	5.15	69.79	4.97	63.80	4.75	66.96	7.35

จากตาราง 8 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น (กลุ่มทดลอง) ก่อนการทดลอง ผู้เรียนมีคะแนนการอ่านจับใจความเฉลี่ยเท่ากับ 11.31 คะแนน หลังการทดลอง มีคะแนนการอ่านจับใจความมีค่าเท่ากับ 15.41คะแนนและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบเดิม (กลุ่มควบคุม) ก่อนการทดลอง ผู้เรียนมีคะแนนการอ่านจับใจความเฉลี่ยเท่ากับ 11.16 คะแนน หลังการทดลอง มีคะแนนการอ่านจับใจความมีค่าเท่ากับ 12.48 คะแนน

เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น (กลุ่มทดลอง) ก่อนการทดลอง ผู้เรียนมีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยเฉลี่ยเท่ากับ 64.00 หลังการทดลอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยเท่ากับ 69.79และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบเดิม (กลุ่มควบคุม) ก่อนการทดลอง ผู้เรียนมีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยเฉลี่ยเท่ากับ 63.80 หลังการทดลอง มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย มีค่าเท่ากับ 66.96

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ก่อนและหลัง การทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	Value (Wilks' Lambda)	F	Sig.
Intercept	.002	5568.048	.000
Response	.200	54.004	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าได้สถิติ Wilks' Lambda เท่ากับ .200 และแปลงมาเป็นค่าสถิติ F มีค่าเท่ากับ 54.004 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ดังนี้

1. ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน-แปรปรวนร่วม (Homogeneity of variance-covariance matrices) ของตัวแปรโดยใช้ Box's Test of equality of Covariance Matrices พบว่า เมตริกซ์ความแปรปรวนความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามโดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรตาม คือการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการทดสอบข้อตกลงข้างต้นจะเห็นได้ว่าข้อมูลทั้งหมดเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ One-way MANOVA ทำให้สรุปได้ว่าข้อมูลข้างต้นมีความเหมาะสมในการใช้สถิติ One-way MANOVA ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้ผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ การสอนโดยกลวิธีสแกนแอนด์รัน กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม

แหล่งความแปรปรวน	Value (Wilks' Lambda)	F	Sig.
Intercept	.007	3721.541	.000
Group	.807	6.115	.004

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่าได้สถิติ Wilks' Lambda เท่ากับ .807 และแปลงมาเป็นค่าสถิติ F มีค่า เท่ากับ 6.115 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน สูงกว่ากลุ่มที่ ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Group) เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ก่อนและหลังการทดลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้สำหรับศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์พัฒนาวิชาการพุเตย-พุกาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวนนักเรียน 166 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านพุเตย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 มีจำนวน 25 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 มีจำนวน 29 คน รวม 54 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเดิมโดยทั้ง 2 ห้องมีคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยใกล้เคียงกัน และมีระดับความสามารถทางการเรียนคละกันคือ เก่งปานกลาง อ่อน

2. ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาทดลองจำนวน 15 คาบ คาบละ 50 นาทีโดยใช้เวลาในการปฐมนิเทศทั้งกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองห้องละ 1 คาบ กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รัน จำนวน 12 คาบ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเดิม จำนวน 12 คาบ ทดสอบก่อนและหลังเรียน กลุ่มละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจความสนใจในการอ่าน และศึกษาตามตัวชี้วัด สารการเขียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระที่ 1 การอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ แล้วเลือกไว้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้าน เรื่องสั้น บทความ สารคดี งานเขียนประเภทโน้มน้าว ข่าวและเหตุการณ์สำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ดาวลูกไก่ประเภท นิทานพื้นบ้าน
2. แง่คิดจากผีเสื้อ ประเภท เรื่องสั้น
3. แก่นตะวัน พืชที่มากประโยชน์ กว่าที่คิด ประเภท บทความ
4. ปิรันยา : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำประเภท สารคดี
5. เรามาช่วยลดโลกร้อนด้วยการแยกขยะกันเถิดประเภท งานเขียนโน้มน้าวใจ
6. ไฟไหม้วอด! ร้านข้าวมันไก่ไหม้ล้า คาดแก๊สในครัวระเบิด ประเภท ข่าวและ

เหตุการณ์สำคัญ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนด์รันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 6 แผน
2. แผนการสอนแบบเดิม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 6 แผน
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.23-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23-0.53 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.866

4. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากที่ได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total correlation) ไว้จำนวน 20 ข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α -Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.799

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองในหัวข้อผลของการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. **สมมติฐานข้อที่ 1** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน มีความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทนา อานมณี (2553: 84) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ/ผลลัพธ์ เท่ากับ ร้อยละ 94.83/82.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน หลังเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับศุภวรรณ สัจจพิบูล (2547: 75) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับ ดี โดยมีค่ามัธยฐานเลขคณิตของความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 71.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน มีความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยสูงกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวรรณ สัจจพิบูล (2547: 75) ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 387) ได้ทำการศึกษาใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันในวิชาวิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ตลอดทั้งครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน และวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาที่อ่านได้ดีและมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อาเชคกี (ศุภวรรณ สัจจพิบูล. 2547: 42; อ้างอิงจาก Archecki. 1999: 92) ได้ทดลองใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ในวิชาสังคมศึกษา โดยใช้สอนนักเรียนเกรด 9 จำนวน 45 คน ผลการทดลองใช้พบว่า เป็นกลวิธีการสอนอ่านที่สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งคำถาม การทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยได้ดี ทั้งนี้สืบเนื่องจากเหตุผล 4 ประการ ดังนี้

1. การสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รันสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการในการอ่านด้วยตนเองโดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้เดิมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นในระหว่างกระบวนการเรียนการสอน ดังที่ แอลลิส (Ellis; et al.1993: 151-187) กล่าวว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นกลวิธีที่ช่วยให้นักเรียนฝึกการวางแผน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยก่อนที่จะมีการอ่านเนื้อเรื่อง ต้องมีการสำรวจองค์ความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนเพื่อให้ผู้เรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่ต้องการรู้ พร้อมทั้งสำรวจคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่านและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสอดคล้องกับที่ซาลอมบิเยร์ (Salembier. 1999: 393) ได้กล่าวถึงกลวิธีสแกนแอนดร์รันว่า เป็นกลวิธีการสอนอ่าน ที่ใช้กลยุทธ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในระหว่างการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียน และผู้สอนเกิดความเข้าใจในตัวผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการอ่านขั้นสูงต่อไป

2. การสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ตลอดจนสรุปความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจบทอ่าน สังเกตชื่อเรื่อง ภาพและคำสำคัญ นำมาตั้งคำถามเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นในสิ่งที่อ่าน สอดคล้องกับที่เฟอร์เน และซาลอมบิเยร์ (Furney; & Salembier. 2006: 42-43) กล่าวว่า กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นวิธีสอนอ่านที่คุ้มค่ามากสำหรับครูเพราะไม่ต้องใช้สื่อการสอนมากและครูเป็นเพียงแค่พี่เลี้ยงหรือผู้ให้คำปรึกษา แต่สามารถให้ความรู้และข้อมูลการอ่านจากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ผู้เรียน โดยผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองจากเรื่องที่ครูกำหนดให้ การศึกษาด้วยตนเองเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในการอ่านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นกลวิธีการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถาม สำรวจสิ่งที่ปรากฏในบทอ่าน โดยใช้ความรู้ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ซึ่งเป็นการกระตุ้นความสนใจ และทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการอ่านเพื่อจับประเด็นและใจความสำคัญของเรื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทอ่าน และพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่จันทนา อานมณี (2553: 88) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีสแกนแอนดร์รัน ไว้ว่าเป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการตั้งคำถาม ซึ่งนำไปสู่การจับประเด็นสำคัญของเรื่อง อันเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะการคิด มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

4. การสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นกลวิธีที่ช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ให้กับผู้เรียน เนื่องจากการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะการอ่านจากง่ายไปสู่ยาก โดยเริ่มจากการสำรวจคำสำคัญหรือภาพที่ปรากฏในบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ยังช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการอ่านมากขึ้น จึงส่งผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ดังที่ศศิภาญจน์ ชีถนอม (2553: 78) กล่าวไว้ว่า เจตคติของผู้เรียนส่วนใหญ่ เมื่อได้รับการกระตุ้นโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่น่าสนใจ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ สามารถตอบสนองกิจกรรมนั้นได้จนเกิดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการอ่านดีขึ้น นอกจากนี้ กลวิธีสแกนแอนดร์รัน เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกฝนการอ่านผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการทำกิจกรรม ตลอดจนเกิดความสนุกสนานในการอ่าน ส่งผลให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบมิตรภาพ สอดคล้องกับที่ จันทนา อานมณี (2553: 88) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์รันว่าเป็นกลวิธีที่ช่วยส่งเสริมและฝึกทักษะการทำงานกลุ่มให้กับผู้เรียน ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยได้ดีขึ้น

จากข้อมูลเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า การสอนโดยกลวิธีสแกนแอนดร์นเป็นกลวิธีในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจที่ช่วยส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ผูกให้ผู้เรียนมีการตั้งคำถาม สำรวจสิ่งที่ปรากฏในบทอ่าน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์การเดิมของผู้เรียนตลอดทั้งเป็นกลวิธีที่มีกระบวนการและกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีบรรยากาศเป็นกันเอง มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มอ่อนมีความรู้สึกไม่ถูกทอดทิ้งหรือเป็นภาระของกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อเจตคติที่ดีในการอ่าน หนึ่งสิ่งที่จะส่งผลต่อเจตคติต่อการอ่านอีกทางหนึ่ง ควรเลือกรบที่อ่านที่เหมาะสมกับช่วงวัย ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยให้สูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไปได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยสูงกว่าการสอนแบบปกติ ครูหรือผู้สอนควรนำกลวิธีสแกนแอนดร์นไปใช้การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยเฉพาะสาระที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยการสอนในระแวกครูหรือผู้สอนควรอธิบายวิธีการ ขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์นอย่างละเอียด และควรฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสอนอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยและชำนาญ สามารถนำกลวิธีสแกนแอนดร์นไปใช้ในการฝึกอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้สอนควรเลือกรบที่อ่าน เนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบที่เหมาะสมกับช่วงวัย เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการอ่าน อีกทั้งยังเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอีกทางหนึ่ง

1.3 ผู้สอนควรสอดแทรกขั้นตอนการฝึกอ่านจับใจความ เช่น การหาประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า การสรุปความ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดความเป็นกันเอง มีความกล้าแสดงออกในการตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ด้วยกลวิธีสแกนแอนดร์น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ กับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยที่แตกต่างกันเพื่อศึกษาให้ทราบว่า การสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ัน สามารถใช้ได้ดีกับนักเรียนในทุกระดับการเรียนรู้หรือไม่ ตลอดจนเป็นสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยให้กับนักเรียนทุกระดับการเรียนรู้

2.2 ควรทำการศึกษาผลการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ันกับวิธีการสอนอ่านแบบอื่นๆ เช่น การอ่านตีความ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ การอ่านวิเคราะห์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ันกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษาและพลศึกษา และภาษาต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2537). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ; โอเดียนสโตร์.
- กอบกุล สกกุลแก้ว. (2553). *การศึกษาศามารถอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading-Thinking Activity)*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา ยวนมาลัย. (2539). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- จันทนา อานมณี. (2553). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. รายงานเชิงวิชาการ. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1.
- จิตลดา บุญเรือง. (2552). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้าน ก.ม.7 จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ไบกาชویی. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- จิราภรณ์ บุญณรงค์. (2554). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จිරันท์ พูลสวัสดิ์. (2554). *การศึกษาศามารถอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนอ่านด้วยวิธี KWL-PLUS*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). *นวัตกรรมการศึกษา ชุดจิตวิทยาการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ฐะปะนีย์ นาคทรพร. (2547). *การสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2549). *การวัดเจตคติ*. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2532). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2526). *การทดสอบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- ประมง สวัสดิ์ลาภา. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมธร บัวอุบล. (2557, 10 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย ศิวาพัชร ลิ้มสุธาพัฒน์ ที่ กลุ่มวัดผลประเมินการศึกษา ฝ่ายการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พองจันทร์ สุขยั้ง; และ คนอื่นๆ. (2553). ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- ภคิน โชติชนเลิศ. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2544). เจตคติ: แนวคิดวิธีการวัดและมาตรฐานวัด. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2538). การอ่านจับใจความ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศศิภาณุจณ์ ชีถนอม. (2553). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ที่ใช้สื่อการสอนซึ่งเน้นวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการสอนแบบเดิม. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). เจตคติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนา.
- ศิริวรรณ เสนา. (2541). การศึกษาคูณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ศุภวารณ สัจจพิบูล. (2547). ผลของการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสแกนแอนด์รัน ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2525). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สมบัติ มหารศ. (2523). การสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สมเดช เจริญชนม์. (2541). การเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติที่มีต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านด้านการรู้จักคำ กับแบบฝึกทั่วไป. ปรินญาณินพนธ์ คศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สมฤดี แยมขจร. (2553). การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 รูปแบบ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุณี สกกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2539). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันท์ ประสาทสอน. (2544). ผลของการใช้กลวิธีชี้้นำการอ่านและการคิดระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมาลี ไชยคำหาญ. (2535). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2555). รายงานผลการประเมิน การทดสอบทางการศึกษา (O-NET). เพชรบูรณ์: ศรีเทพการพิมพ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- เสาวนีย์ ธารสาธ. (2553). การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความและความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจากการสอนอ่าน ตามแนวการสอนแบบบูรณาการของเมอร์ดีอค. ปรินซ์ตัน: กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2539). การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร สุขเกษม. (2543, มกราคม). การส่งเสริมการอ่าน. สารพัฒนาหลักสูตร. 81: 24-28.
- อุมาพร ทศนุรักษ์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสนใจในการอ่าน จับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC กับการสอนอ่าน ตามคู่มือครู. ปรินซ์ตัน: กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุไรรัตน์ รัตมี. (2553). ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษา โรงเรียน ที่ปังกกรณวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน). ค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (การบริหารการพัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ เขนยทิพย์. (2554). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- Berningen Virginia W.; et al. (2006). *Paths to Reading Comperhension in At-Risk Second Grade Reader 5*. Retrieved May 20, 2009, from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/cus/portlets/recordDetails/detailmini.jsp>
- Blumenfeld, P. C.; Puro, P.; & Mergendoller, J. R. (1992). Translating motivation into thoughtfulness. In H. Marshall Zed. *Redefining Students Learning: Roots Of Educational Change*. pp. 207-239. Norwood, NJ: Ablex.
- Carr, Eileen M.; et al. (1983). The Effect of Infernce Training on Children's Comperhension of Expository text. *Journal of Reading Bellavior*. 15(3): 1-18.
- Chung, Le Na. (1994, December). Diagnosing Recognition Processing in L2 Reading Comperhension of Authentic Texts. *Dissertation Abstracts International*. 55(6): 1512-A.
- Ellis, E. S.; et al. (1993). An instructional model for teaching learning strategies. In Meyers, E.; Vergason, G. A.; & Whelan, R. J. (Eds). *Educating students with disabilities*. pp. 151-187. Denver: Love.
- Fishbein, M. (1967). *Reading in Auttitude Theory and Measurement*. New York: John Wiley; & Sons.

- Gibson, R. L.; & Mitchell, M. H. (2000). *Introduction to Counseling and Guidance*. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Gleitman, Henry. (1992). *Basic Psychology*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Harjasujana, Ahmad S. (1985). Relationships among Reading Modles, Environments, Attitudes, and abilities of the Junior high school Students in west Jaya Indonesia. *Dissertation Abstract International*. 45: 388-A.
- Linda, M. Lysynchuk, Michael Pressly; & Nancy J. Vye. (1990). Reciprocal Teaching Improves Standardized Reading Compression Performance in poor comprehenders. *The elementary School Journal*. 90 (50): 470-483.
- Lono, Luz Paredes. (1987). Teaching Reading Skills: A Guide for the New ESL Teaching in A TESOL Professional Authology: Listening Speading and Reading. pp. 68-85. Edited by Carol Cargill. Illionis: Volumed Publishers.
- Madsen, Harold S. (1983). *Technique in testing*. New York: Oxford.
- Roettger, Doris; & others. (1979, January-February). Validation of Reading Attiude Scale for Elementary Students and an Investigation of the Relationship between Attiude and Achievemem. *The Journal of Educational Research*. 72: 138-142.
- Salembier, George B. (1999, February). Scan and Run: A reading comprehension strategy that works. *Journal of Adolescent & A dult Literacy*. 42 (5): 386-394.
- Salembier, George B.; & Furney, Katharine S. (2006). Scan and Run: Reading to Learn. *Journal of The Nera*. 42 (1): 40 - 44.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนะนำและแก้ไขเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนะนำและแก้ไขเครื่องมือ

ด้านแผนการสอน

1. อาจารย์อดิสรณ์ เรืองกิจจานันท์	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
2. นางรำไพ จิรสถัญญานสกุล	ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนวังใหญ่วิทยาคม
กศ.บ. ภาษาไทย
กศ.ม. การสอนภาษาไทย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40
3. ดร.ปิ่นแก้ว ยังคำมัน	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านวังน้อย
คบ. บรรณารักษศาสตร์
คม. หลักสูตรและการสอน
กศ.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3
4. นางรัตนากร สายคำทอง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าบาง
คบ. การประถมศึกษา (เกียรติยศอันดับ 1)
คม. หลักสูตรและการสอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 2
5. นางพัชลีวรรณ เศรษฐชัย	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแสงมณีวิทยา
คบ. สังคมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนะนำและแก้ไขเครื่องมือ

ด้านแบบทดสอบ

1. อาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล ภาควิชาวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. ดร.ปาริชาติ แข่งแก้ว ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
คบ. คณิตศาสตร์
กศ.ม. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา
ปร.ต. สิ่งแวดล้อม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3
3. นางรำไพ จิรสถัญญาณสกุล ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนวังใหญ่วิทยาคม
กศ.บ. ภาษาไทย
กศ.ม. การสอนภาษาไทย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40
4. ดร.ปิ่นแก้ว ยิ่งคำมัน ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านวังน้อย
คบ. บรรณารักษศาสตร์
คม. หลักสูตรและการสอน
กศ.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3
5. นางรัตนากร สายคำทอน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าบง
คบ. การประถมศึกษา (เกียรติคุณอันดับ 1)
คม. หลักสูตรและการสอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 2

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนะนำและแก้ไขเครื่องมือ

ด้านแบบสอบถาม

1. อาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล ภาควิชาวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. ดร.ปาริชาติ แข่งแก้ว ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
คบ. คณิตศาสตร์
กศ.ม. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา
ปร.ด. สิ่งแวดล้อม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3
3. นางรำไพ จิรสิญญานสกุล ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนวังใหญ่วิทยาคม
กศ.บ. ภาษาไทย
กศ.ม. การสอนภาษาไทย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40
4. ดร.ปิ่นแก้ว ยิ่งคำมัน ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านวังน้อย
คบ. บรรณารักษ์ศาสตร์
คม. หลักสูตรและการสอน
กศ.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 3
5. นางรัตนากร สายคำทอน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าบง
คบ. การประถมศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 1)
คม. หลักสูตรและการสอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 2

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์ัน

แผนการสอนที่ 1

การสอนโดยวิธีสแกนแอนดร์รัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อวิชาภาษาไทย	รหัสวิชา ท.16101
เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานเรื่องดาวลูกไก่	เวลา 2 คาบ
ผู้สอน นายวิชาพัชร ลิ้มสุธาพัฒน์	ภาคเรียนที่ 1/2558

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 มาตรฐานที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

2. ตัวชี้วัดการเรียนรู้

ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป. 6/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป. 6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความนิทาน คือ การอ่านเรื่องราวที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิง สอดแทรกแนวคิด ความเชื่อ คติสอนใจ ซึ่งถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ผู้อ่านต้องจับใจความและเหตุการณ์ของเนื้อเรื่องให้ได้ว่า ตัวละครในเรื่อง เป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

การอ่านจับใจความจากนิทานนอกจากจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องแล้วยังช่วยให้สามารถสรุปแก่นสำคัญของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 ด้านความรู้ (พุทธิพิสัย/K)

4.1.1 ตอบคำถามจากนิทานที่อ่านได้

4.1.2 เรียงลำดับเหตุการณ์นิทานที่อ่านได้

4.1.3 ระบุข้อมูลอ้างอิงที่ปรากฏอยู่ในนิทานเพื่อนำไปเป็นเหตุผลประกอบในการตอบคำถามจากนิทานที่อ่านได้

4.1.4 อธิบายความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในนิทานที่อ่านได้

4.1.5 บอกประโยชน์ใจความสำคัญจากนิทานที่อ่านได้

4.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (ทักษะพิสัย/P)

- 4.2.1 อ่านและสำรวจสิ่งที่ปรากฏในนิทานที่อ่านได้
- 4.2.2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้
- 4.2.3 สรุปใจความสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
- 4.2.3 จับใจความจากนิทานที่อ่านได้

4.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยม/คุณธรรมจริยธรรม (จิตพิสัย/A)

- 4.3.1 มุ่งมั่นตั้งใจและมีนิสัยรักการอ่านนิทาน
- 4.3.2 รับผิดชอบในหน้าที่และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 4.3.3 ทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

5. สมรรถนะ

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
 - 5.2.1 คิดวิเคราะห์
 - 5.2.2 คิดแบบมีวิจารณญาณ
- 5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 มีวินัย
- 6.2 ใฝ่เรียนรู้
- 6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

7. สาระการเรียนรู้

- 7.1 การอ่านจับใจความสำคัญของนิทานเรื่อง ดาวลูกไก่
- 7.2 ข้อคิดที่ได้รับในการอ่านนิทาน
- 7.3 การเขียนสรุปใจความสำคัญ

8. กระบวนการจัดการเรียนรู้คาบที่ 1(50 นาที)

ขั้นการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนด์รัน(SCAN and RUN)

ขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN)

1.ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องของ ความกตัญญูทวดเวที่ต่อบิดามารดาและความสามัคคีของคนในครอบครัว ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพื่อเชื่อมโยงสู่นิทานเรื่อง ดาวลูกไก่แล้วติดบัตรคำ ดาวลูกไก่ แม่ไก่ ลูกเจี๊ยบ ตายาย พระธาตุคงค์ เป็นต้น ครูสนทนาซักถามความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับคำในบัตรคำที่ครูให้ไว้ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพิ่มเติม

2. ครูแจกนิทานเรื่อง ดาวลูกไก่ให้นักเรียนทุกคนสำรวจเรื่องที่จะอ่านประมาณ 5-10 นาทีจากชื่อเรื่อง(S) รูปภาพ(C) และคำศัพท์หรือคำสำคัญ (A) พร้อมกับบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกรายบุคคลที่ครูแจกให้

3.นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่ต้องการรู้ พร้อมทั้งสำรวจคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัดที่ 1) (N) เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน

4.นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนประมาณ 4-5 คน ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการนำคำถาม และข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกรายบุคคล ผนวกกับความรู้ ประสบการณ์เดิมของนักเรียน แต่ละคนมาประกอบการอภิปรายให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม และลงความเห็นกันในกลุ่มเลขากลุ่มจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย และสรุปความคิดหลักของเรื่อง ดาวลูกไก่ จากสมาชิกในกลุ่ม ลงในแบบบันทึกของกลุ่มที่ครูแจกให้ไว้เป็นข้อมูล

ขั้นการอ่านบทอ่าน (RUN)

5. ครูให้นักเรียนในกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องประมาณ 10-20 นาที โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่อง เมื่อพบคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำลง(R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทของเรื่อง หรือสังเกตส่วนประกอบอื่นๆ ของเรื่อง (U) ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมายไว้หรือสัญลักษณ์ แล้วจึงย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังอ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว(N)สำหรับนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง อาจให้ผู้สอนหรือเพื่อนในกลุ่มที่อ่านคล่องช่วยอธิบายเรื่องราวให้เพื่อนฟังอีกครั้งหนึ่ง

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน

7.นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัดที่1) ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องอภิปราย โดยการนำข้อมูลในส่วนของตนเอง และของกลุ่มที่บันทึกไว้ในขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN) มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดในบทอ่าน หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัดที่ 1) แล้วให้เลขากลุ่มบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

8. ครูเรียกรวมนักเรียนทุกกลุ่มให้อภิปรายร่วมกัน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็น แล้วให้กลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยน สรุป ประเมิน และขยายความรู้จากการอ่าน โดยนำข้อมูลของกลุ่มที่บันทึกไว้มาประกอบการอภิปราย

9. เมื่อจบการอภิปราย ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินข้อมูลที่ได้ และเขียน สรุป คำตอบของตนเอง พร้อมทั้งจับใจความสำคัญลงในแบบบันทึกรายบุคคล

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- 9.1 บัตรคำ
- 9.2 นิทานเรื่อง ดาวลูกไก่
- 9.3 แบบบันทึกรายบุคคล
- 9.4 แบบบันทึกประจำกลุ่ม
- 9.5 แบบฝึกหัดที่ 1

10. การวัดผลประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. ด้านความรู้	- ตั้งคำถาม - ตรวจสอบแบบฝึกหัดที่ 1	- คำถาม - แบบฝึกหัดที่ 1	1. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
2. ด้านทักษะ	- ตรวจสอบแบบบันทึกรายบุคคล - ตรวจสอบแบบบันทึกประจำกลุ่ม - การอภิปราย	- แบบบันทึกรายบุคคล - แบบบันทึกประจำกลุ่ม - แบบบันทึกการอภิปราย	2. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
3. ด้านพฤติกรรม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม - แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	3. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ 4	หมายถึง	ดีมาก
ระดับคุณภาพ 3	หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ 2	หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1	หมายถึง	ปรับปรุง

11. บันทึกหลังการสอน

11.1 ปัญหาและอุปสรรค/การแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

11.2 ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

11.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

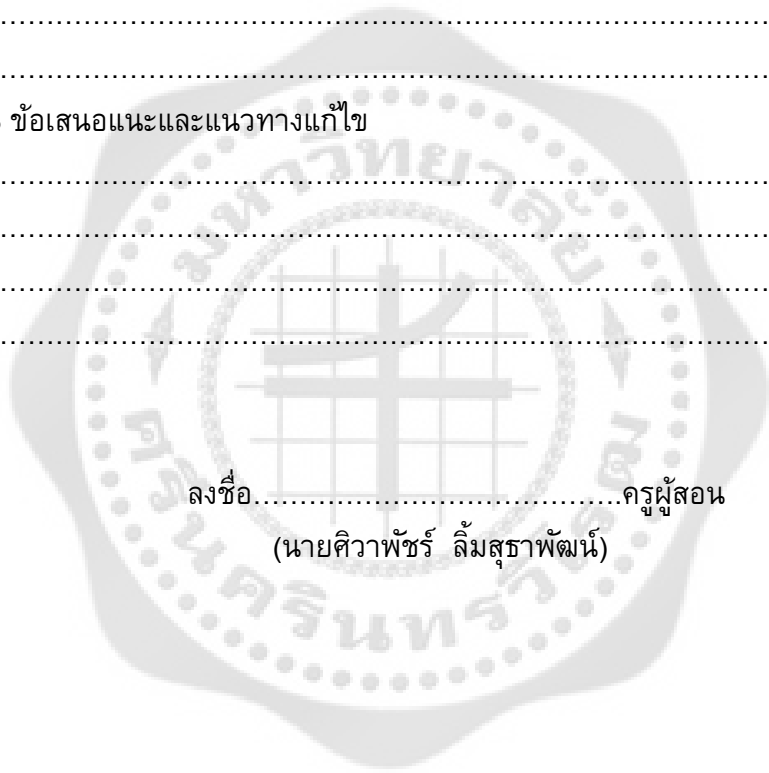
.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายศิวาพัชร์ ลิ้มสุธาพัฒน์)

นิทานเรื่อง ดาวลูกไก่

ที่ชายป่าแห่งหนึ่ง ไม่ไกลจากเชิงเขา ตากับยายปลูกกระท่อมอาศัยอยู่กันตามลำพัง มีอาชีพเก็บผักและของป่าไปขายพอเลี้ยงชีพได้

ตากับยายเลี้ยงไก่ไว้ตัวหนึ่ง ต่อมาแม่ไก่ออกไข่และฟักออกมาเป็นลูกน้อยๆ น่ารักถึงเจ็ดตัว ทุกเช้าแม่ไก่จะร้องกุกๆ เรียกลูกออกไปหากิน สอนให้คุ้ยเขี่ยอาหารและแมลงเล็กๆ ตามพื้นดิน บางวันยายก็จะโปรยข้าวสุกเหลือๆ จากก้นหม้อให้กินด้วย แม่ไก่กับลูกๆ ทั้งเจ็ดมีความสุขมาก และรู้สึก

กตัญญูต่อตายายที่เลี้ยงดูพวกตนอย่างเมตตา

ส่วนตากับยายนั้นก็เฝ้าดูแม่ไก่และลูกเจี๊ยบน้อยที่คลอเคลียตามแม่ไม่ยอมห่างด้วยความเอ็นดูยายตั้งชื่อลูกเจี๊ยบตัวเล็กที่สุดว่า เจ้า "จิว" "ดูเจ้าจิวสิตา ท่าทางมันขี้อ้อนแม่มันน่ารัก"

ยายพูด

วันหนึ่งขณะที่แม่ไก่พาลูกๆ คุ้ยเขี่ยหากินอยู่ที่ลานดินหน้ากระท่อม แม่ไก่รู้สึกมีเงาดำทึบมีนแผ่กว้างอยู่บนฟ้า แม่ไก่ตกใจรีบส่งเสียงเรียกลูกมาใกล้ๆ แต่ลูกๆ ก็ไม่ได้ยิน แม่ไก่แหงนหน้าขึ้นมองก็เห็นเหยี่ยวตัวใหญ่กำลังถลาร่อนลงมาจะโฉบเอาเจ้าจิวลูกรัก

“โอ้!..แม่แล้ว...กุกๆๆ เจ้าจิวลูกรักวิ่งหนีไปเร็วๆ ลูกๆ วิ่งเร็วๆ” แม่วิ่งพวาไปหาลูก แล้วกางปีกป้องกันลูกรัก เรียกลูกมาซุกใต้ปีกของตัวเองแล้วพาวิ่งไปหมอบที่กอไผ่อย่างรวดเร็ว ตากับยายได้ยินเสียงลูกไก่ร้องจึงรีบวิ่งออกมาช่วยไล่เหยี่ยวบินหนีไป แม่ไก่และลูกๆ จึงปลอดภัยและยิ่งรักตากับยายมากขึ้น

เป็นวันหนึ่งมีพระอรหันต์มาปักกลดอยู่ริมเชิงเขา ตากับยายจึงเข้าไปนมัสการ และตั้งใจว่าจะทำอาหารไปถวายพรุ่งนี้ แต่เมื่อค้นดูเสบียงอาหาร ในครัวก็ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย ตากับยายสงสารพระมากเกรงว่าจะอดอาหาร เพราะในละแวกนี้มีบ้านของตนเพียงหลังเดียว จึงปรึกษากันว่าอาจจะต้องฆ่าแม่ไก่แล้วทำอาหารถวายพระ ทั้งตาและยายรู้สึกเศร้าใจมากด้วยความรักและสงสารแม่ไก่และลูกเจี๊ยบต้องกลายเป็นลูกไก่กำพร้า

บังเอิญแม่ไก่แอบได้ยินตากับยายปรึกษากัน จึงตัดสินใจยอมสละชีวิตเพื่อตอบแทนบุญคุณของตากับยาย แม่ไก่เรียกลูกๆ มาเล่าเรื่องให้ฟัง และสั่งสอนให้รักกันอย่าทะเลาะกัน เจ้าจิ้งจอกสุดท้อต้องยกวนใจพี่มากหนัก อย่าขี้อ้อนงอแง

“จำไว้นะลูกๆ ต้องรักกัน สามัคคีกัน อย่าทำให้ตากับยายร้อนใจ

“ฮือๆ หนูจะอยู่กับแม่ หนูคิดถึงแม่ แม่อย่าทิ้งลูกๆไปนะจ๊ะ” ลูกไก่

ร้องให้รำพันอย่างน่าสงสาร ทุกตัวต่างกอดซุกอยู่กับอกแม่เป็นครั้งสุดท้าย

เข้ามิดวันรุ่งขึ้น เมื่อตากับยายก่อไฟเตรียมประกอบอาหาร ทันใดนั้นตากับยายก็ต้องตกตะลึงจนร้องไม่ออก เมื่อเห็นลูกไก่ทั้งเจ็ดตัววิ่งตามกันกระโดดเข้ากองไฟด้วยความรักแม่ไก่

เทวดานางฟ้าผู้พิทักษ์ความดี ต่างก็ซาบซึ้งในความกตัญญูของแม่ไก่และลูกไก่ จึงรับเอาลูกไก่ทั้งเจ็ดไปอยู่บนนพาคพามีแสงระยิบระยับเป็นประกาย ประกาศถึงความดีที่มีความรักความสามัคคีของพี่น้องทั้งเจ็ดนั่นเอง

เด็กๆ มักได้ฟังนิทานเรื่อง " ดาวลูกไก่" อยู่เสมอเมื่อมองฟากฟ้ายามปรัตจากเมฆฝน ก็ให้เห็นดาวลูกไก่ดวงเล็กๆ ที่อยู่กันเป็นกลุ่มส่องแสงระยิบระยับน่าเอ็นดู และมีความเชื่อว่าลูกไก่สละชีวิตตามแม่ไก่ไป

ที่มา:<http://bkkseek.com>

แบบบันทึกการรายบุคคล

ชื่อ.....ชั้น.....

ชื่อเรื่องบทอ่าน.....

1. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ (ใช้สำหรับคาบที่ 1 ในชั้นสำรวจบทอ่าน SCAN)

ชื่อเรื่อง(S) สื่อถึงอะไร.....

.....

รูปภาพประกอบ (C) สื่อถึงอะไร

.....

คำศัพท์หรือคำที่ปรากฏในเรื่อง (A) มีความหมายอย่างไร.....

.....

2. คำถามที่ได้จากการสำรวจบทอ่าน (N) (ใช้คาบที่ 1 ในชั้นสำรวจบทอ่าน SCAN)

ตัวอย่างการตั้งคำถาม เช่น

2.1 ดาวลูกไก่ คืออะไร

2.2 ทำไมแม่ไก่จึงยอมเสียสละชีวิตของตน

2.3 ทำไมลูกไก่ทั้งเจ็ดถึงได้ไปเกิดเป็นดาวลูกไก่

2.4.....

2.5.....

3. ให้นักเรียนตอบคำถามที่ครูกำหนดพร้อมทั้งจับใจความจากเรื่อง ดาวลูกไก่

(ใช้สำหรับคาบที่ 2 ในชั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน)

3.1 ตัวละคร:

3.2 ปัญหาของเรื่อง:

.....

3.3 สรุปใจความสำคัญของเรื่อง ดาวลูกไก่ :

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกประจำกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

ชื่อเรื่องที่ย่าน.....

1.ประเด็นสำคัญที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม

คำแนะนำ ให้นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการนำคำถาม และข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกรายบุคคลในชั้น(สำรวจบทอ่าน) มาประกอบการอภิปรายให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วบันทึกลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน(ใช้สำหรับคาบที่ 1ในชั้นสำรวจบทอ่าน SCAN)

1.1 แก่นเรื่อง.....

.....

1.2 ลักษณะนิสัยตัวละคร.....

.....

1.3 ปัญหาสำคัญของเรื่องและการแก้ปัญหา.....

.....

1.4 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

.....

1.5 จุดประสงค์ของผู้เขียน.....

.....

2. ผลการอภิปรายกลุ่ม(ใช้สำหรับคาบที่ 2 ใน ชั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน)

คำแนะนำ นักเรียนนำข้อมูลในส่วนของตนเอง และของกลุ่มที่บันทึกไว้ในชั้นสำรวจบทอ่าน(SCAN) มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดหรือข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบอยู่ตรงส่วนใดบ้างของเนื้อเรื่อง หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัด) แล้วบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่มในช่องว่างที่กำหนดให้

1.1 แก่นเรื่องอยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.2 ลักษณะนิสัยตัวละครอยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.3 ปัญหาสำคัญของเรื่องและการแก้ปัญหาอยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.4 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง อยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.5 จุดประสงค์ของผู้เขียน อยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 1

เรื่อง ดาวลูกไก่

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายความหมายของคำศัพท์และสำนวนต่อไปนี้ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

กตัญญู.....

.....

เมตตา.....

.....

ธุดงค์.....

.....

หมัสการ.....

.....

สามัคคี.....

.....

2. ประโยคใจความสำคัญของเรื่อง ดาวลูกไก่ คืออะไร

.....

.....

3. เหตุใดตายายจึงไม่หาอาหารถวายพระอย่างอื่นแทนการฆ่าแม่ไก่

.....

.....

4. ตากับยายมีนิสัยอย่างไรและเหมาะสมหรือไม่ที่กระทำเช่นนั้น

.....

.....

5. ถ้านักเรียนเป็นลูกไก่ทั้งเจ็ดจะมีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

6. เหตุการณ์ใดที่ทำให้แม่ไก่รัก ตากับยายมากขึ้น

.....

.....

7. ข้อคิด คติธรรม ในเรื่องดาวลูกไก่คืออะไร และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

8. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง ดาวลูกไก่ ให้ถูกต้องโดยใส่ลำดับเลขหน้าข้อให้ถูกต้อง

เรื่องดาวลูกไก่

-1. แม่ไก่บังเอิญได้ยืนตายายปรึกษากันเรื่องอาหารถวายพระ พร้อมยอมเสียสละชีวิตของตน แล้วสอนลูกให้รักและสามัคคี มีความกตัญญูต่อตายาย
- 2. ตายายเลี้ยงแม่ไก่ไว้ตัวหนึ่ง แล้วฟักไข่ออกมาเป็นลูกเจี๊ยบ 7 ตัว
- 3. ด้วยความซาบซึ้งเทวดานางฟ้ารับลูกไก่ทั้งเจ็ดให้ไปเกิดเป็นดาวลูกไก่ บนท้องฟ้า
- 4. วันหนึ่งมีพระชฎงค์มาปักกลดริมเชิงเขา ตายายคิดจะจับแม่ไก่ทำอาหารถวายพระชฎงค์
- 5. ด้วยความรักที่ลูกไก่ทั้ง 7 มีให้แม่ไก่ จึงพากันกระโดดเข้ากองไฟตายตามแม่ไก่

9. สรุปใจความสำคัญของเรื่อง ดาวลูกไก่

.....

.....

.....

.....

แผนการสอนที่ 4

การสอนโดยวิธีสแกนแอนดร์ัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท.16101

เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีเรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ เวลา 2 คาบ

ผู้สอน นายศิวาพัชร ลิ้มสุธาพัฒน์

ภาคเรียนที่ 1/2558

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 มาตรฐานที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

2. ตัวชี้วัดการเรียนรู้

ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.6/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความจากสารคดี คือ การอ่านจับใจความสำคัญงานเขียนสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงที่มุ่งให้สาระความรู้ ความบันเทิง ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องหรือเรื่องราว ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนสื่อออกมา ตลอดจนต้องอาศัยทักษะในการอ่านจับใจความ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถสรุปใจความของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 ด้านความรู้ (พุทธิพิสัย/K)

4.1.1 ตอบคำถามจากสารคดีที่อ่านได้

4.1.2 เรียงลำดับเรื่องราวของสารคดีที่อ่านได้

4.1.3 ระบุข้อมูลอ้างอิงที่ปรากฏอยู่ในสารคดีเพื่อนำไปเป็นเหตุผลประกอบใน

การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

4.1.4 อธิบายความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในสารคดีที่อ่านได้

4.1.5 บอกประโยชน์ใจความสำคัญจากสารคดีที่อ่านได้

4.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (ทักษะพิสัย/P)

- 4.2.1 อ่านและสำรวจสิ่งที่ปรากฏในสารคดีที่อ่านได้
- 4.2.2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสารคดีที่อ่านได้
- 4.2.3 สรุปใจความสำคัญจากสารคดีที่อ่านได้
- 4.2.3 จับใจความจากสารคดีที่อ่านได้

4.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยม/คุณธรรมจริยธรรม (จิตพิสัย/A)

- 4.3.1 มุ่งมั่นตั้งใจและมีนิสัยรักการอ่าน
- 4.3.2 รับผิดชอบในหน้าที่และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 4.3.3 ทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

5. สมรรถนะ

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
 - 5.2.1 คิดวิเคราะห์
 - 5.2.2 คิดแบบมีวิจารณญาณ
- 5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 มีวินัย
- 6.2 ใฝ่เรียนรู้
- 6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

7. สาระการเรียนรู้

- 7.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี เรื่อง ปีร้นยา : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ
- 7.2 ข้อคิดที่ได้รับจากการอ่านสารคดี
- 7.3 การเขียนสรุปใจความสำคัญ

8. กระบวนการจัดการเรียนรู้คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นการสอนโดยกลวิธีสแกนแอนด์รัน(SCAN and RUN)

ขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN)

1.ครูสนทนาซักถามความรู้เดิมกับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านสารคดี พร้อมทั้งหยิบหนังสือสารคดีต่างๆเช่นสารคดีท่องเที่ยว สารคดีสัตว์โลก ฯลฯให้นักเรียนดู เพื่อเชื่อมโยงสู่สารคดีเรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ จากนั้นนำรูปภาพปลาปิรันย่าติดที่หน้ากระดาน ครูสนทนาซักถามความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับปลาปิรันย่า ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพิ่มเติม

2. ครูแจกสารคดี เรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำให้นักเรียนทุกคนสำรวจเรื่องที่จะอ่านประมาณ 5-10 นาทีจากชื่อเรื่อง (S) รูปภาพ (C) และคำศัพท์หรือคำสำคัญ (A) พร้อมกับบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกรายบุคคลที่ครูแจกให้

3.นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่ต้องการรู้ พร้อมทั้งสำรวจคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัดที่ 4) (N) เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน

4.นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนประมาณ 4-5 คน ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการนำคำถาม และข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกรายบุคคล ผนวกกับความรู้ ประสบการณ์เดิมของนักเรียน แต่ละคนมาประกอบการอภิปรายให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม และลงความเห็นกันในกลุ่มเลขาของกลุ่มจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย และสรุปความคิดหลักของ สารคดี เรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ จากสมาชิกในกลุ่ม ลงในแบบบันทึกของกลุ่มที่ครูแจกให้ไว้เป็นข้อมูล

ขั้นการอ่านบทอ่าน (RUN)

5. ครูให้นักเรียนในกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องประมาณ 10-20 นาที โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่อง เมื่อพบคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำลง(R) เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทของเรื่อง หรือสังเกตส่วนประกอบอื่นๆของเรื่อง (U) ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ายังไม่เข้าใจให้ทำเครื่องหมายไว้หรือสัญลักษณ์ แล้วจึงย้อนกลับมาอ่านใหม่หลังอ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว(N) สำหรับนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง อาจให้ผู้สอนหรือเพื่อนในกลุ่มที่อ่านคล่องช่วยอธิบายเรื่องราวให้เพื่อนฟังอีกครั้งหนึ่ง

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน

7.นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัดที่ 4) ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องอภิปราย โดยการนำข้อมูลในส่วนของตนเอง และของกลุ่มที่บันทึกไว้ในขั้นสำรวจบทอ่าน (SCAN) มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดในบทอ่าน หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัดที่ 4) แล้วให้เลขาของกลุ่มผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่ม

8. ครูเรียกรวมนักเรียนทุกกลุ่มให้อภิปรายร่วมกัน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็น แล้วให้กลุ่มอื่นๆ ร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยน สรุป ประเมิน และขยายความรู้จากการอ่าน โดยนำข้อมูลของกลุ่มที่บันทึกไว้มาประกอบการอภิปราย

9. เมื่อจบการอภิปราย ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินข้อมูลที่ได้ และเขียน สรุป คำตอบของตนเอง พร้อมทั้งจับใจความสำคัญลงในแบบบันทึกรายบุคคล

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- 9.1 หนังสือสารคดีต่างๆ
- 9.2 รูปภาพปลาปิรันย่า
- 9.3 สารคดี เรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ
- 9.4 แบบบันทึกรายบุคคล
- 9.5 แบบบันทึกประจำกลุ่ม
- 9.6 แบบฝึกหัดที่ 4

10. การวัดผลประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1.ด้านความรู้	- ตั้งคำถาม -ตรวจแบบฝึกหัดที่ 4	-คำถาม -แบบฝึกหัดที่ 4	1. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70
2. ด้านทักษะ	- ตรวจแบบบันทึกรายบุคคล - ตรวจแบบบันทึกประจำกลุ่ม - การอภิปราย	- แบบบันทึกรายบุคคล - แบบบันทึกประจำกลุ่ม - แบบบันทึกการอภิปราย	2. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ70
3. ด้านพฤติกรรม	-สังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	-แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม -แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	3. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ70

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ 4	หมายถึง ดีมาก
ระดับคุณภาพ 3	หมายถึง ดี
ระดับคุณภาพ 2	หมายถึง พอใช้
ระดับคุณภาพ 1	หมายถึง ปรับปรุง

11. บันทึกหลังการสอน

11.1 ปัญหาและอุปสรรค/การแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

11.2 ผลการสอน

.....

.....

.....

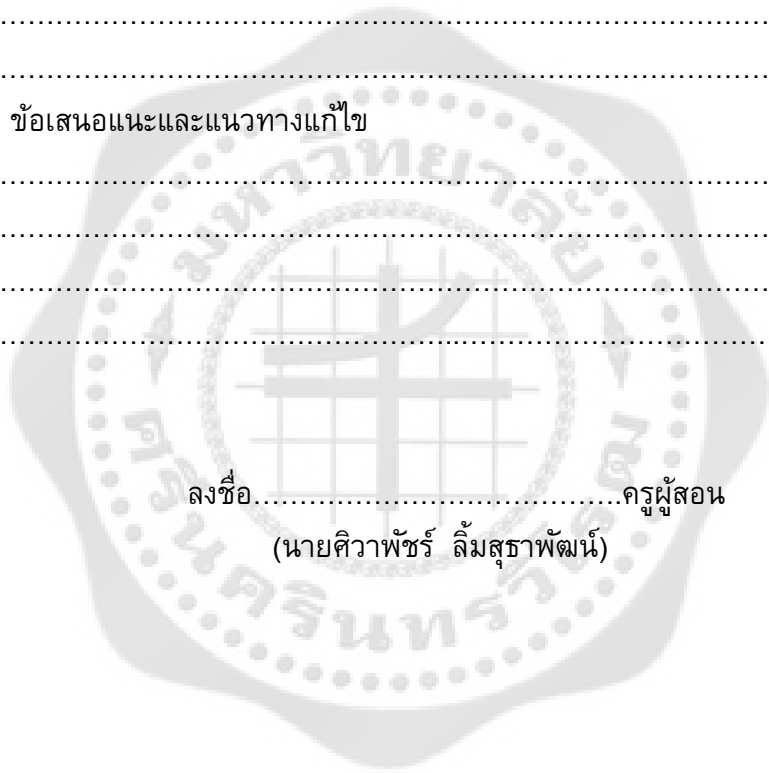
11.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายศิวัชร์ ลิ้มสุธาพัฒน์)

สารคดี

ปิ่นย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้ฟ้า

ปลาปิ่นย่า เป็นปลาที่กินเนื้อเป็นอาหาร มีฟันแหลมคม มักอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่พบในแม่น้ำอเมซอน มันสามารถรุมกินร่างของมนุษย์หมดได้ในเวลาอันรวดเร็วจนได้ชื่อว่าเป็นปลาดุร้ายที่สุด

ปลาปิ่นย่ามีลำตัวแบนข้าง ส่วนท้องกว้าง บางชนิดมีจุดสีน้ำตาลและสีดำ บางชนิดข้างลำตัวส่วนล่างสีขาว สีเหลืองและสีชมพู แล้วแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไป ปลาปิ่นย่า โดยปกติมีขนาดตั้งแต่ 15-25 เซนติเมตร หรือประมาณ 6-10 นิ้ว ในบางชนิดพบว่ามีความยาวถึง 41 เซนติเมตร หรือขนาด 24 นิ้ว

ลักษณะเด่นของมันคือมีฟันอันคมกริบ เกล็ดเล็กละเอียดแวววาวเมื่อโตเต็มที่มีขนาดถึง 20-30 เซนติเมตร กินเนื้อเป็นอาหาร มักอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ มีฟันที่แหลมคมกินเนื้อของสัตว์ที่ตกลงไปอยู่ใกล้ที่อยู่ของมันเป็นอาหาร

แต่ถ้าไม่มีสัตว์อะไรเลยตกลงไปในที่อยู่ของมันมันก็จะกินปลาในแม่น้ำเป็นอาหาร เป็นปลาที่อันตรายชนิดหนึ่ง ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูงฝูงโจมตีเหยื่ออย่างรุนแรง ฟันอันคมดุจใบมีดสามารถฉีกกินเนื้อของเหยื่อให้เป็นแผลเหวอะหวะได้อย่างรวดเร็ว ปลาปิ่นย่าจะดุร้ายเมื่อหิวจัด

ปลาปิรันยามีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้และแอฟริกา แหล่งของปลาปิรันยาที่ขึ้นชื่อได้แก่ ลุ่มแม่น้ำอเมซอนและโอริโนโก ประเทศไทยห้ามนำเข้า เพราะเกรงจะแพร่ลงสู่แหล่งน้ำและขยายพันธุ์ แต่บางประเทศ เช่น ประเทศ

ญี่ปุ่นอนุญาตให้เลี้ยงเป็นปลาสวยงามได้

นักวิทยาศาสตร์เปิดเผยให้ทราบว่า ปลาปิรันยาไม่ได้มีความดุและโหดร้าย อย่างที่เข้าใจ แต่สาเหตุที่ต้องเข้าพวกอยู่รวมกันเป็นฝูงเพราะกลัวตกเป็นเหยื่อของปลาและสัตว์น้ำล่าอื่น จึงต้องเกาะกลุ่มให้เหนียวแน่นเอาไว้และปลาปิรันยาเป็นสัตว์ที่กินทั้งสัตว์และพืช หรือพวกซากสัตว์เป็นอาหาร เช่น กินปลาเป็นหลัก พืชและแมลง ความเชื่อที่ว่าที่พวกมันรวมกลุ่มกันก็เพื่อจะช่วยกันรุมขย้ำ ไม่เป็นความจริง

เพราะมันทำเพื่อเป็นการป้องกันตัวจากศัตรูของมันที่มีอยู่มากมาย ตั้งแต่โลมาน้ำจืด กระช้ำชนิดหนึ่งในอเมริกา และปลาขนาดใหญ่

ที่มา: หนังสือความรู้รอบตัวชุด มหัศจรรย์โลกของสัตว์ หน้า 57-58

แบบบันทึกการรายบุคคล

ชื่อ.....ชั้น.....

ชื่อเรื่องบทอ่าน.....

1. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ (ใช้สำหรับคาบที่ 1 ในชั้นสำรวจบทอ่าน SCAN)

ชื่อเรื่อง (S) สื่อถึงอะไร.....

.....

รูปภาพประกอบ (C) สื่อถึงอะไร

.....

คำศัพท์หรือคำที่ปรากฏในเรื่อง (A) มีความหมายอย่างไร.....

.....

2. คำถามที่ได้จากการสำรวจบทอ่าน (N) (ใช้คาบที่ 1 ในชั้นสำรวจบทอ่าน SCAN)

ตัวอย่างการตั้งคำถาม เช่น

2.1 ปลาปิรันยามีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ใด

2.2 ทำไมปลาปิรันยาถึงได้ขึ้นชื่อว่าเป็นปลาจอมโหด

2.3 ปลาปิรันยามีลักษณะนิสัยอย่างไร

2.4.....

2.5.....

3. ให้นักเรียนตอบคำถามที่ครูกำหนดพร้อมทั้งจับใจความจากสารคดี เรื่อง ปิรันยา :

ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ(ใช้สำหรับคาบที่ 2 ในชั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน)

3.1 สิ่งทีกล่าวถึงในสารคดีเรื่องนี้ :

.....

3.2 เรื่องราวของสารคดี :

.....

.....

3.3 สรุปใจความสำคัญของเรื่อง ปิรันยา : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกประจำกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

ชื่อเรื่องที่อ่าน.....

1.ประเด็นสำคัญที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม

คำแนะนำ ให้นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการนำคำถาม และข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกรายบุคคลในชั้น(สำรวจบทอ่าน) มาประกอบการอภิปรายให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วบันทึกลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน(ใช้สำหรับคาบที่ 1ในชั้นสำรวจบทอ่าน SCAN)

1.1 แก่นของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

1.2 ลักษณะนิสัยของปลาปิรันย่า

.....

.....

.....

.....

1.3 ปัญหาสำคัญของเรื่องและการแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

1.4 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

1.5 จุดประสงค์ของผู้เขียน.....

.....

.....

2. ผลการอภิปรายกลุ่ม(ใช้สำหรับคาบที่ 2 ใน ชั้นสรุป และตอบคำถามจากบทอ่าน)

คำแนะนำ นักเรียนนำข้อมูลในส่วนของตนเอง และของกลุ่มที่บันทึกไว้ในชั้นสำรวจบทอ่าน(SCAN) มาประกอบการอภิปราย โดยต้องระบุว่าข้อมูลที่กล่าวอ้างอิงปรากฏอยู่ตรงส่วนใดหรือข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบอยู่ตรงส่วนใดบ้างของเนื้อเรื่อง หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามท้ายบท (แบบฝึกหัด) แล้วบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกประจำกลุ่มในช่องว่างที่กำหนดให้

1.1 แก่นเรื่องอยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.2 ลักษณะนิสัยของปลาปิรันย่าอยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.3 ปัญหาสำคัญของเรื่องและการแก้ปัญหาอยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.4 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง อยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

1.5 จุดประสงค์ของผู้เขียน อยู่ตรงส่วนใด/ข้อมูลที่สนับสนุนคำตอบ

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 4

สารคดี เรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. สารคดีคืออะไร

.....

.....

.....

2. จงอธิบายความหมายของคำศัพท์และสำนวนต่อไปนี้ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
ปลาปิรันย่า

.....

.....

.....

คมกริบ

.....

.....

.....

ถิ่นกำเนิด

.....

.....

.....

นักล่า

.....

.....

.....

แม่ห้ำแม่ซอน

.....

.....

.....

3. ประโยคใจความสำคัญของเรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ คืออะไร

.....

.....

.....

4. ปลาปิรันย่ามีนิสัยและการกินอาหารอย่างไร

.....

.....

.....

5. ปลาปิรันย่ามีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ใด

.....

.....

.....

6. ทำไมปลาปิรันย่าต้องรวมกันอยู่เป็นฝูง

.....

.....

7. แท้จริงแล้วปลาปิรันย่าเป็นปลาจอมโหดอย่างที่ทุกคนกล่าวไว้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

8. ถ้าในแม่น้ำลำคลองในท้องถิ่นของนักเรียนพบว่ามีปลาปิรันย่าอาศัยนักเรียนจะทำเช่นไร และถ้ามีอยู่จริงนักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับระบบนิเวศในแม่น้ำลำคลองนั้น

.....

.....

9. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ใน เรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ ให้ถูกต้องโดยใส่ลำดับเลขหน้าข้อให้ถูกต้อง

ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ

.....1. ลักษณะเด่นของมันคือมีฟันอันคมกริบ เกล็ดเล็กละเอียดแวววาวเมื่อโตเต็มที่มีขนาดถึง 20-30 เซนติเมตร กินเนื้อเป็นอาหาร มักอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่

..... 2. มันสามารถรุมกินร่างของมนุษย์หมดได้ในเวลาอันรวดเร็วจนได้ชื่อว่าเป็นปลาดุร้ายที่สุด

..... 3. ปลาปิรันย่าไม่ได้มีความดุและโหดร้าย อย่างที่เข้าใจ แต่สาเหตุที่ต้องเข้าพวกอยู่รวมกันเป็นฝูงเพราะกลัวตกเป็นเหยื่อของปลาและสัตว์น้ำล่าอื่น จึงต้องเกาะกลุ่มให้เหนียวแน่นเอาไว้

..... 4. ประเทศไทยห้ามนำเข้า เพราะเกรงจะแพร่ลงสู่แหล่งน้ำและขยายพันธุ์ แต่บางประเทศเช่น ประเทศญี่ปุ่นอนุญาตให้เลี้ยงเป็นปลาสวยงามได้

..... 5. ปลาปิรันย่ามีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้และแอฟริกา แหล่งของปลาปิรันย่าที่ขึ้นชื่อได้แก่ กลุ่มแม่น้ำอเมซอนและโอริโนโก

10. สรุปใจความสำคัญของสารคดีเรื่อง ปิรันย่า : ปลาจอมโหดแห่งโลกใต้น้ำ

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

.....

นิยามศัพท์เฉพาะ : ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ สามารถระบุจุดมุ่งหมาย และสาระสำคัญของเรื่องที่ได้ถูกต้องโดย 1.ผู้เรียนต้องเข้าใจ ความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏในเรื่อง 2. สามารถหาประโยคใจความสำคัญ 3. เรียงลำดับ เหตุการณ์ 4. สรุปความ และ 5. ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที

2. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆ ลงในแบบทดสอบ

3. คำถามแต่ละข้อจะมีข้อความให้อ่าน เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับข้อ ก ข ค หรือ ง ซึ่งมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวในลงกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถาม ข้อ 1-4

แพะหลงกล

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งตกลงไปในบ่อน้ำ มันพยายามที่จะตะกายขึ้นจากบ่อ... แต่ไม่สำเร็จ ขณะนั้น มีแพะตัวหนึ่งเดินมาชะเง้องหน้าทีบ่อ และมองเห็นสุนัขจิ้งจอกอยู่ในบ่อนั้น มันจึงร้องถามว่า "เป็นไง ! สหาย น้ำในบ่อนั้นคงมีมาก และอร่อยสินะ"

สุนัขจิ้งจอกจึงบอกกับแพะว่า "ลงมากินด้วยกันซีเพื่อน น้ำในบ่อนี้ ทั้งเย็นทั้งหวาน แล้วก็ มีมากเสียด้วย ข้ากินเท่าไรๆก็ไม่หายอยาก...สหายลงมาสิ ! "

แพะได้ฟังดังนั้น ก็กระโดดลงไปในบ่อตามคำชักชวนของสุนัขจิ้งจอกทันที สุนัขจิ้งจอกได้โอกาส จึงเหยียบเขาแพะกระโดดขึ้นมาจากบ่อได้ มันตะโกนบอกแก่แพะว่า "ถ้าเจ้ามีสมองสักครึ่งหนึ่งของหนวดเคราเจ้า เจ้าก็คงจะต้องมองให้แน่เสียก่อน ที่จะกระโดดลงไป...เข้าไปละ สหาย หน้าโง่ ! "

นิทานอีสป

- เหตุการณ์ใดเป็นผลสุดท้ายของเรื่อง (เรียงลำดับเหตุการณ์)
 - แพะกระโดดลงไปในน้ำ
 - จิ้งจอกเหยียบเขาแพะขึ้นจากบ่อน้ำ
 - แพะชะเง้องหน้าบ่อน้ำ
 - จิ้งจอกตกลงไปในบ่อน้ำ
- "ถ้าเจ้ามีสมองสักครึ่งหนึ่งของหนวดเคราเจ้า เจ้าก็คงจะต้องมองให้แน่เสียก่อน ที่จะกระโดดลงไป" คำที่ขีดเส้นใต้ในที่นี่หมายถึงอะไร (เข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏ)
 - ความโง่เขลา
 - ความรอบคอบ
 - ความฉลาด
 - ไหวพริบ
- ประโยคใดมีความสำคัญของนิทานเรื่องนี้คือข้อใด (หาใจความสำคัญของเรื่องได้)
 - แพะชะเง้องหน้าบ่อน้ำแล้วเห็นสุนัขจิ้งจอกอยู่ในบ่อนั้น
 - สุนัขจิ้งจอกออกอุบายให้แพะลงมากินน้ำในบ่อ
 - สุนัขจิ้งจอกเหยียบเขาแพะแล้วกระโดดขึ้นจากบ่อ
 - แพะกระโดดลงบ่อตามคำชักชวนของสุนัขจิ้งจอก
- ข้อสรุปของนิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวน-สุภาษิตข้อใดคือ (สรุปความได้)
 - ชวานากับงูเห่า
 - ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่
 - ทำบุญบูชาโทษ
 - คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5

กำเนิดต้นข้าว

ในสมัยโบราณนานมาแล้วเกิดข้าวเกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องปลูก และมีขนาดใหญ่มาก ใหญ่กว่ากำมือของมนุษย์ประมาณ 5 เท่า เมล็ดข้าวนั้นมีสีเงินและมีกลิ่นหอม มนุษย์ก็ได้ใช้หุงกินกันมานาน

ต่อมามีหญิงหม้ายคนหนึ่ง สร้างยุ่งฉางให้ข้าวมาเกิดในยุ่งฉาง แม่หม้ายคนนั้นเป็นคนที่มีความใจหายบ่า ติข้าวเมล็ดใหญ่ด้วยไม้ เมล็ดข้าวแตกหักและปลิวไป ที่ปลิวไปตกในป่าก็กลายเป็นข้าวดอย ที่ปลิวไปตกในน้ำก็กลายเป็นข้าวนาดำมีชื่อว่านางพระโพสพ

นางพระโพสพอาศัยอยู่กับปลาในหนองน้ำ นางพระโพสพโกรธมนุษย์จึงตัดสินใจจะไม่กลับไปอีก มนุษย์จึงต้องอดอยากไม่มีข้าวกินไปถึงพันปี

ต่อมามีลูกชายของเศรษฐีไปเที่ยวป่าแล้วเกิดหลงทางจนมาถึงหนองน้ำก็นั่งร้องไห้ ปลาจึงเกิดความสงสารจึงขอให้นางพระโพสพบอกทางให้และกลับไปอยู่กับมนุษย์

นางพระโพสพจึงได้เล่าถึงความใจร้ายของแม่หม้าย ลูกชายเศรษฐีจึงได้อ้อนวอนให้นางพระโพสพกลับไป แต่นางก็ไม่ยอมกลับไป เทวดาจึงแปลงตัวเป็นปลากับนกแก้วมาอ้อนวอนให้นางกลับไปดูแลมนุษย์และพระศาสนา เพราะพระพุทธเจ้าจะไปเกิดอีก

นางพระโพสพจึงยอมกลับไปเมืองมนุษย์แต่ข้าวนั้นจะเล็กลง และต้องทำการเพาะปลูก ถ้าจะดำข้าวจะต้องทำพิธีขอเพื่อที่จะขออนุญาตต่อนางพระโพสพ และเมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วต้องทำพิธีสู่ขวัญข้าวด้วย

ที่มา: <http://www.nithan.in.th>

5. เพราะเหตุใดนางพระโพสพจึงกลับมาเมืองมนุษย์ (ตอบคำถามจากเรื่องที่คุณได้อ่าน)

ก. เกิดความสงสารมนุษย์	ข. ลูกชายเศรษฐีอ้อนวอนให้กลับ
ค. เทวดาอ้อนวอนให้กลับ	ง. เพื่อกลับมาดูแลพระพุทธรศาสนา

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 - 7

ความผิดพลาด

เมื่อสุนัขตกจากสะพานซำรุดสู่น้ำ มันรีบว่ายน้ำขึ้นฝั่ง เช็ดหน้า สะบัดขนไม่บ่นว่า หรือตำหนิ สะพานและก็ไม่ร้องขานแก้ตัวไม่มีสัตว์โลกชนิดใดเลยที่จะแก้ตัวให้กับความผิดพลาดของมัน

มันจะทำในสิ่งที่เหมาะสมกว่านั้นคือ เริ่มต้นใหม่อย่างไม่ประมาท เมื่อบริสุทธิ์อย่างแท้จริงไป ต้องพะวงกับการกล่าวหาข่มขู่ผิดพลาด อย่าพะวงถึงการแก้ตัวใช้รอยยิ้ม และการกระทำดีแทนการแก้ตัวเถิด

6. ข้อสรุปของเรื่องสั้นนี้ตรงกับสำนวนใด(สรุปความได้)

- ก. สี่เท้ายังรู้พลาดนักปราชญ์ยังรู้พลั้ง ข. รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง
ค. การทำความดีแทนการแก้ตัว ง. ความไม่ประมาทในชีวิต

7. สาเหตุใดสำคัญที่สุดที่ทำให้สุนัขตกจากสะพาน (ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้)

- ก. ความประมาท ข. ความหยิ่งทงตน
ค. ความผิดพลาด ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8-10

ที่ไร่ร่อนแห่งหนึ่ง มีพ่อผู้สูงอายุกับลูกชายจอมขี้เกียจ 3 คน อาศัยอยู่ต่อมาพ่อล้มป่วยลง และก่อนที่แกจะใกล้สิ้นลมหายใจ ได้เรียกลูกชายทั้ง 3 มาสั่งเสียว่า อย่าขายที่ดิน เพราะพ่อได้ซ่อนขุมทรัพย์มหาศาลเอาไว้ให้ขุดดิน พรวนดิน ขุดหาให้ทั่วทุกตารางนิ้วของไร่

เมื่อพ่อได้สิ้นใจตายลงไปแล้ว ลูกชายทั้ง 3 ก็ลงมือและตั้งหน้าตั้งตา ไถคราดพรวนดินพวกเขาก็ไม่พบแม้แต่เศษเงินอย่างที่พ่อได้บอกไว้

หนึ่งปีผ่านไปไร่ร่อนที่พวกเขาตั้งหน้าตั้งตาขุดพรวนดิน เพื่อหาขุมทรัพย์นั้นกลับมากเกิดผลออกดอกออกผลออกมา และเป็นเช่นนั้นลูกชายทั้ง 3 จึงหันมาช่วยกันนำผลไร่ร่อนเหล่านั้นออกขาย และพวกเขาพบว่าขุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้น หมายถึงการทำงานหนัก ขยันขันแข็ง เอาหยาดเหงื่อแรงงานเข้าแลกในที่ดินที่พ่อของพวกเขาได้ ทิ้งไว้ให้มากกว่านั่นเอง

8. “พวกเขารู้ว่าชุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้น หมายถึงการทำงานหนัก ขยันขันแข็ง เอาหยาดเหงื่อ แรงงานเข้าแลกในที่ดินที่พ่อของพวกเขาได้ ทิ้งไว้ให้มากกว่านั่นเอง” จากข้อความดังกล่าว สอดคล้องกับตรงกับข้อใด (เข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏ)

- ก. การประหยัดอดออม ข. ความซื่อสัตย์
ค. ความขยันทำให้ทำงานสำเร็จ ง. ความเกียจคร้าน

9. ประโยคใจความสำคัญของเรื่องนี่คือข้อใด (หาประโยคใจความสำคัญ)

- ก. พวกเขารู้ว่าชุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้น หมายถึงการทำงานหนัก ขยันขันแข็ง
ข. พ่อได้ชวนชุมทรัพย์มหาศาลเอาไว้ให้ขุดดิน พรวนดิน
ค. ลูกชายทั้ง 3 ก็ลงมือและตั้งหน้าตั้งตา ไถคราดพรวนดิน
ง. ที่ไร่ร่อนแห่งหนึ่ง มีพ่อผู้สูงอายุกับลูกชายจอมซี้เกียจ 3 คน

10. จากเรื่องสั้นข้างต้น เหตุการณ์ใดอยู่ในลำดับที่สอง (เรียงลำดับเหตุการณ์)

- ก. พวกเขารู้ว่าชุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้น หมายถึงการทำงานหนัก ขยันขันแข็ง
ข. พ่อได้ชวนชุมทรัพย์มหาศาลเอาไว้ให้ขุดดิน พรวนดิน
ค. ลูกชายทั้ง 3 ก็ลงมือและตั้งหน้าตั้งตา ไถคราดพรวนดิน
ง. ที่ไร่ร่อนแห่งหนึ่ง มีพ่อผู้สูงอายุกับลูกชายจอมซี้เกียจ 3 คน

อ่านข้อความต่อไปแล้วตอบคำถาม ข้อ 11-12

พืชเสพติดอันตราย

ฝิ่น พืชล้มลุกขนาดสูงประมาณ 50 เซนติเมตร ใบลักษณะบิดงอ ขอบใบเป็นหยัก มี ดอกเดี่ยว ก้านดอกยาว กลีบดอกมีหลายสี เช่น สีขาวล้วน สีแดงล้วน และสีขาวขอบกลีบแดง ยางที่ กรีดได้จากผลของฝิ่นนี้มีสารเสพติดร้ายแรง ถ้านำไปสกัดจะได้เฮโรอีน ซึ่งเป็นยาเสพติดที่มีความ อันตรายร้ายแรงยิ่งขึ้นไปอีก แต่ถ้านำไปใช้ในทางที่ถูกต้อง เช่น นำไปสกัดเป็นมอร์ฟินที่ใช้เพื่อ บรรเทาอาการในทางการแพทย์ก็จะเป็นประโยชน์ ปัจจุบันการปลูกฝิ่นเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ก็มี การลักลอบปลูกฝิ่นกันบ้างบนที่ราบเชิงเขา ซึ่งมีอากาศเย็น

(จากหนังสือ ธรรมชาติพิสดาร พืชพันธุ์ ของ น.ท.เสริมสกุล โทณะวณิก)

11. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของ ผื่น (ตอบคำถามจากเรื่องได้)
- ก. เป็นพืชที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ ข. เป็นยาเสพติดที่มีความอันตรายร้ายแรง
 ค. เป็นพืชล้มลุกเมืองหนาว **ง. เป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่**
12. “เฮโรอีน” น่าจะมีความหมายตรงกับข้อใด (เข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏ)
- ก. ยางที่กรีดได้จากผลของฝิ่น
 ข. ยาเสพติดที่มีความอันตรายร้ายแรง
ค. ยางจากผลฝิ่นที่นำไปสกัดอีกครั้งหนึ่ง
 ง. ฝิ่น

อ่านบทความต่อไปแล้วตอบคำถามข้อ 13-14

วัชพืช

วัชพืช คือ พืชที่ไม่พึงไม่ประสงค์ที่เจริญเติบโตมาในแปลงปลูกพืช วัชพืชก่อให้เกิดความเสียหายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงโดยการแย่งแย่งอาหาร แข่งขัน แร่ธาตุอาหาร น้ำและแสงแดดจากพืชปลูก ทางอ้อมโดยการขัดขวางการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในพื้นที่การเกษตร เช่น การพรวนดิน ใส่ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวผลผลิต นอกจากนี้เป็นที่หลบซ่อนของศัตรูพืชชนิดอื่น ได้แก่ โรค แมลงและสัตว์ศัตรูพืช

เกษตรอินทรีย์: ทางเลือกใหม่ของเกษตรกร

13. จากบทความข้างต้นนี้ประโยคใจความสำคัญคือข้อใด (หาประโยคใจความสำคัญ)
- ก. วัชพืช คือ พืชที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดในแปลงเพาะปลูก
 ข. วัชพืชเป็นที่หลบซ่อนของแมลงศัตรูพืช
ค. วัชพืช คือ พืชก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม
 ง. วัชพืชเป็นแหล่งสะสมโรคพืช

14. ข้อสรุปของบทความเรื่อง วัชพืช นี้คืออะไร (สรุปความได้)

- ก. วัชพืช คือ พืชที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดในแปลงเพาะปลูก
- ข. วัชพืชเป็นที่หลบซ่อนของแมลงศัตรูพืช
- ค. วัชพืช คือ พืชก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ง. วัชพืชเป็นแหล่งสะสมโรคพืช

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15

น้ำมันรำข้าว

ถือเป็นหนึ่งในยาอายุวัฒนะชั้นเลิศของไทย ที่หลายคนรู้จัก แต่ยังไม่เคยได้ลิ้มลองถึงรสชาติ และคุณประโยชน์ที่มีอยู่มากมายของน้ำมันรำข้าว ที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกาย เท่านั้น หากแต่ยังช่วยบำรุงผิวพรรณให้ดั่งงามผ่องใสจากภายในสู่ภายนอกได้อีกด้วย

ด้วยวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้า ส่งผลให้โรคภัยไข้เจ็บที่เกิดจากการติดเชื้อลดน้อยลง แต่ในทางกลับกัน ด้วยพฤติกรรมการบริโภค การดำเนินชีวิต และสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยมลพิษ กลับส่งผลให้มนุษย์เจ็บป่วยด้วยกลุ่มของโรคเสื่อมเพิ่มมากขึ้น อาทิ โรคมะเร็ง หัวใจ ความดันโลหิตสูง เป็นต้น

เพราะฉะนั้นวิธีการที่จะเลี่ยงโรคภัยไข้เจ็บ ก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ น้ำมันรำข้าวถือเป็นอาหารอีกประเภทที่เรียกได้ว่ามีคุณสมบัติช่วยชะลอความเสื่อมของร่างกาย เนื่องจากมีสารต้านอนุมูลอิสระมากกว่าน้ำมันพืชประเภทอื่น ๆ ตลอดจนมีแกมมา โอโรซานอล ซึ่งมีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระได้ดีกว่าวิตามินอี ถึง 6 เท่า จึงส่งผลดีต่อการทำงานของหลอดเลือด ลดการจับตัวของเกร็ดเลือด เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสมอง และหัวใจ

ที่มา: <http://www.bejame.com>

15. ข้อความใดอยู่ในลำดับสุดท้าย (เรียงลำดับเหตุการณ์)

- ก. สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยมลพิษ กลับส่งผลให้มนุษย์เจ็บป่วยมากขึ้น
- ข. น้ำมันรำข้าวมีคุณสมบัติช่วยชะลอความเสื่อมของร่างกาย
- ค. น้ำมันรำข้าวมีสารต้านอนุมูลอิสระมากกว่าน้ำมันพืชประเภทอื่น ๆ
- ง. แกมมา โอโรซานอล ซึ่งมีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระได้ดีกว่าวิตามินอี ถึง 6 เท่า

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16

เกิดอะไรขึ้นกับไดโนเสาร์

ข้อสมมติข้อหนึ่งที่เป็นสาเหตุทำให้ไดโนเสาร์สูญพันธุ์ ก็คือการเปลี่ยนแปลงของอากาศอย่างฉับพลัน ทำให้ไดโนเสาร์ลดจำนวนลงเป็นจำนวนมาก และข้อสันนิษฐานคือ มีการเกิดปรากฏการณ์ดาวตกบนโลก ซึ่งก่อให้เกิดฝุ่นควัน

หนังสือความรู้รอบตัว ชุด 100 คำถาม

16. ข้อสรุปของข้อความนี้คืออะไร (สรุปความได้)

- ก. ไดโนเสาร์ตายเพราะเกิดดาวตกบนโลก
- ข. ไดโนเสาร์สูญพันธุ์เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงของอากาศฉับพลัน
- ค. การเกิดฝุ่นควันทำให้ไดโนเสาร์ลดจำนวนลง
- ง. ไดโนเสาร์สูญพันธุ์เพราะการเปลี่ยนแปลงของโลกและการเกิดปรากฏการณ์ดาวตกพุ่งชนโลก

อ่านข้อความนี้ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17-18

ภูเขาทางภาคเหนือของไทยนั้น มีทั้งภูเขาสูงๆ เตี้ยๆ ที่อยู่โดดเดี่ยว และภูเขาสูงหลายลูกเป็นเทือกเขา ยอดดอยที่สูงที่สุดในประเทศไทย คือ ดอยอินทนนท์ อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ และเนื่องจากภูเขาส่วนใหญ่ของภาคเหนือ มักมีอากาศเย็น จึงมีพันธุ์ไม้ที่ขึ้นได้เฉพาะ ภูมิอากาศเย็นเท่านั้น ขึ้นอยู่หลายชนิด เช่น ต้นสนสามใบ สนสองใบ กุหลาบพันปี มอส ฝอยลม ไลเคนส์ ฟองหิน

สารคดีชุด เรียนรู้ธรรมชาติ

17. พันธุ์ไม้ที่พบเห็นได้ในภูเขาภาคเหนือ คือข้อใด (ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้)

- ก. ยางนา, มอส
- ข. ประดู่, เฟิร์น
- ค. สนสามใบ, ไลเคนส์
- ง. กระถิน, ไม้

18. ใจความสำคัญข้อความนี้ของคือ ข้อใด (หาประโยคใจความสำคัญ)

- ก. ภูเขาทางภาคเหนือของไทย
- ข. ภูเขาสูงหลายลูกเป็นเทือกเขา
- ค. ดอยอินทนนท์ อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่
- ง. ภูเขาส่วนใหญ่ของภาคเหนือมีอากาศเย็น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19

ในท้องฟ้าเวลากลางคืน

สัตว์ และแมลงหลายชนิดแอบซ่อนตัว เพื่อนอนหลับในเวลากลางวัน และจะตื่นออกหากินในเวลากลางคืน เช่น ผีเสื้อกลางคืน จะออกบินหาน้ำหวานจากดอกไม้ ที่บานเวลากลางคืนเป็นอาหาร ส่วนค้างคาวก็จะบินออกจากพุ่มไม้ เพื่อจับแมลงกิน นกฮูก และนกเค้าแมวก็ออกบินจับหนู จิ้งจอก หรือสัตว์เล็กๆกินเป็นอาหาร

สารคดีชุด เรียนรู้ธรรมชาติ
ธรรมชาติบนท้องฟ้าไทย

19. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง

1. นกฮูกและนกเค้าแมวออกบินจับหนู หรือสัตว์เล็กๆกินเป็นอาหาร
2. ผีเสื้อกลางคืน ออกบินหาน้ำหวานจากดอกไม้
3. สัตว์และแมลงหลายชนิดแอบซ่อนตัว และหลับนอนในเวลากลางวัน
4. ค้างคาวบินออกจากพุ่มไม้ เพื่อจับแมลงกิน (เรียงลำดับเหตุการณ์)

ก. 1 2 3 4 ข. 3 4 2 1 ค. 3 1 2 4 ง. 3 2 4 1

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 20

ภูเขาไฟ คือ ภูเขาที่มีปล่องบริเวณยอดเขาอาจมีปล่องเพียงช่องเดียว หรือหลายช่องก็ได้ ปล่องนี้จะมีช่องลงลงไปใต้ผิวโลกติดต่อกับส่วนที่หลอมเหลว ซึ่งเรียกว่า แมกมา เมื่อแมกมาร้อนจะมีแรงดันสูงขึ้น ก็จะดันตัวพุ่งขึ้นมาบนผิวโลก กลายเป็นลาวาร้อน และฝุ่น ถ้าถ่าน เราเรียกเหตุการณ์นี้ว่า ภูเขาไฟระเบิด

สารคดีชุด เรียนรู้ธรรมชาติ

20. “แมกมาร้อนจะมีแรงดันสูงขึ้น ก็จะดันตัวพุ่งขึ้นมาบนผิวโลก” คำที่ขีดเส้นใต้ คือบริเวณใดของภูเขาไฟ (เข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏ)

ก. พื้นโลก ข. ยอดภูเขาไฟ ค. บริเวณไหล่ภูเขา ง. พื้นดิน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบข้อ 21

เมื่อนอนน้อยไปไม่ดีต่อสุขภาพแล้ว การนอนมากเกินไปก็ใช้ว่าจะดี การวิจัยอีกการวิจัยหนึ่งพบว่าคนที่นอนมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวันขึ้นไปมักจะเสียชีวิตเร็วกว่าปกติและไวกว่าคนที่นอนน้อยกว่านั้นแต่เพียงพอ ทั้งนี้นักวิทยาศาสตร์ชี้ว่าไม่มีตัวเลขสำเร็จว่าควรนอนอย่างน้อยกี่ชั่วโมง แต่หลักง่ายๆคือนอนแล้วให้ตื่นขึ้นมาอย่างรู้สึกว่าได้นอนเต็มอิ่มในวันรุ่งขึ้น นั่นคือพอดี

จดหมายข่าวชุมชนคนรักสุขภาพ

21. ข้อสรุปของบทความนี้ คือข้อใด (สรุปความได้)

- ก. การนอนน้อยทำให้สุขภาพไม่ดี
- ข. มนุษย์เราควรนอนอย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง
- ค. การนอนมากกว่า 8 ชั่วโมงทำให้เสียชีวิตเร็ว
- ง. การนอนที่พอดี คือตื่นนอนขึ้นมารู้สึกว่าได้นอนเต็มอิ่ม

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 22-24

สติเป็นของเหนียวแน่นคงทน แม้อุดอาหารทั้งวันสติก็ยังดีได้ ทำงานหนักทั้งเดือนสติก็ยังดี นอนป่วยบนเตียงทั้งปีสติก็ยังดีได้ แต่สติกลับเปื่อยยุ่ยทันที ถ้าไปเสพสุรายาเมาเข้า สุราเพียงครึ่งแก้ว อาจทำผู้ดื่มให้สติฟั่นเฟืองถึงกับลืมหูลืมตาทำร้ายผู้มีพระคุณได้ หมัดความสามารถในการเปลี่ยนกำลังกายให้เป็นกำลังความดี ดังนั้นผู้ที่เสพสุราหรือของมีนเมา จึงมีสภาพผิดปกติ คือมีสภาพเฝ้าสัตว์เข้าไปทุกขณะ

มงคลชีวิต

22. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีสภาพเฝ้าเคียงกับสัตว์(ตอบคำถามจากเรื่องได้)

- ก. การดื่มสุรายาเมา
- ข. การนอนป่วยนานๆ
- ค. การทำงานหนักๆ
- ง. การอดอาหารทั้งวัน

23. “แต่สติกลับเปื่อยยุ่ยทันที” สำนวนดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับบุคคลในข้อใด (เข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏ)

- ก. แดงขาดเรียนบ่อยๆจึงเรียนไม่ทันเพื่อน
- ข. ดำคิดแต่เรื่องต่างๆจนไม่มีสมาธิในการเรียน
- ค. เขียวดื่มสุราจนขาดสติทำร้ายร่างกายพ่อแม่
- ง. ชาวเคียดกับปัญหาชีวิตจึงเสียสติจนต้องไปพบแพทย์

24. ประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด(หาประโยคใจความสำคัญ)

ก. สติเป็นของเหนียวแน่นมั่นคง

ข. สติกลับเปื่อยยุ่ยทันที ถ้าไปเสพสุรายาเมาเข้า

ค. ดังนั้นผู้ที่เสพสุราหรือของมีเมา จึงมีสภาพผิตปกติ

ง. สุราเพียงครึ่งแก้ว อาจทำให้ผู้ดื่มให้สติฟื้นเฟื่องถึงกับลืมตัวลงมือทำร้ายผู้มีพระคุณได้

อ่านบทความต่อไปนี้อย่างละเอียดแล้วคำตอบข้อ 25

เยาวชนกับยาเสพติด

เพื่อให้ประชาชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ตระหนักถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติด และช่วยกัน
 คุ้มครอง สร้างความรัก ความอบอุ่นให้กับครอบครัวเพื่อเป็นการไม่ให้เกิดยาเสพติด
 ปัจจุบัน มีผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนจะติดยาเสพติดมากกว่ากลุ่มคน
 กลุ่มอื่น และที่น่าเป็นห่วงกำลังแพร่ระบาดสู่เด็กนักเรียนวัย 9 ขวบ 10 ขวบ สาเหตุอาจเป็นเพราะ
 ถูกเพื่อนชักจูงให้ลองเสพ อยากรู้ อยากลอง ถูกล่อลวง และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการขาด
 ความอบอุ่นในครอบครัว ปัญหาพ่อแม่หย่าร้างกัน ผู้ใหญ่ไม่ได้สนใจดูแลหรือเป็นที่พึ่งของเด็กได้
 เด็กเกิดความว่าเหว่ไม่รู้จักปรึกษาใคร เลยหันไปหายาเสพติด หรือเป็นเป้าล่อให้กับผู้ไม่ปรารถนาดี
 อย่างพอดี

ที่มา: <http://www.chetupon.ac.th/>

25. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับสุดท้าย (เรียงลำดับเหตุการณ์)

ก. พ่อแม่ผู้ปกครอง ตระหนักถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติด

ข. ที่น่าเป็นห่วงกำลังแพร่ระบาดสู่เด็กนักเรียนวัย 9 ขวบ 10 ขวบ

ค. สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการขาดความอบอุ่นในครอบครัว ปัญหาพ่อแม่หย่าร้างกัน

ง. ช่วยกันคุ้มครอง สร้างความรัก ความอบอุ่นให้กับครอบครัว

อ่านข่าวต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ 26-28

ผวาเสือโผล่

เช้าวันที่ 2 พ.ค. นายวีระ ฤกษ์วาณิชย์ นอภ.ท่าอุเทน จ.นครพนม นายเชิดพันธ์ ผลวิเชียร ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคงและเจ้าหน้าที่ด่านตรวจสัตว์ป่า จ.นครพนม ฝ่ายปกครองและ อส. ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง หลังรับแจ้งจาก น.ส.ปานทอง แสนบุชุม อายุ 47 ปี ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 บ้านน้อยหังบึง ต.ท่าอุเทน ว่ามีชาวบ้านพบเห็นเสือขนาดใหญ่ บริเวณป่าชุมชนพื้นที่กว่า 500 ไร่ พื้นที่บ้านน้อยหังบึงทำให้ชาวบ้านต่างหวาดผวา โดยมีชาวบ้านมายืนยันหลายคน

ขณะที่นายวีระ นอภ. ท่าอุเทน กล่าวว่าได้รับการยืนยันชัดเจน แต่ยังไม่ทราบว่าเป็นเสือชนิดใด ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้สูงเพราะมีหลายคนยืนยัน อีกทั้งเป็นป่าที่ติดกับชายแดนไทย – ลาว อาจจะมีการข้ามมาหากินในช่วงหน้าแล้ง เบื้องต้นได้ประกาศแจ้งเตือนให้ชาวบ้านเพิ่มความระมัดระวัง และงดเข้าไปหาของป่าชั่วคราว

ไทยรัฐ ฉบับวันจันทร์ที่ 4 พฤษภาคม 2558

26. ชาวบ้านพบเห็นเสือบริเวณใด (ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้)

ก. จังหวัดนครพนม

ข. ป่าชุมชน

ค. ป่าติดกับชายแดนไทย-ลาว ง. อำเภอท่าอุเทน

27. ใจความสำคัญของข่าวนี้คือข้อใด (หาประโยคใจความสำคัญ)

ก. ชาวบ้านแจ้งว่าพบเสือขนาดใหญ่บริเวณป่าชุมชน

ข. นายอำเภอและเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง

ค. ชาวบ้านต่างพากันหวาดกลัวเสือ

ง. เบื้องต้นนายอำเภอแจ้งเตือนให้ชาวบ้านงดเข้าไปหาของป่าชั่วคราว

28. จากข่าวเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่สาม (เรียงลำดับเหตุการณ์)

ก. ชาวบ้านแจ้งว่าพบเสือขนาดใหญ่บริเวณป่าชุมชน

ข. นายอำเภอและเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง

ค. ชาวบ้านต่างพากันหวาดกลัวเสือ

ง. เบื้องต้นนายอำเภอแจ้งเตือนให้ชาวบ้านงดเข้าไปหาของป่าชั่วคราว

อ่านข่าวต่อไปแล้วตอบคำถามข้อ 29-30

อัครราชย์! พระอาทิตย์ทรงกลด เหนือศูนย์ประชุมที่สักการะ “หลวงพ่อกุณ”

พระอาทิตย์ทรงกลดเหนือศูนย์ประชุมอเนกประสงค์กาญจนาภิเษก มข. ที่สักการะสรีระสังขารหลวงพ่อกุณ เป็นวันสุดท้าย ก่อนที่จะทำการเคลื่อนย้ายเพื่อเป็นอาจารย์ใหญ่ให้กับนักศึกษาแพทย์..

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อวันที่ 24 พ.ค.58 เวลา 10.45 น. ที่ผ่านมามีได้เกิดปรากฏการณ์พระอาทิตย์ทรงกลดเหนือศูนย์ประชุมอเนกประสงค์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นสถานที่สักการะสรีระสังขารพระเทพวิทยาคม หรือหลวงพ่อกุณ ปริสุทโธ อดีตเจ้าอาวาสวัดบ้านไร่ เป็นวันสุดท้าย ก่อนที่จะเคลื่อนย้ายไปยังภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อส่งมอบสรีระสังขารในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ ตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในพินัยกรรมของหลวงพ่อกุณก่อนมรณภาพ.

ที่มา: www.thairath.co.th

29. ข้อสรุปของข่าวนี้คืออะไร (สรุปความได้)

ก. พินัยกรรมก่อนมรณภาพของหลวงพ่อกุณ

ข. การเคลื่อนย้ายสรีระสังขาร หลวงพ่อกุณ

ค. เกิดพระอาทิตย์ทรงกลดเหนือ สถานที่สักการะสรีระสังขารหลวงพ่อกุณ

ง. ส่งมอบสรีระสังขารหลวงพ่อกุณให้คณะแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

30. พระอาทิตย์ทรงกลดเหนือศูนย์ประชุมอเนกประสงค์กาญจนาภิเษก มข. ที่สักการะสรีระสังขาร หลวงพ่อกุณ คำที่ขีดเส้นใต้ตรงกับข้อใดมากที่สุด (เข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ปรากฏ)

ก. ร่างกาย

ข. ศพของพระเถระที่มรณภาพ

ค. ร่างของอาจารย์ใหญ่

ง. วิญญาณ

**แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

ผู้ตอบแบบสอบถาม นักเรียนหญิง นักเรียนชาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน ความรู้สึกเกี่ยวกับการอ่าน พฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน และประโยชน์เกี่ยวกับการอ่านโดยให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดแล้วให้เลือกตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนที่มีต่อการอ่านภาษาไทย ซึ่งคำตอบของนักเรียนไม่มีถูกหรือผิดและจะไม่มีผลต่อการเรียนหรือคะแนนสอบของนักเรียนแต่อย่างใดฉะนั้นจึงขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีโดยไม่ต้องวิตกกังวลคำตอบของนักเรียนจะเก็บเป็นความลับ และนำผลรวมไปใช้ในการวิจัยเท่านั้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยต่อไป

2. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามโดยเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียวและตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความวัดเจตคติ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย						
1	ฉันชอบการอ่านภาษาไทย		✓			
2	การอ่านภาษาไทยทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	✓				

ข้อ	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ข้อความวัตถุประสงค์					
ด้านความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน		5	4	3	2	1
1	การอ่านภาษาไทยทำให้ความรู้กว้างขวาง					
2	การอ่านภาษาไทยทำให้ฉันสอบได้คะแนนสูงขึ้น					
3	การอ่านภาษาไทยทำให้เรียนรู้วิชาอื่นได้ดีขึ้น					
4	การอ่านภาษาไทยไม่ได้ทำให้คะแนนสอบฉันดีขึ้น					
5	กิจกรรมการอ่านภาษาไทยไม่ได้ทำให้ทักษะการอ่านของฉันดีขึ้น					
ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับการอ่าน		5	4	3	2	1
6	ฉันชอบอ่านหนังสือภาษาไทยมากกว่าวิชาอื่นๆ					
7	ฉันรู้สึกดีใจที่อ่านภาษาไทยเข้าใจ					
8	ถ้ามีชมรมเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย ฉันจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกทันที					
9	การอ่านภาษาไทยทำให้ฉันสับสน					
10	การอ่านภาษาไทยทำให้ฉันเกิดความเครียด					
ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน		5	4	3	2	1
11	ฉันชวนเพื่อนๆให้เข้าร่วมกิจกรรมการอ่านภาษาไทย					
12	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง					
13	เมื่ออยู่บ้าน ฉันจะอ่านวิชาภาษาไทยเพื่อเป็นการทบทวนเป็นประจำ					
14	ฉันหยุดอ่านภาษาไทยทันทีที่พบคำยากๆ					
15	ฉันอ่านภาษาไทยเฉพาะก่อนสอบวิชาภาษาไทยเท่านั้น					
ด้านประโยชน์เกี่ยวกับการอ่าน		5	4	3	2	1
16	ฉันนำความรู้ที่ได้จากการอ่านภาษาไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง					
17	การอ่านภาษาไทยได้ดีจะช่วยพัฒนาการเขียนให้ดียิ่งขึ้น					

18	การอ่านภาษาไทยทำให้ฉันมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ๆ ได้ดี					
19	การอ่านภาษาไทยไม่ได้ช่วยให้ฉันมีบุคลิกภาพที่ดี					
20	ฉันคิดว่าการอ่านภาษาต่างประเทศน่าจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่าการอ่านภาษาไทย					

ภาคผนวก ก

- ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
- ตารางแสดงคะแนนและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total correlation)
- ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น
- ตารางแสดงเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์น
- ตารางแสดงผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามแบบทางเดียว (One-way MANOVA)
- ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคุณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 1
- ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคุณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 11 ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการอ่านจับใจความ

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.73	0.40	16	0.40	0.23
2	0.47	0.27	17	0.67	0.27
3	0.36	0.33	18	0.20	0.27
4	0.80	0.27	19	0.70	0.33
5	0.36	0.33	20	0.30	0.27
6	0.43	0.26	21	0.43	0.33
7	0.26	0.40	22	0.63	0.33
8	0.80	0.27	23	0.57	0.47
9	0.63	0.47	24	0.30	0.33
10	0.77	0.33	25	0.33	0.27
11	0.73	0.27	26	0.60	0.53
12	0.23	0.33	27	0.27	0.53
13	0.53	0.40	28	0.33	0.27
14	0.43	0.27	29	0.57	0.27
15	0.70	0.33	30	0.50	0.60

มีค่าความเชื่อมั่น 0.86

ตาราง 12 แสดงคะแนนและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total correlation)

ข้อที่	Corrected Item-Total correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	.414	.791
2	.288	.795
3	.223	.796
4	.216	.795
5	.290	.794
6	.232	.796
7	.161	.798
8	.109	.800
9	.510	.786
10	.381	.790
11	.145	.800
12	.266	.795
13	.282	.794
14	.584	.782
15	.428	.790
16	.472	.789
17	.540	.786
18	.482	.787
19	.412	.789
20	.542	.784

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (α -Cronbach) เท่ากับ .799

ตาราง 13 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน

คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)
1	3	12	16	15	20
2	13	15	17	14	19
3	9	11	18	10	11
4	18	23	19	11	17
5	14	20	20	15	22
6	11	14	21	12	18
7	7	9	22	9	17
8	11	15	23	6	11
9	12	14	24	17	20
10	12	13	25	16	18
11	11	12	26	8	10
12	11	18	27	9	17
13	7	13	28	16	17
14	13	14	29	13	16
15	5	11	ผลเฉลี่ย	11.31	15.41

ตาราง 14 แสดงเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test)
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีสแกนแอนดร์รัน

คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)
1	70	76	16	60	65
2	66	79	17	66	66
3	61	71	18	68	65
4	66	64	19	64	79
5	61	76	20	67	70
6	60	78	21	59	68
7	55	68	22	64	68
8	70	62	23	56	71
9	72	73	24	58	66
10	58	68	25	74	72
11	66	66	26	70	66
12	70	64	27	61	64
13	65	68	28	60	77
14	56	72	29	66	74
15	67	68	ค่าเฉลี่ย	64.00	69.79

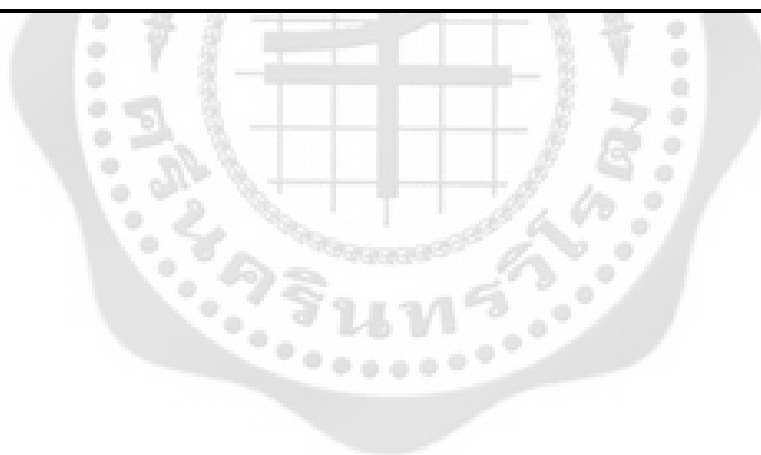
ตาราง 15 เมตริกซ์ความแปรปรวน- ความแปรปรวนร่วมด้วย วิธี Box's M Test

Box's Test of Equality of Covariance Matrices^a

Box's M	4.574
F	1.461
df1	3
df2	1939063.167
Sig.	.223

Tests the null hypothesis that the observed covariance matrices of the dependent variables are equal across groups.

a. Design: Intercept + GROUP

ตาราง 16 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้วยวิธี Bartlett's Test

Bartlett's Test of Sphericity^a	
Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	15.263
df	2
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

a. Design: Intercept + GROUP

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)
ในสมมติฐานข้อที่ 1

		Multivariate Tests ^b					
Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	
Between Subjects	Intercept	Pillai's Trace	.998	5565.048 ^a	2.000	27.000	.000
		Wilks' Lambda	.002	5565.048 ^a	2.000	27.000	.000
		Hotelling's Trace	412.226	5565.048 ^a	2.000	27.000	.000
		Roy's Largest Root	412.226	5565.048 ^a	2.000	27.000	.000
Within Subjects	response	Pillai's Trace	.800	54.004 ^a	2.000	27.000	.000
		Wilks' Lambda	.200	54.004 ^a	2.000	27.000	.000
		Hotelling's Trace	4.000	54.004 ^a	2.000	27.000	.000
		Roy's Largest Root	4.000	54.004 ^a	2.000	27.000	.000

a. Exact statistic

b. Design: Intercept
Within Subjects Design: response

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)
ในสมมติฐานข้อที่ 2

Multivariate Tests^b							Partial Eta Square
Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	d
Intercept	Pillai's Trace	.993	3721.541 ^a	2.000	51.000	.000	.993
	Wilks' Lambda	.007	3721.541 ^a	2.000	51.000	.000	.993
	Hotelling's Trace	145.943	3721.541 ^a	2.000	51.000	.000	.993
	Roy's Largest Root	145.943	3721.541 ^a	2.000	51.000	.000	.993
GROUP	Pillai's Trace	.193	6.115 ^a	2.000	51.000	.004	.193
	Wilks' Lambda	.807	6.115 ^a	2.000	51.000	.004	.193
	Hotelling's Trace	.240	6.115 ^a	2.000	51.000	.004	.193
	Roy's Largest Root	.240	6.115 ^a	2.000	51.000	.004	.193

a. Exact statistic

b. Design: Intercept + GROUP

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายศิวาพัชร ลิ้มสุธาพัฒน์
วันเดือนปีเกิด	25 กันยายน 2523
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 93 หมู่ 4 ตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ 67180
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 93 หมู่ 4 ซอยเทศบาล 7 ตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ 67180
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	ครู คศ.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านซับสมบูนธ์ ตำบลซับสมบูนธ์ อำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ระดับชั้นประถมศึกษา จาก โรงเรียนชุมชนบ้านพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2538	ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนพุขามครุฑมณีอุทิศ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2541	ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนพุขามครุฑมณีอุทิศ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต คบ. (ภาษาไทย) คณะครุศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2550	เกษตรศาสตรบัณฑิต กษ.บ.(การจัดการผลิตสัตว์) แขนงวิชาเทคโนโลยีการเกษตร จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2559	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ